

Toimintaympäristön tila Espoossa 2023

Espoolaisten hyvinvointi

14.4.2023

Sisällys

Kuntien HYTE-kerroin

Hyvinvointiin vaikuttavat tekijät

[Väestö- ja perherakenne](#)

[Koulutus, työ ja toimeentulo](#)

[Asuminen Espoossa](#)

[Kehittyvä elinympäristö](#)

[Lähiympäristön turvallisuus](#)

Hyvinvointitietoa ikäryhmittäin

[Lapset, nuoret ja lapsiperheet](#)

[Työikäiset](#)

[Ikääntyneet](#)

[Esimerkkejä kulttuuri- ja liikuntapalveluista](#)

[Järjestöt osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä Espoossa](#)

Espoolaisten sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatio- ja johtamisrakenne

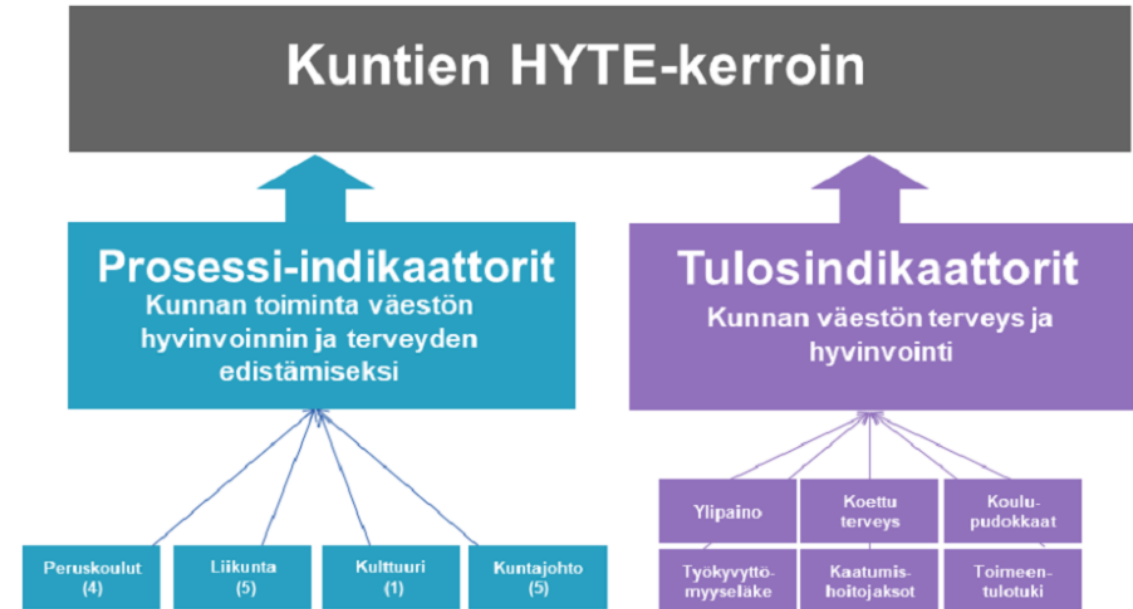
Kuntien HYTE-kerroin

Veli-Matti Piira

[Sisällysluettelo](#)

HYTE-kerroin: Mikä on Hyte-kerroin?

- Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi (1.1.2023 alkaen), mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla.
- HYTE-kerroin (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa) on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.
- Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:
 - toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja (15 indikaattoria)
 - tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista (6 indikaattoria)
- Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Lisätietoja:

[THL Hyte-kerroin kannustin kunnille](#)

HYTE-kerroin: Toimintaindikaattorit ja niiden tulokset (0-100). Peruskoulu ja Kulttuuri

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (yhteensä 15 kpl) mittaavat nykytilannetta.

PERUSKOULU (4 indikaattoria)		2020	2021	2022
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein (oppilasmäärällä painotettu % osuus kouluista)	Espoo	87	77	77
	Helsinki	66	60	60
	Vantaa	95	98	98
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa (oppilasmäärällä painotettu % osuus kouluista)	Espoo	53	58	58
	Helsinki	38	49	49
	Vantaa	46	57	57
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit (oppilasmäärällä painotettu % osuus kouluista)	Espoo	82	65	65
	Helsinki	91	74	74
	Vantaa	82	76	76
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä (oppilasmäärällä painotettu % osuus kouluista)	Espoo	67	49	49
	Helsinki	59	51	51
	Vantaa	71	42	42
KULTTUURI (1 indikaattori)		2020	2021	2022
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä (kunnalla pysyvä käytäntö, jolla järjestää/tukee taloudellisesti kunnassa järjestettävää kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa tms.: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100

HYTE-kerroin: Toimintaindikaattorit ja niiden tulokset (0-100). Liikunta

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (yhteensä 15 kpl) mittaavat nykytilannetta.

LIIKUNTA (5 indikaattoria)		2020	2021	2022
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	0
	Vantaa	0	0	0
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	0	0	0
	Vantaa	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100

HYTE-kerroin: Toimintaindikaattorit ja niiden tulokset (0-100). Kuntajohto

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (yhteensä 15 kpl) mittaavat nykytilannetta.

KUNTAJOHTO (5 indikaattoria)		2020	2021	2022
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä (Kyllä, oman toimen ohella / osa-aikaisesti / kokopäiväisesti / yhteistoiminta-alueen tai kuntien yhteinen: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja (Kyllä: 100, Ei/ei tietoa: 0)	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Vantaa	100	100	100

HYTE-kerroin: Tulosindikaattorit ja niiden skaalatut tulokset (0-100)

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

		2020	2021	2022
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Espoo	52	32	32
	Helsinki	50	31	31
	Tavoitetaso: 5 % (= skaalalla 100)*	Vantaa	51	36
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Espoo	58	58	58
	Helsinki	56	57	57
	Tavoitetaso: 5 % (=skaalalla 100)*	Vantaa	55	60
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Espoo	44	51	63
	Helsinki	48	51	63
	Tavoitetaso: 5 % (=skaalalla 100)*	Vantaa	47	52

		2020	2021	2022
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Espoo	61	32	55
	Helsinki	67	30	56
	Tavoitetaso: 0,5 % (=skaalalla 100)*	Vantaa	64	35
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Espoo	100	100	100
	Helsinki	100	100	100
	Tavoitetaso: 5 % (=skaalalla 100)*	Vantaa	100	100
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.	Espoo	100	100	41
	Helsinki	48	32	47
	Tavoitetaso: 230 hoitajaksoa / 10 000 as. (=skaalalla 100)*	Vantaa	100	100

*) jos tulos on tavoitetaso tai parempi: 100 pistettä

*) jos tulos on tavoitetaso tai parempi: 100 pistettä

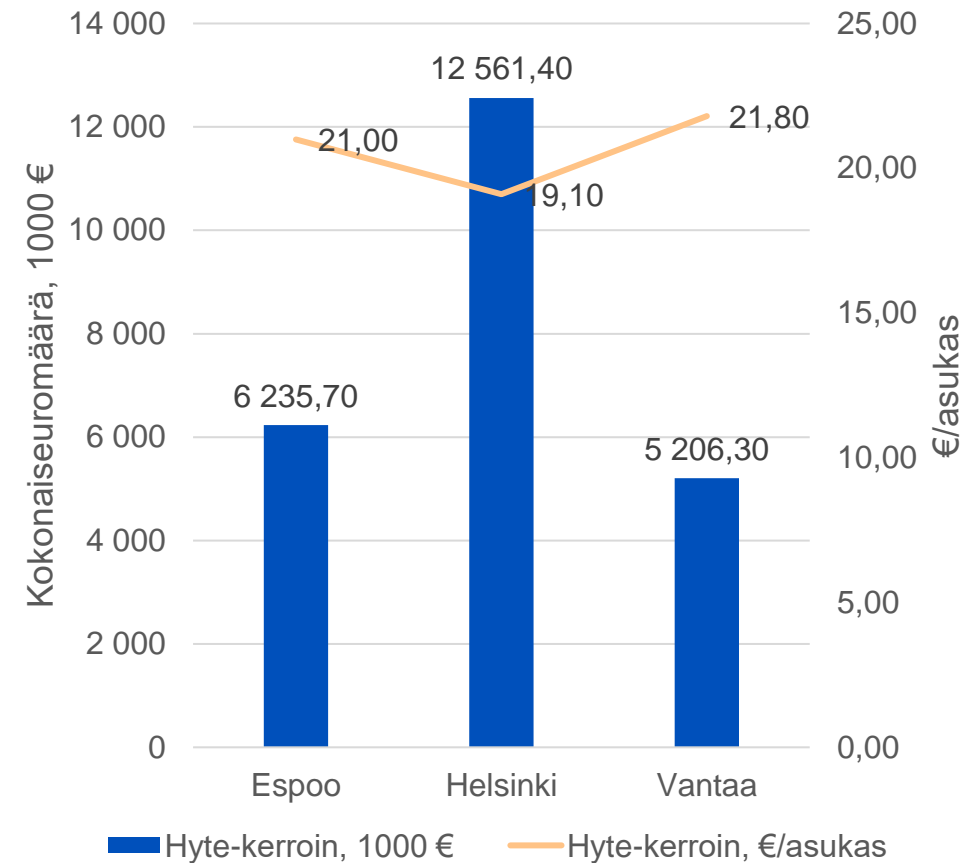
HYTE-kerroin: Hyte-kerroin ja sen tuottama rahamäärä

- Alustavasti on kaavailtu, että jaettava summa olisi noin 100 miljoonaa euroa. Tämä ei ole korvamerkittyä, vaan yleiskatteellista, eli se sisältyy kunnan saamaan valtionosuuteen. Kunta voi käyttää saamansa summan valtionosuuden perusteissa osoitettujen tehtävien hoitamiseksi.
- Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti:

$$\text{Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta} \times \text{kunnan asukasluku} \times \text{kunnan hyte-kerroin} / \text{koko maan hyte-kerroin}$$
 joka vuonna 2023 on 67.

Arvot 2022	Espoo	H:ki	Vantaa
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo	90	76	85
Tulosindikaattoreiden keskiarvo	58	59	69
HYTE-KERROIN	74	67	77

Lähde: THL Sotkanet

Kuvio: Hyte-kertoimen tuottama rahamäärä (indikaattoreiden arvoilla 2022)

Hyvinvointiin vaikuttavat tekijät

Väestö- ja perherakenne

Koulutus, työ ja toimeentulo

Asuminen Espoossa

Kehittyvä elinympäristö

Lähiympäristön turvallisuus

[Sisällysluettelo](#)

Väestö- ja perherakenne

Sanna Jaatinen

[Sisällysluettelo](#)

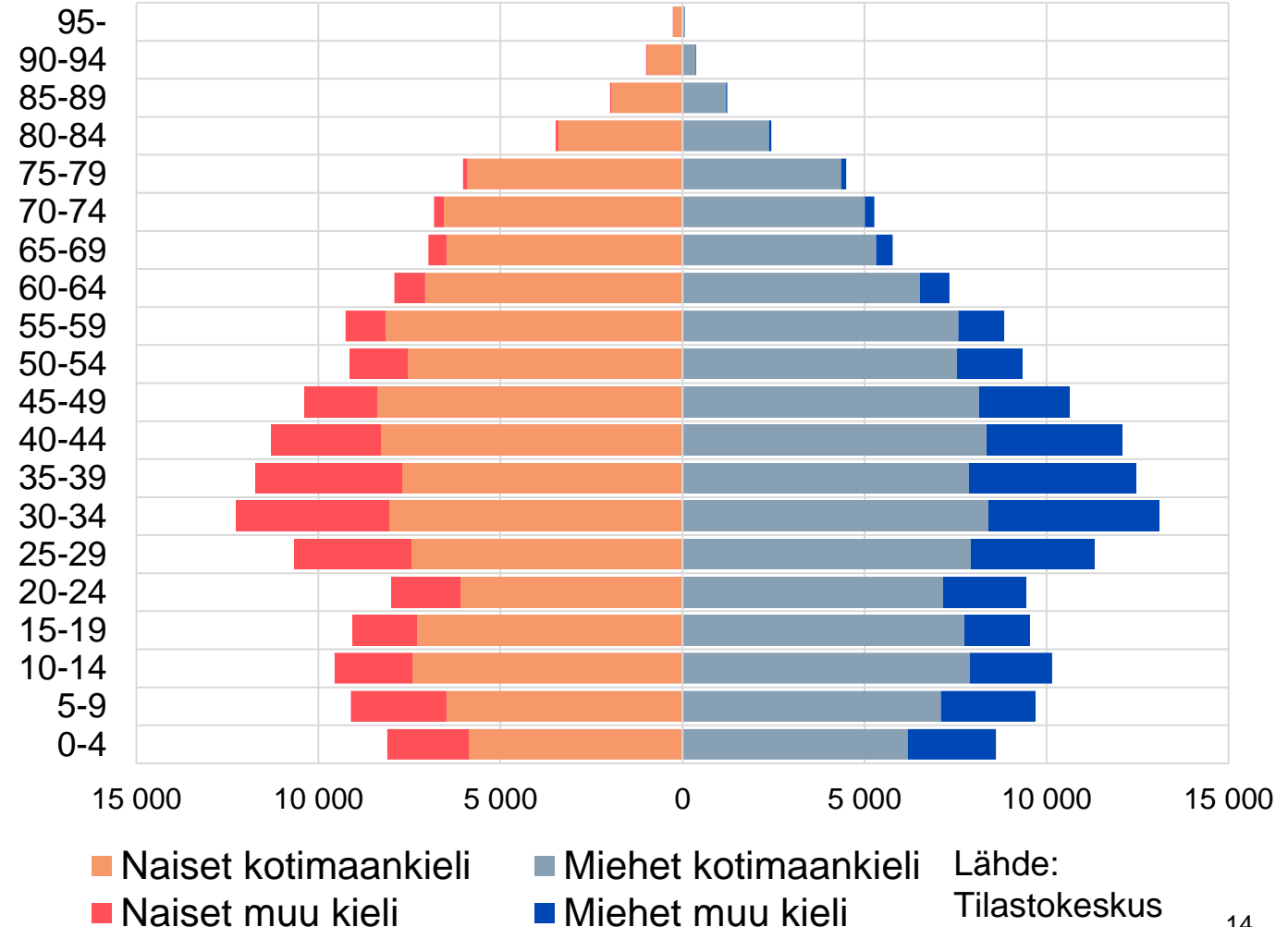
Yhteenvetoa väestö- ja perherakenteesta

- Espoossa oli vuoden 2022 lopussa 305 274 asukasta. Väestö kasvoi vuoden 2022 aikana 8 142 asukkaalla eli 2,7 prosenttia.
- Espoo on kasvanut viiden viime vuoden aikana keskimäärin yli 5 200 asukkaalla vuodessa.
- Vieraskielinen väestö kasvaa enemmän kuin kotimaankielinen. Vuonna 2022 kotimaankielisten määrä kasvoi 1 022 henkeä ja vieraskielisten määrä 7 120 henkeä.
- Nettomuutto on viime vuosina ollut merkittävämpi tekijä väestönkasvussa kuin luonnollinen väestönlisäys. Muuttovoitto ulkomailta oli ennakkotietojen mukaan suurempi vuonna 2022 kuin kertaakaan aikaisemmin. Myös Suomen muista kunnista tuli muuttovoittoa.
- Espoo saa muuttovoittoa lapsista ja nuorista työikäisistä.
- Väestöstä yli puolet on työikäisiä 25–64-vuotiaita. Vieraskielisten osuus väestöstä painottuu lapsiin, nuoriin ja työikäisiin.
- Vieraskielisiä oli 66 730 eli 22 prosenttia väestöstä. Vieraskielisten osuus väestöstä on korkein kaupunkikeskusten ympäristöissä Tapiolaa lukuun ottamatta, ja osuus kasvaa lähes kaikilla alueilla.
- Puhutuimmat vieraat kielet Espoossa ovat venäjä, viro, arabia, englanti ja kiina.
- Yleisin perhetyyppi Espoossa on aviopari ja lapsia. Yhden vanhemman lapsiperheiden määrä ja osuus lapsiperheistä pysyivät aiemmalla tasolla vuonna 2021.
- Yksinasuvien osuus asutokunnista on Espoossa kuusikkokuntien matalin, mutta on kasvussa.
- Kuolleisuus ja sairastavuus on Espoossa vähäisempää kuin muissa kuusikkokunnissa. Espoossa vain muutamilla alueilla sairastavuus on koko maan indeksilukua korkeampaa.
- Lisää tietoa väestöstä on erillisessä Väestörakenne-tietopaketissa.

Espoolaisista 22 prosenttia oli vieraskielisiä vuoden 2022 lopussa, vieraskielinen väestö painottuu työikäisiin ja lapsiin

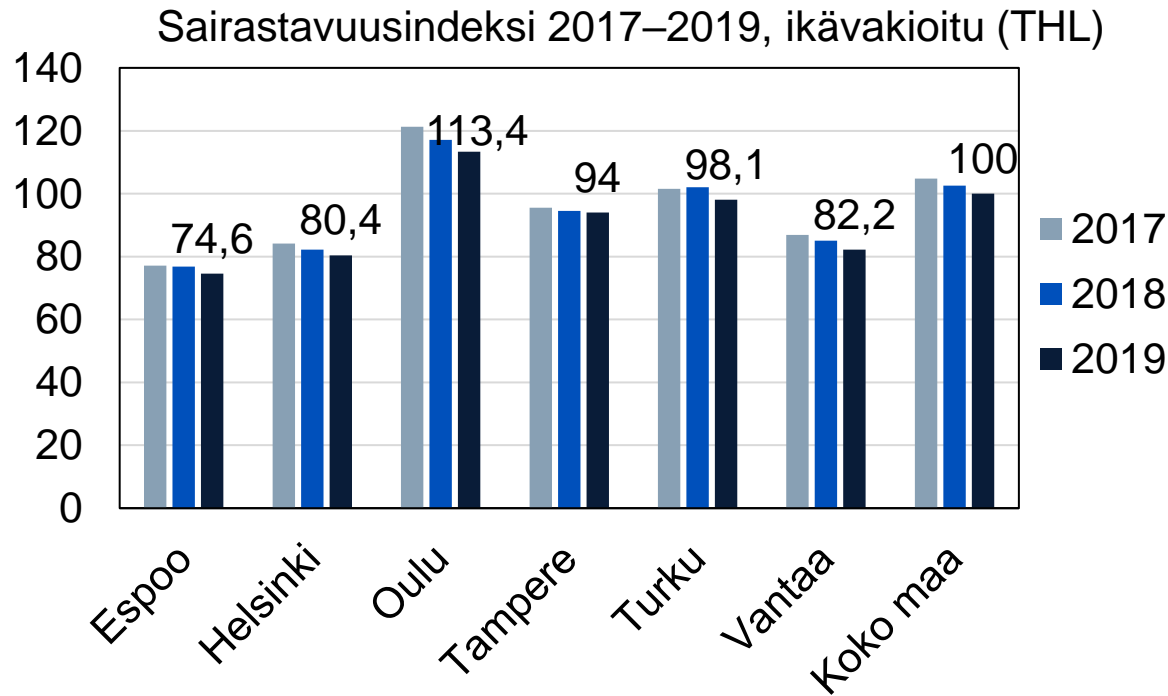
Ikäryhmä	Kotimaankielinen väestö 31.12.2022 lkm (% ikäryhmästä)	Vieraskielinen väestö 31.12.2022 lkm (% ikäryhmästä)
Lapset (0–17-v.)	50 180 (75,3 %)	16 485 (24,7 %)
Nuoret (18–24-v.)	19 092 (77,5 %)	5 543 (22,5 %)
Työikäiset (25–64-v.)	125 068 (74,6 %)	42 676 (25,4 %)
Ikääntyneet 65+	44 204 (95,6 %)	2 026 (4,4 %)
75+	20 840 (97,5 %)	530 (2,5 %)
85+	4 795 (97,5 %)	120 (2,4 %)
Yhteensä	238 544 (78,1 %)	66 730 (21,9 %)

Espon väestö iän, sukupuolen ja äidinkielen mukaan
31.12.2022

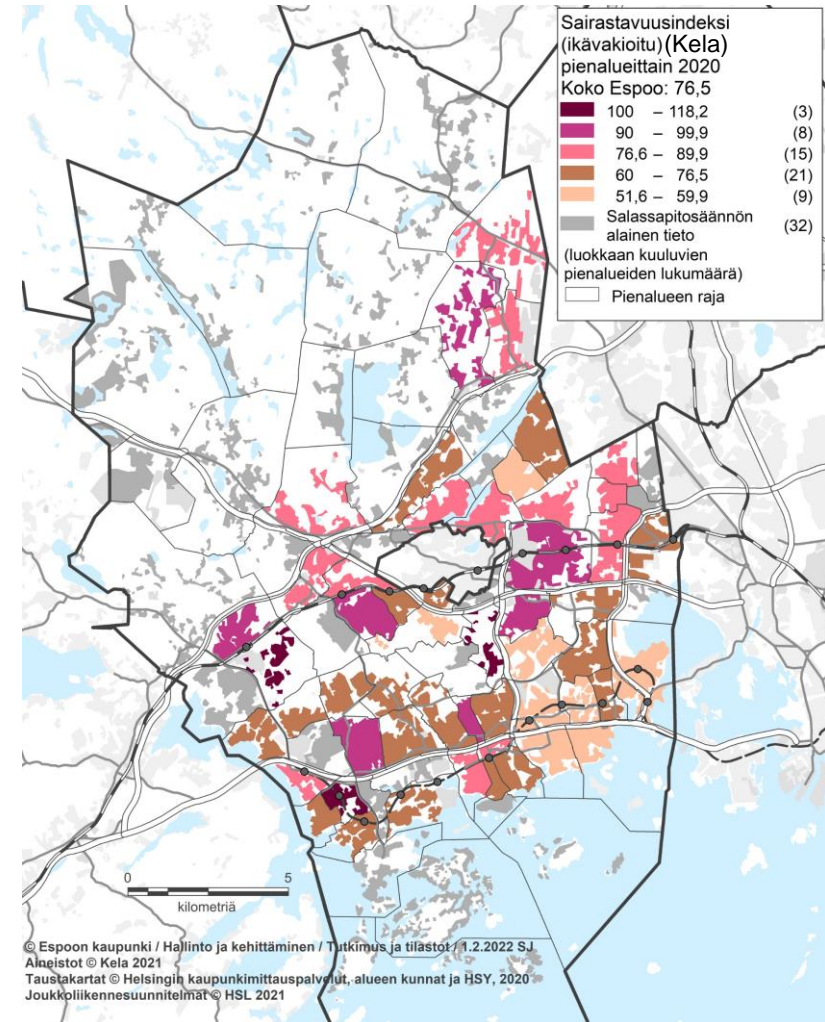

Sairastavuus on Espoossa muita kuusikkokuntia vähäisempää

Sairastavuus on viime vuosina ollut Espoossa muita kuusikkokuntia vähäisempää

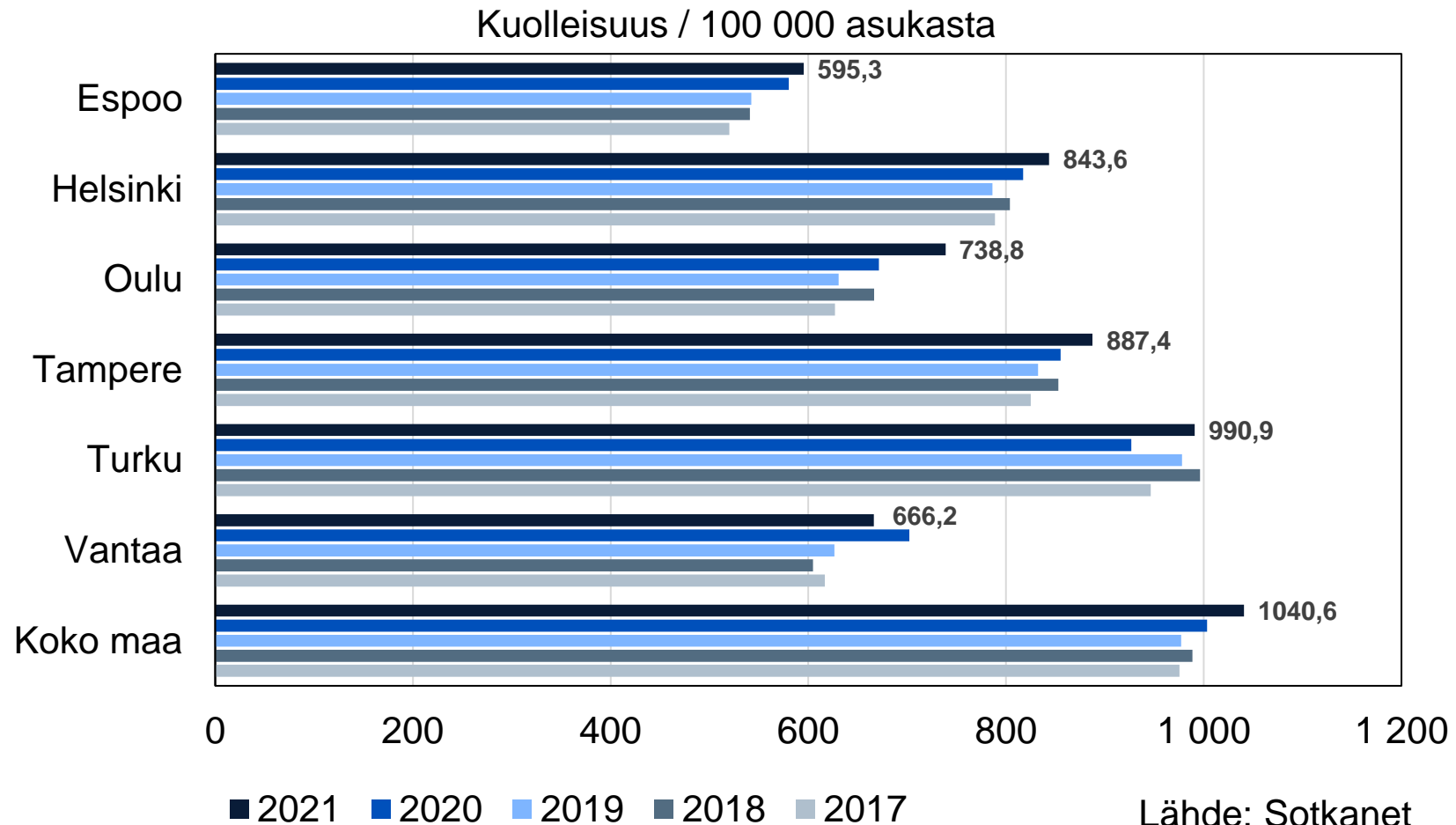

Vain muutamilla Espoon pienalueilla sairastavuus on lähellä koko maan indeksilukua

Kelan sairastavuusindeksi perustuu kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työkäisistä sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. THL:n sairastavuusindeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa.

Kuolleisuus on Espoossa muita kuusikkokuntia vähäisempää

Koulutus, työ ja toimeentulo

Sanna Jaatinen, Petri Lintunen

[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa koulutuksesta, työstä ja toimeentulosta

- Korkea-asteen koulutus on kuusikkokunnista yleisintä Espoossa. Espoolaisista 25 vuotta täyttäneistä yli puolella on korkea-asteen koulutus.
- Ylempi korkeakoulututkinto tai tutkijakoulutus on Espoossa yleisintä Tapiolan suuralueella ja pientalovaltaisilla alueilla. Korkeintaan perusasteen suorittaneiden osuus pienenee useilla pienalueilla.
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus on alhaisempi kuin 2000-luvun alussa, mutta kasvoi vuonna 2021.
- Työttömyys on pienentynyt hieman vuodentakaisesta, mutta on edelleen korkeampi kuin ennen koronarajoituksia. Työttömien osuus työvoimasta oli helmikuun 2023 lopussa 8,4 %, vuotta aiemmin 8,9 % ja kolme vuotta aiemmin 7,5 %.
- Espoossa oli vuonna 2021 kuusikkokuntien korkein tulonsaajien mediaanitulo.
- Pienituloisuusaste kääntyi Espoossa kasvuun vuonna 2021.
- Pienalueiden sosioekonomisia eroja 31.12.2021 kuvaavan statusindeksin mukaan korkeimman statuksen alueet ovat pääasiassa eteläisen Espoon pientalovaltaisia alueita. Statukseltaan keskitasoa matalampina alueina näyttäytyvät kaupunkikeskusten ympäristöt Tapiolaa lukuun ottamatta sekä rantaradan varsi.
- Perustoimeentulotukea saaneiden ja perustoimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden määrä ja osuus pienenevät vuonna 2022. pienenevät vuonna 2021. Perustoimeentulotukea saaneiden vieraskielisten määrä kasvoi hieman, mutta osuus pieneni.
- Lisää tietoa koulutuksesta, toimeentulosta ja työllisyydestä Väestörakenne-tietopakettissa ja Yritykset, työpaikat, työllisyys -tietopakettissa.

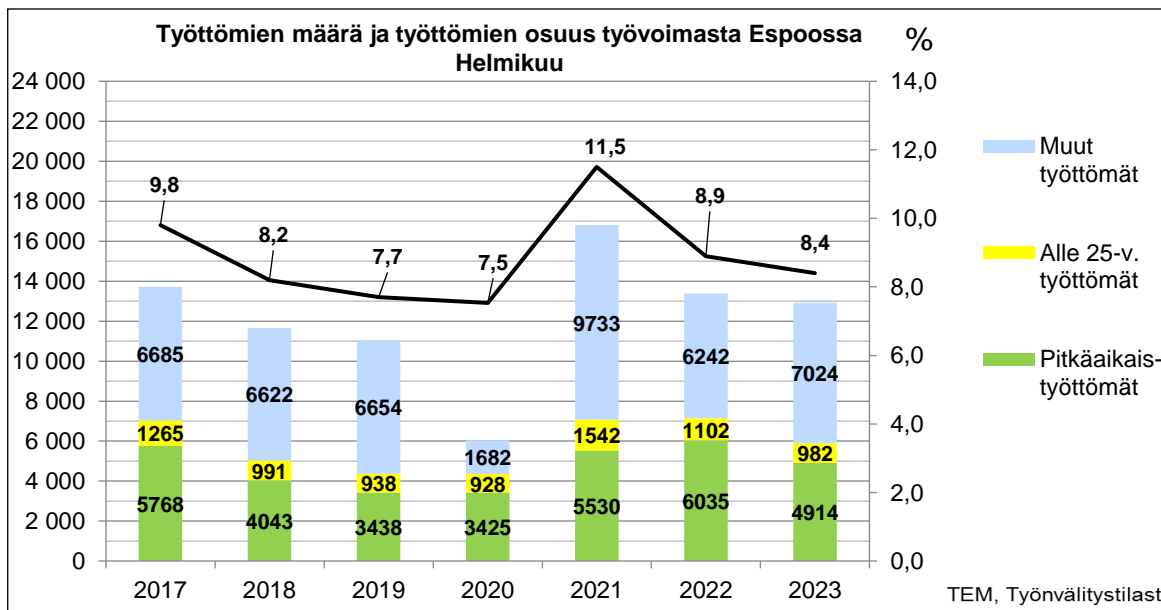
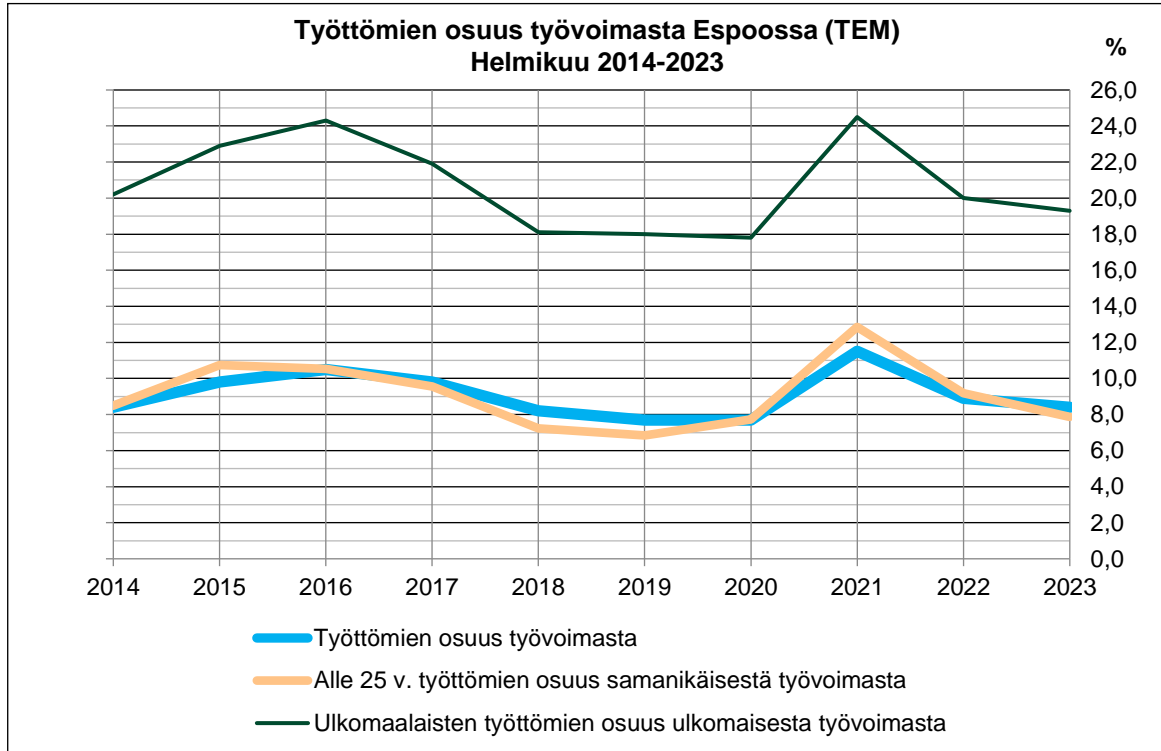
Pandemian alkuvaiheen jälkeinen työttömyyden lasku jatkui kevättalvella 2023, tosin vauhti on hidastunut.

Työttömyys oli helmikuussa 2023 edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen koronarajoituksia helmikuussa 2020.

Espon työttömyystilanne 28.2.2023 (TEM)

- Työttömien osuus työvoimasta 8,4 %, *vuotta aiemmin 8,9 %, kolme vuotta aiemmin 7,5 %.*
- Työttömiä 12 920, *vuotta aiemmin 13 379, kolme vuotta aiemmin 11 027.*
- Pitkäaikaistyöttömiä 4914, *vuotta aiemmin 6035, kolme vuotta aiemmin 3425.*
- 15-24 v. työttömiä 982, *vuotta aiemmin 1102, kolme vuotta aiemmin 928.*
- Työttömien osuus 15-24 v. työvoimasta 7,9 %, *vuotta aiemmin 8,8 %, kolme vuotta aiemmin 7,7 %*
- Ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaisesta työvoimasta (ulkom. kansalaiset) 19,3 %, *vuotta aiemmin 20,0 %, kolme vuotta aiemmin 17,8 %*

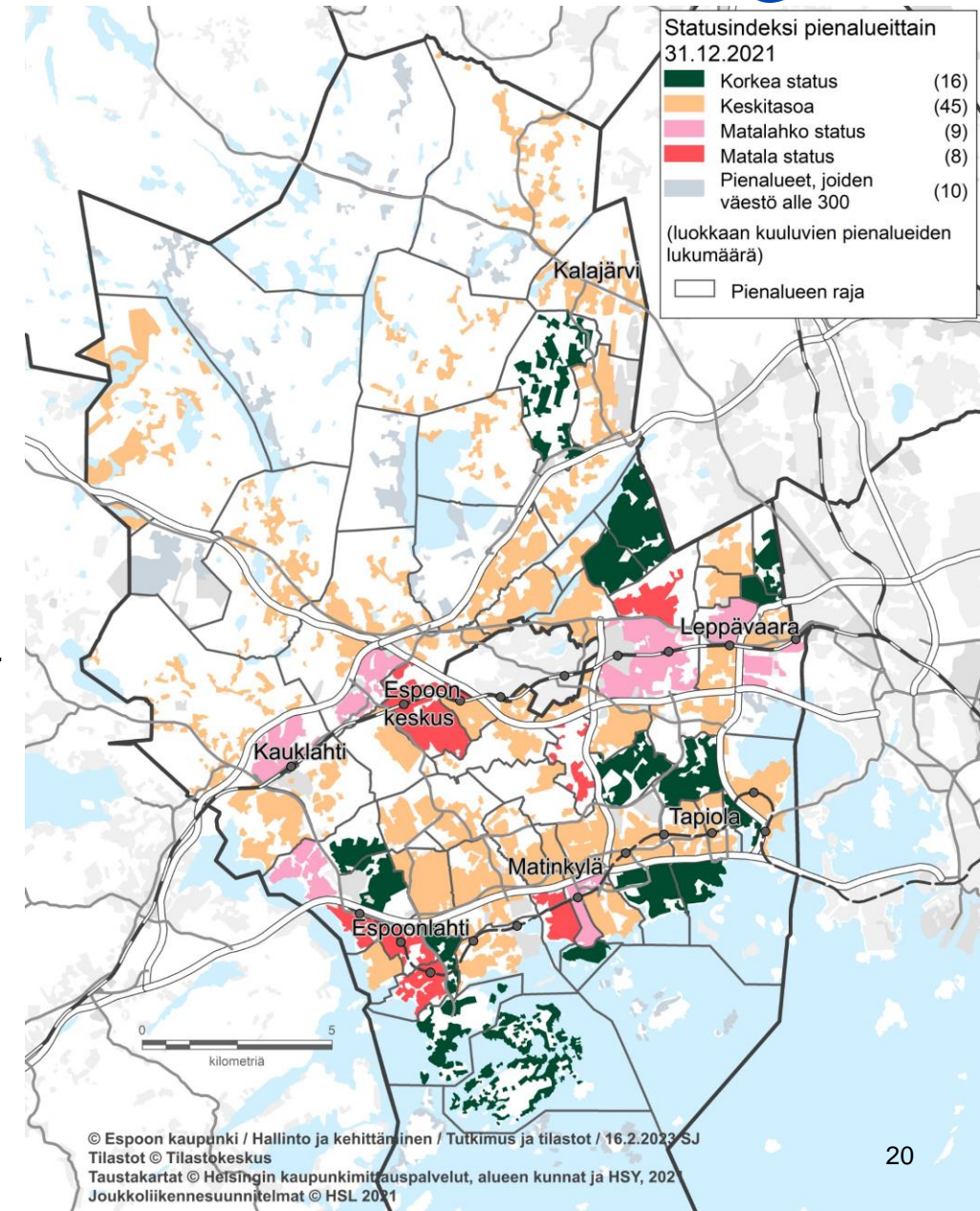
Pitkäaikaistyötön = vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä ollut

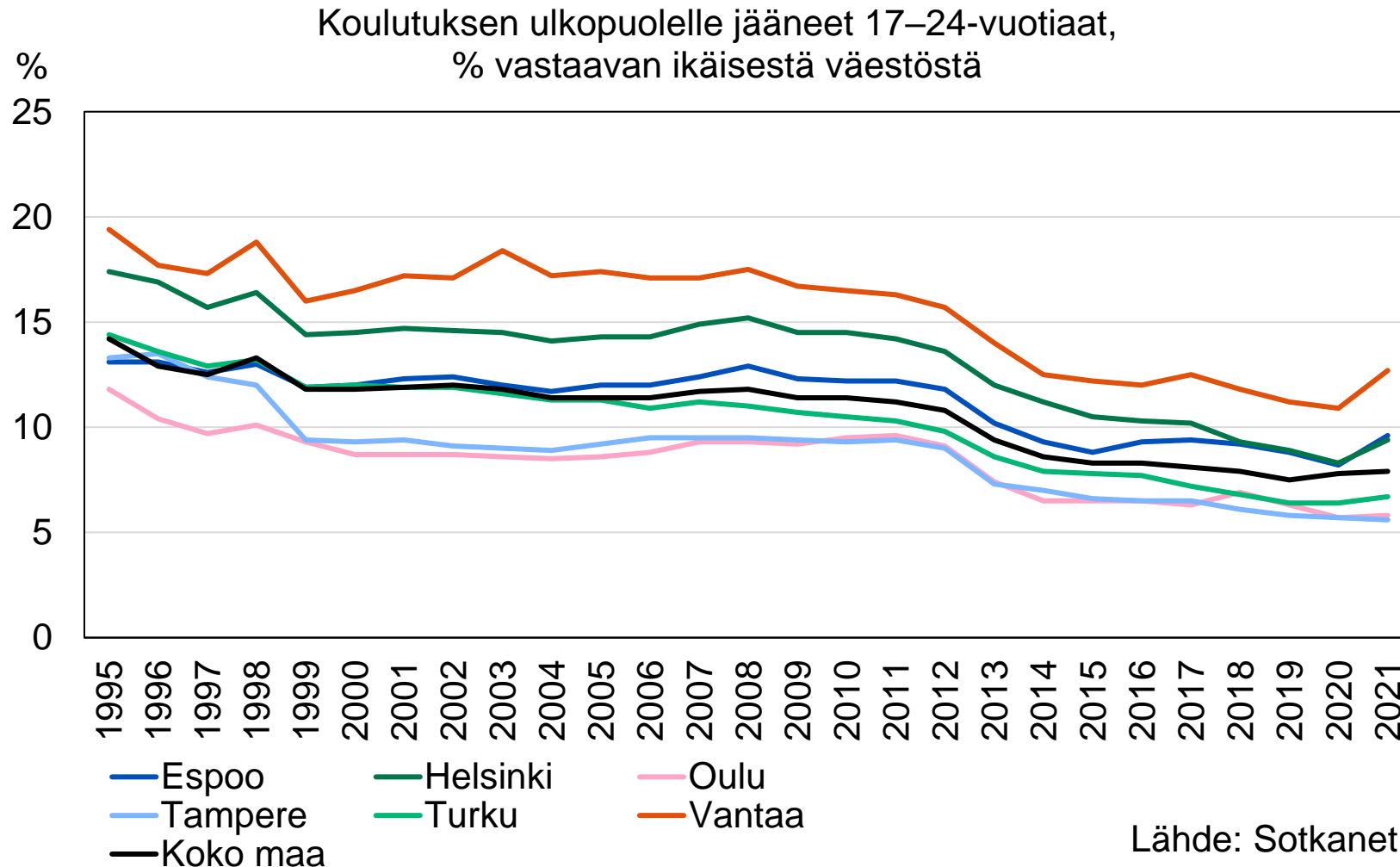
Statusindeksi kertoo Espoon pienalueiden sosioekonomisista eroista

- Pääkaupunkiseudulla väestönkasvu, tulo- ja koulutuserot sekä maahanmuutto ovat heijastuneet seudun alueelliseen kehitykseen.
- Statusindeksi tiivistää tätä kehitystä kuvaavia muuttujia yhdeksi indeksiksi ja mahdollistaa eriytymisen eri ulottuvuuksien yhteistarkastelun.
- Statusindeksissä on neljä muuttujaa:
 - 1) vain peruskoulun käyneiden osuus 25–64-vuotiaasta kantaväestöstä (tässä Suomessa syntyneet)
 - 2) 25–64-vuotiaiden työttömien osuus työvoimasta
 - 3) yli 15-vuotiaiden valtionveronalaisten tulojen keskiarvo
 - 4) vieraskielisten osuus
- Vuoden 2012 tilastoilla pääkaupunkiseudun kuntien asuinalueille tehdyssä tarkastelussa Espoo erottui Helsinkiä ja Vantaata korkeamman sosioekonomisen statuksen kuntana; vain neljä Espoon pienalueista sijoittui kahden heikoimman statusindeksin luokkaan.
- Espoon tasolla statusindeksi kuvaa siis vain Espoon pienalueiden keskinäistä järjestystä. Statusluokille ole kiinteitä raja-arvoja; tietty määrä pienalueista sijoittuu aina esimerkiksi korkeimman statuksen luokkaan.
- Ajankohdan 31.12.2021 tarkastelussa korkeimman statuksen alueet ovat pääasiassa eteläisen Espoon pientalovaltaisista alueista. Statukseltaan keskitasoa matalampina alueina näyttäytyvät kaupunkikeskusten ympäristöt Tapiolaa lukuun ottamatta sekä rantaradan varsi. Minkään statusluokan alueet eivät kuitenkaan ole keskittyneet tietyille alueille Espoossa.

Lisää tietoa Berliinin indeksin Helsingin kaupungin mallista (statusindeksi): Erilaistuva pääkaupunkiseutu, Sosioekonomiset erot alueittain 2002–2012, Helsingin kaupungin tietokeskus 2014

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuus on pienentynyt, mutta kasvoi pääkaupunkiseudulla selvästi vuonna 2021

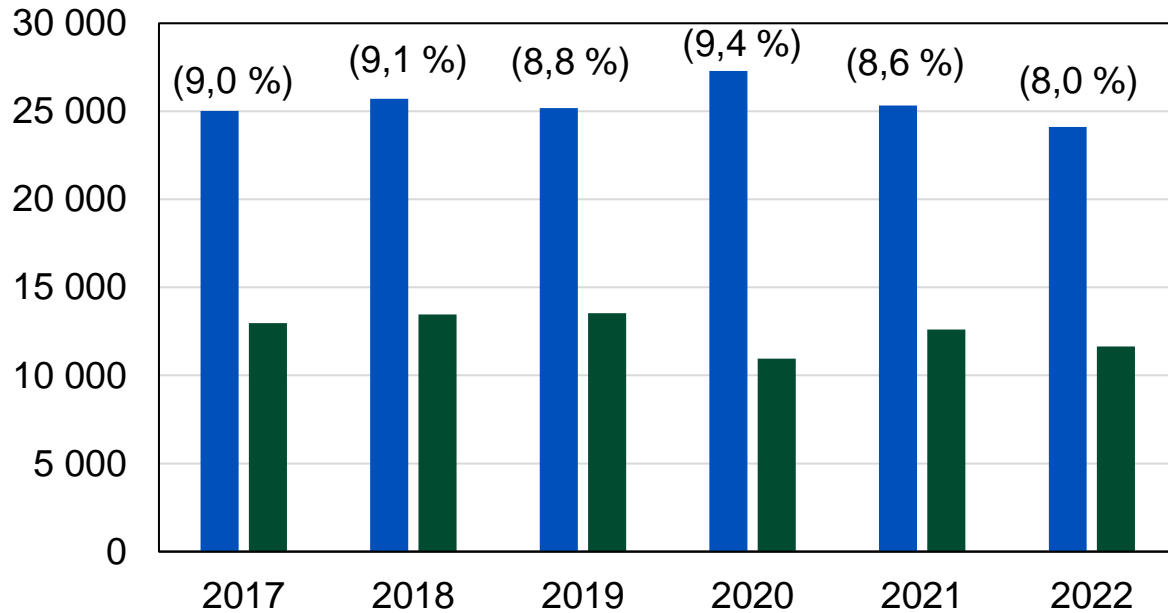

Lähde: Sotkanet

Perustoimeentulotukea saaneiden määrä pieneni vuonna 2022, vieraskielisillä kuitenkin hieman kasvua

Perustoimeentulotukea saaneiden määrä ja osuus pienenivät vuonna 2022

Toimeentulotukea saaneiden määrä (%-osuus väestöstä)

- Toimeentulotukea saaneet
- Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneet*

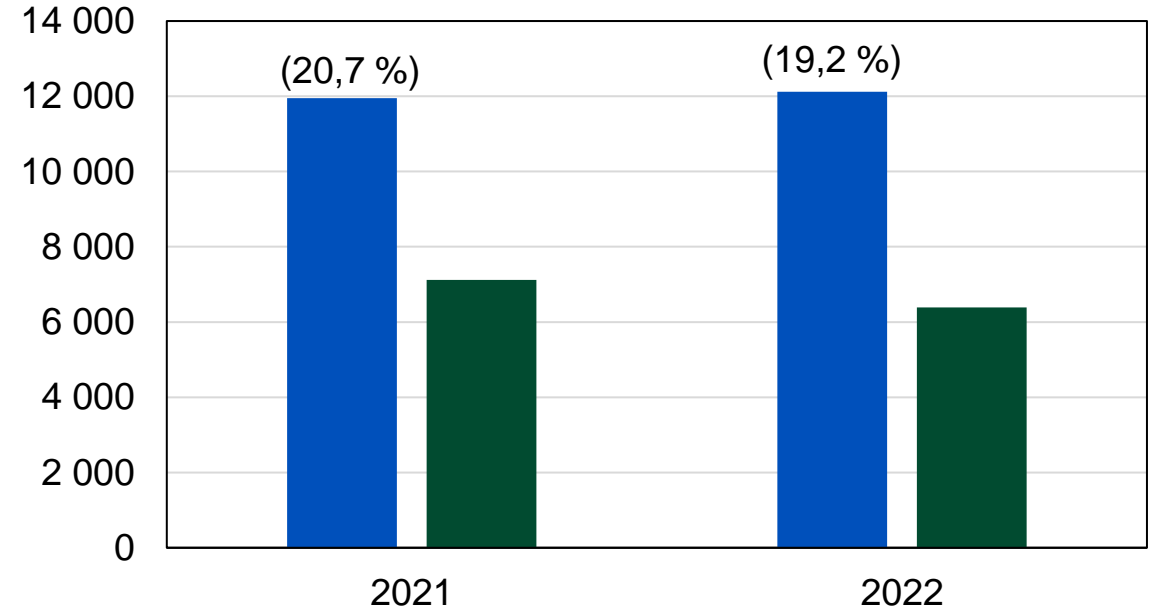
*v. 2020 tiedot ajankohdalta 1.3.–31.12.2020

Perustoimeentulotuensaajissa vain Kelan tiedot, väestötietona keskipäiväluku.

Lähde: Kela, Effic ja Tilastokeskus

Perustoimeentulotukea saaneiden vieraskielisten määrä kasvoi hieman, mutta osuus pieneni vuonna 2022

Toimeentulotukea saaneiden vieraskielisten määrä (%-osuus vieraskielisistä)

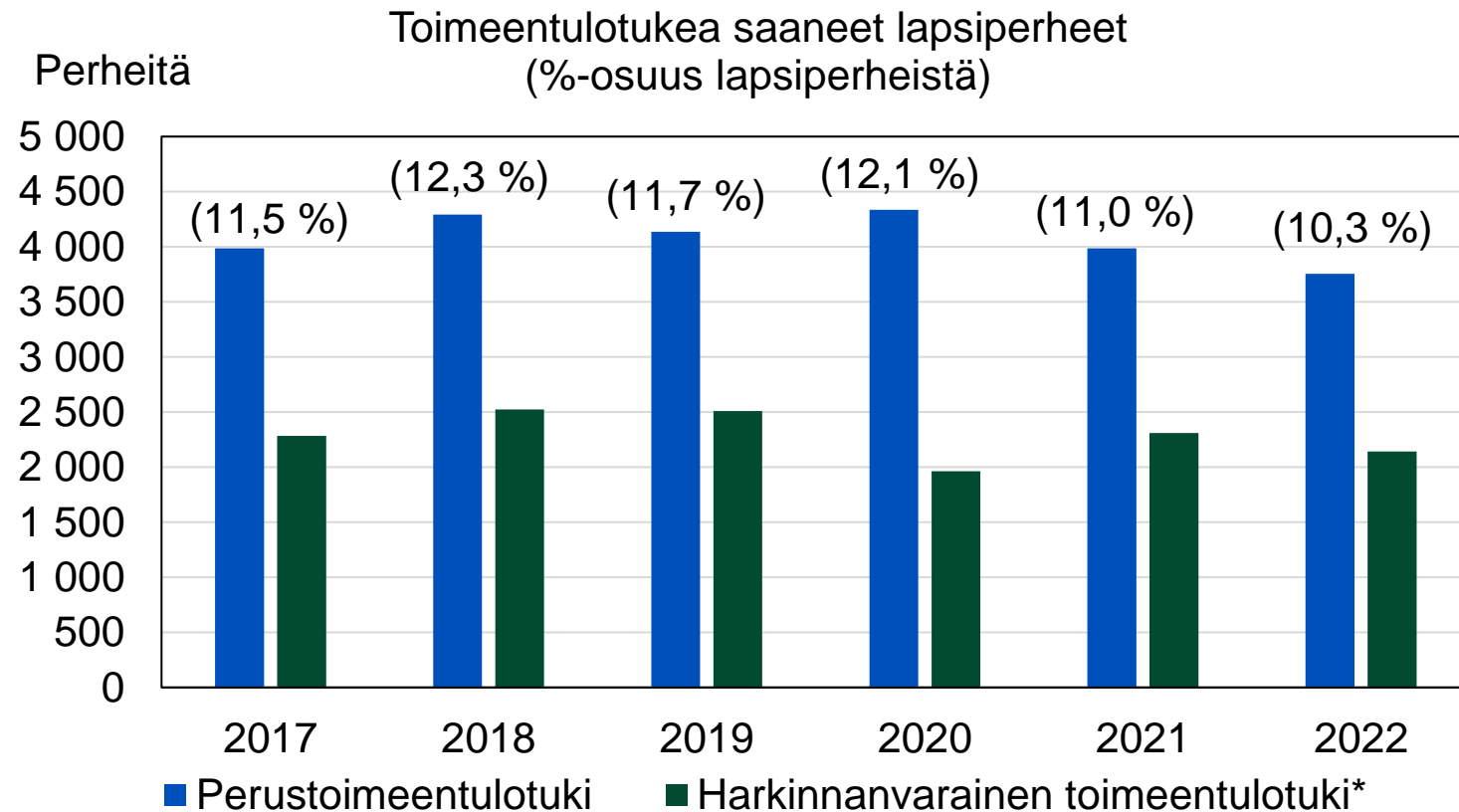

- Toimeentulotukea saaneet vieraskieliset
- Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneet

Perustoimeentulotuensaajissa vain Kelan tiedot. Kielitieto päämiehen mukaan, väestötietona keskipäiväluku. Ei sisällä heitä, joilla kielitieto on tuntematon.

Lähde: Kela, Effic ja Tilastokeskus

Perustoimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden määrä ja osuus pienenevät vuonna 2022

*v. 2020 tiedot ajankohdalta 1.3.–31.12.2020

Perustoimeentulotuensaajissa vain Kelan tiedot.

Lapsiperheiden määränä käytetty edeltävän vuoden lopun lukua.

Lähde: Kela, Effic ja Tilastokeskus

Asuminen Espoossa

Tiina Järvinen, Tiina Kosama

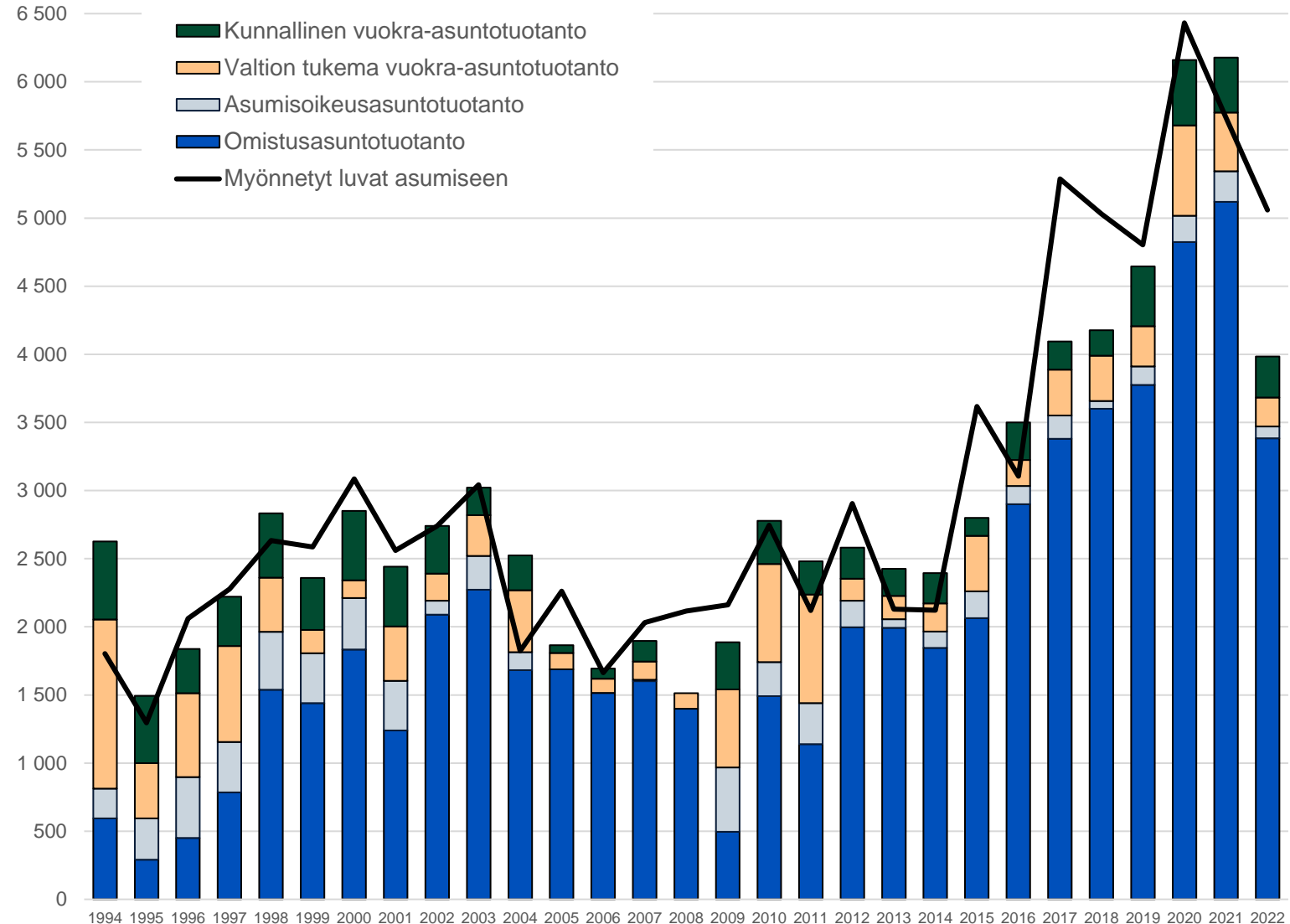
[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa asumisesta

- Ennätysuuren väestönkasvun haasteisiin vastataan osaltaan myös asuntotuotannolla. Espoossa alkoi vuonna 2022 hieman alle 4000 asunnon rakentaminen, joista vuokra-asuntoja oli hieman yli 500
- Uusia asuntoja rakennetaan eri puolille kaupunkia erityisesti hyvien joukkoliikennedyhteyksien, kuten metrokäytävän ja kaupunkiradan sekä valmistuvan pikaraitiotien läheisyyteen.
- Uusia alueita rakennettaessa torjutaan asuinalueiden eriytymistä osoittamalla kortteleihin sekä vapaarahoitteista että valtion tukemaa asuntotuotantoa.
- Pääkaupunkiseudulla vuokra-asuntojen tarjonta on edelleen korkealla tasolla
- Asunnottomuuden kasvua on pystytty ehkäisemään toteuttamalla asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmia
- Yksinäisten asunnottomien määrä laski Espoossa alle 400 oltuaan suurimmillaan yli 600 vuonna 2014

Asuntotuotannon määrä palasi huippuvuosien jälkeen lähelle tavoitetasoa

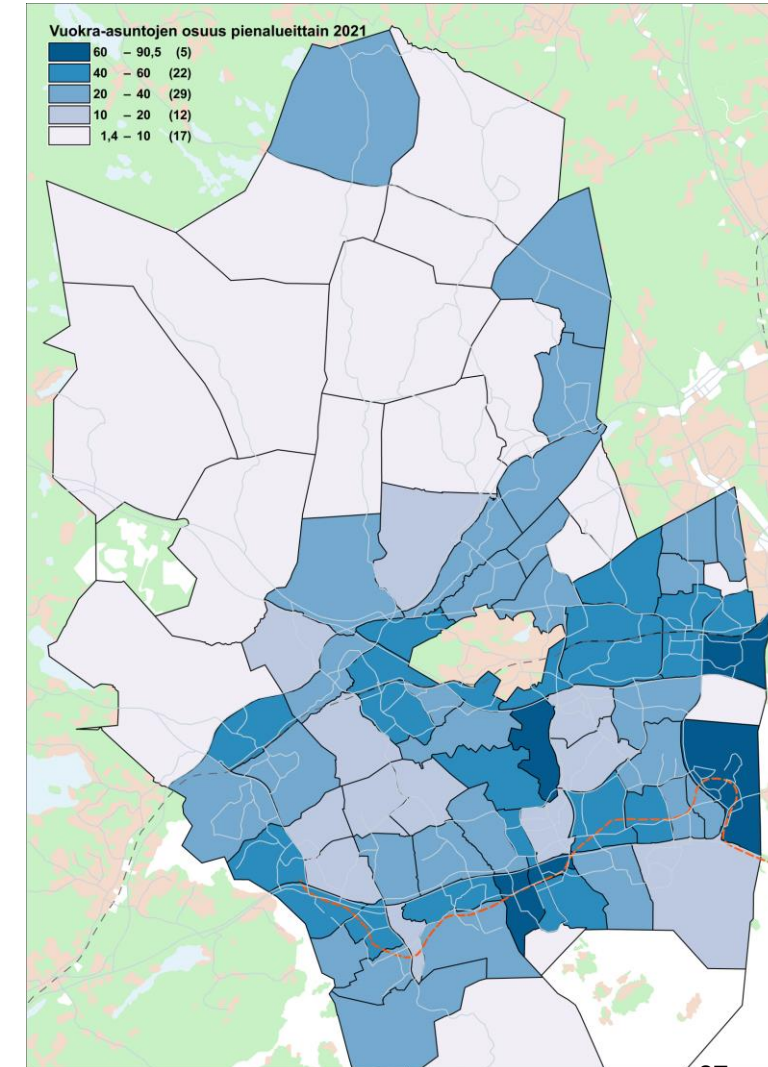
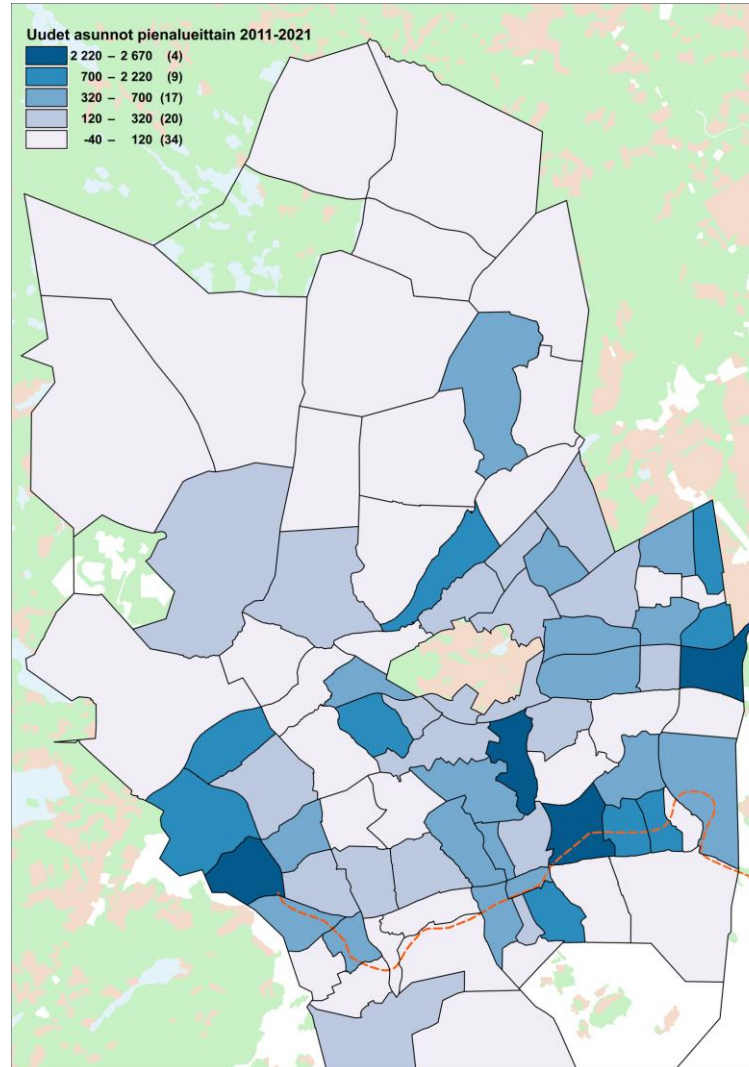
- Alkaneiden asuntojen määrä pieneni kolmasosalla, mutta on silti yli MAL-sopimuksessa asetetun tavoitteen (3 300 asuntoa)
- Uusia asuntokohteita aloitettiin eniten Finnoossa, Suurpellossa ja Perkkaalla
- Espoo toteuttaa vuosille 2020-2031 yhteisesti sovittuja Helsingin seudun MAL-tavoitteita yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi, asuntotuotannolle sekä kestävästä liikkumisesta ja liikennejärjestelmää kehittäville toimenpiteille.

Uudet asunnot rakennetaan hyvien joukkoliikenneyhteysien läheisyyteen

- Vuosina 2011-2021 uusia asuntoja rakennettiin eniten Perkkaalle, Suurpeltoon, Niittykumpuun ja Saunalahteen
- Vuokra-asuntojen osuus on suurin Perkkaalla, Suurpellossa, Tiistilässä ja Matinkylän keskuksessa sekä opiskelija-asuntojen Otaniemessä
- Uusia alueita rakennettaessa torjutaan asuinalueiden eriytymistä osoittamalla kortteleihin sekä vapaarahoitteista että valtion tukemaa asuntotuotantoa.

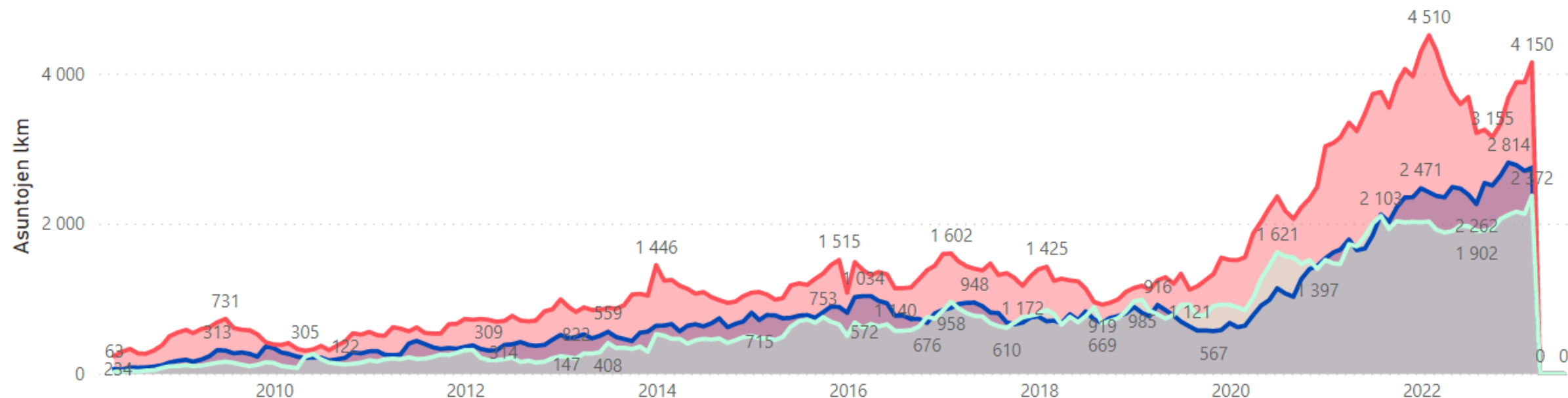
Lähde: HSY seutuCD ja Helsingin seudun aluesarjat –tilastokanta, tiedot vuodelta 2021

Vuokra-asuntojen tarjonta on kasvanut merkittävästi pääkaupunkiseudulla

Vuokrattavat asunnot (vuokraovi.com)

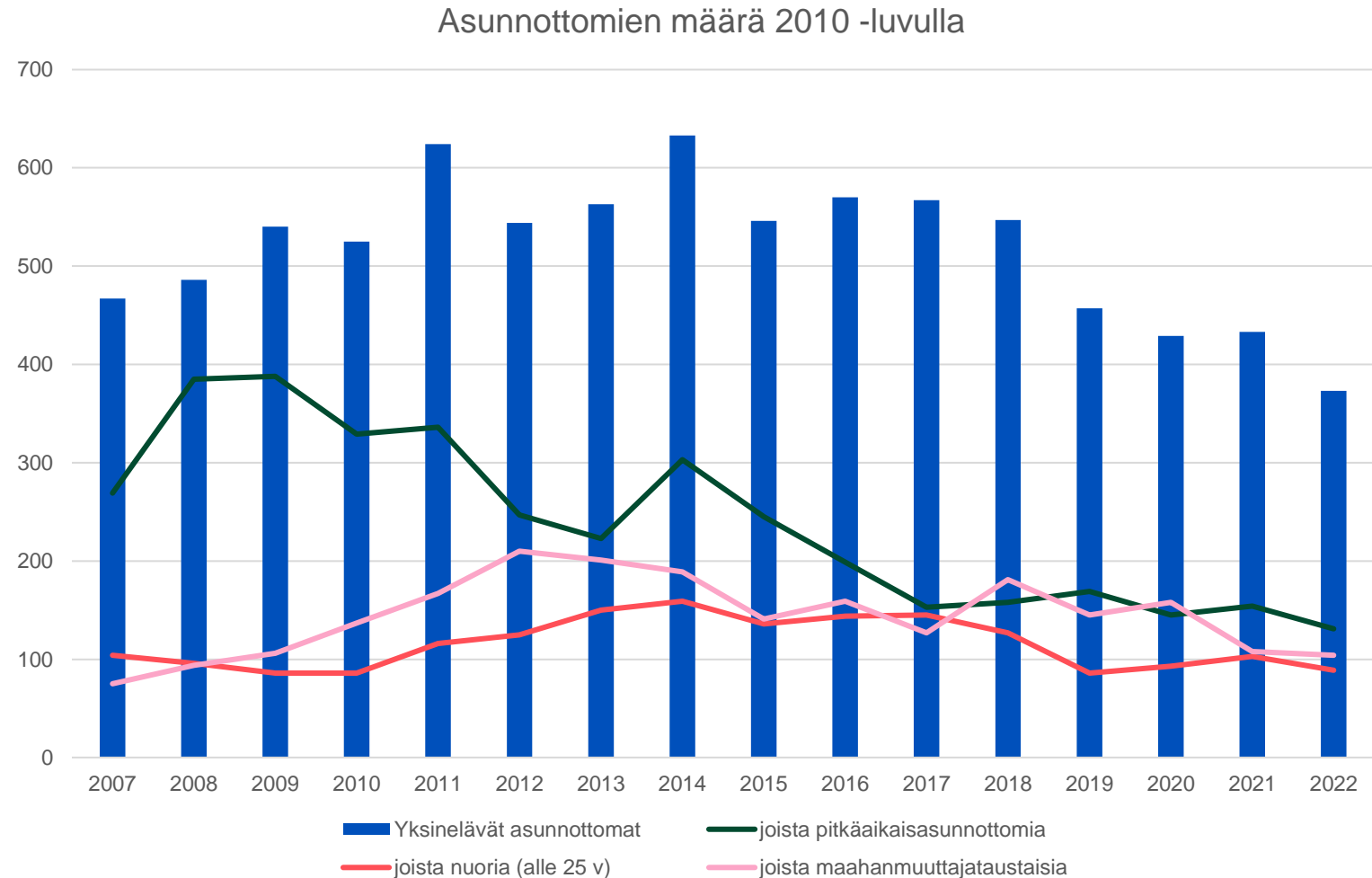
Kunta ● Espoo ● Helsinki ● Vantaa

- Vuokra-asuntojen tarjonta on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi
- Espoossa oli helmikuussa vuonna 2013 tarjolla hieman alle 500 vuokra-asuntoa, kun helmikuussa 2023 niitä oli 2 750 (vuokraovi.com)
- Tarjolla olevista vuokra-asunnoista 44 % on kaksioita ja kolmasosa yksiöitä
- Kehitys on ollut samanlaista Helsingissä ja Vantaalla

Yksinäisten asunnottomien määrä laski alle 400 vuonna 2022

- Espoon kaupunki laati vuoden 2020 aikana asunnottomuuden puolittamisohjelman.
- Yksin elävien asunnottomien määrä oli vuoden 2022 marraskuun poikkileikkaustilanteessa 373 asunnotonta (v. 2021 määrä oli 433).
- Vuoden 2022 alussa käynnistyi nuorille suunnattu uusi tukiasumisyksikkö, jossa on 35 paikkaa.
- Espoon Asunnot on vuoden 2022 aikana asuttanut 132 yksin elävää asunnotonta.

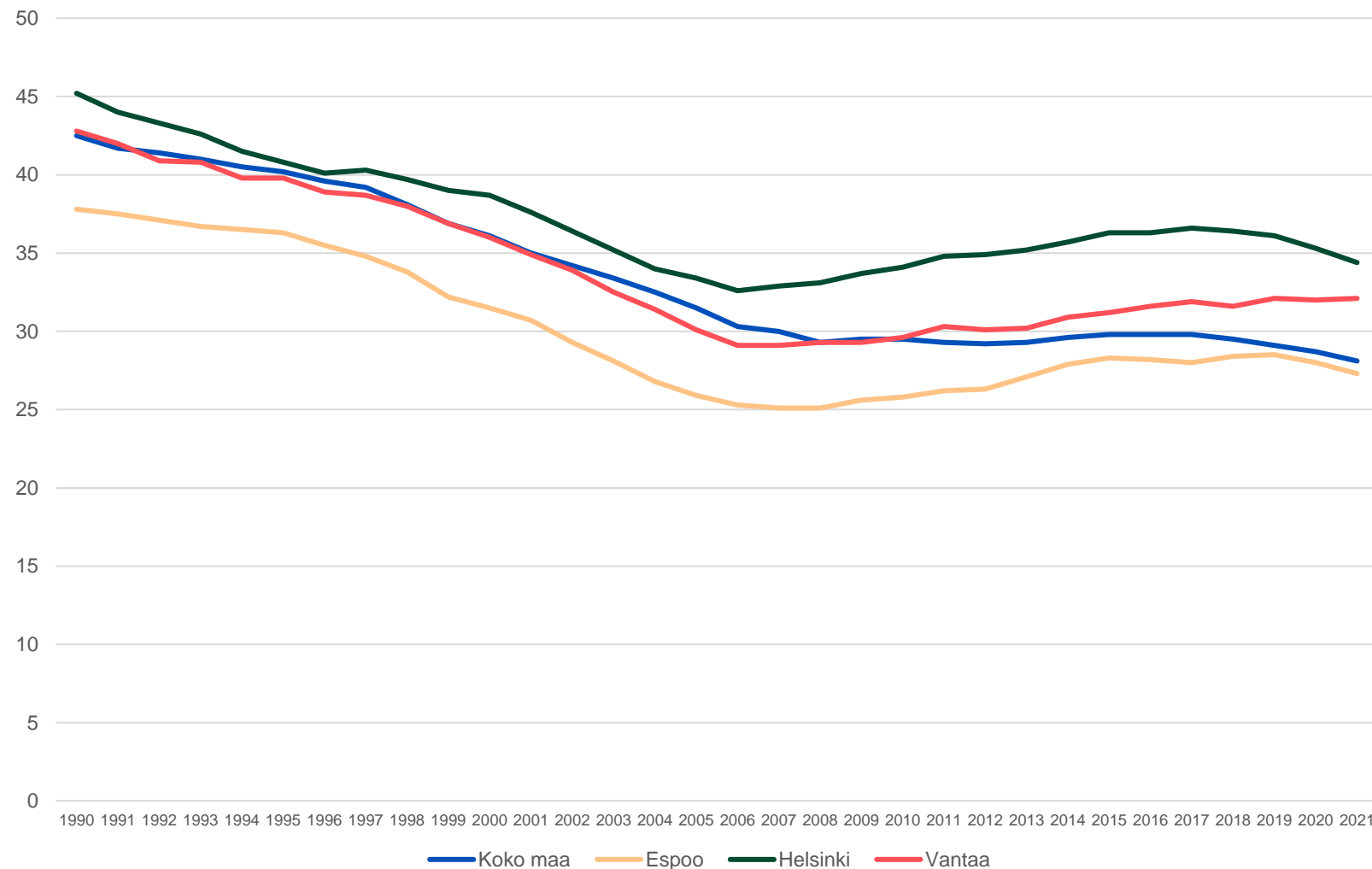

Espoossa ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on pienempi kuin vertailukunnissa ja koko maassa

- Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö.
- Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun.
- Espoossa ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on pienempi kuin vertailukunnissa ja koko maassa ja osuus on laskenut vuodesta 2019

Ahtaasti asuvat lapsiperheet (% kaikista lapsiperheistä)

Kehittyvä elinympäristö

Tiina Järvinen, Tiina Kosama

[Sisällysluettelon](#)

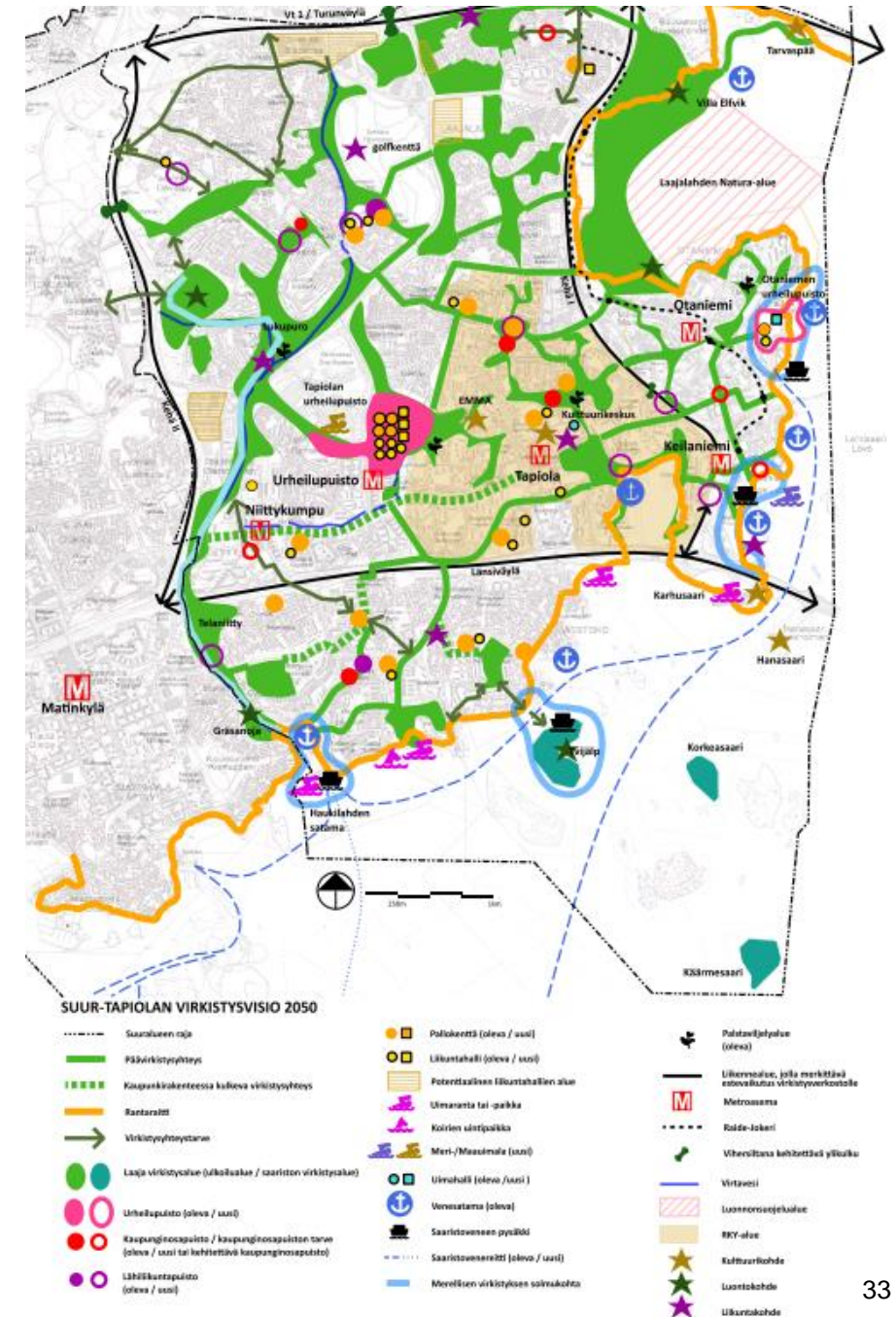
Yhteenvetoa elinympäristöstä

- Viheralueiden ja lähiluonnon tarjoamien virkistysmahdollisuuksien merkitys korostui viime vuosina
- Valtaosa espoolaisista pitää puistojen ja viheralueiden hoitoa hyvällä tasolla
- Tyytyväisyys joukkoliikenteeseen on noussut vuoden 2018 romahduksen jälkeen
- Espoolaisista matkustajista 86 % antoi hyvän tai melko hyvän arvosanan joukkoliikenteelle
- Liikenneolot ja turvallisuus jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kannalta on espoolaisten vastaajien mielestä hoidettu hyvin

Lähiympäristön luontohyödyt ja mahdollisuudet virkistäytyä edistävät kuntalaisten hyvinvointia

- Virkistysvisiotyö keskittyy virkistysalueiden vaatiman tilatarpeen ja niiden luoman verkoston muodostamiseen ja kehittämiseen.
- Virkistysvisio on työkalu, jolla tarkastellaan virkistykseen teemaa toiminnallisesta tilavarauskulmasta.
- Kaupunkisuunnittelukeskus laatii kaikille Espoon suuralueille virkistysaluevisiot
- Maaliskuussa 2023 kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli Leppävaaran, Tapiolan ja Matinkylän virkistysaluevisiot
- Vanhan-Espoon ja Suur-Kauklahden virkistysvisiotyö on aloitettu alkuvuodesta 2023.

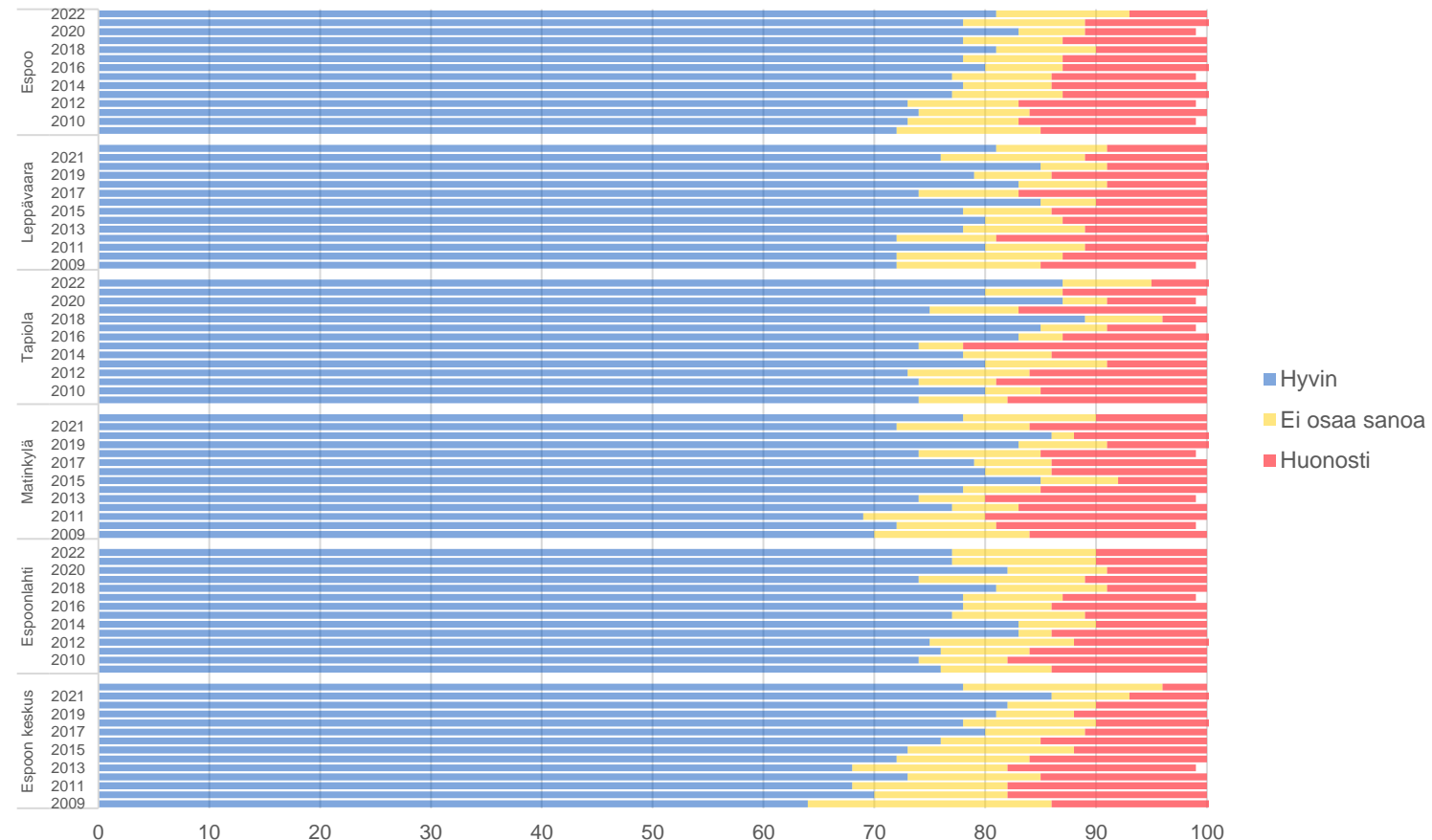
[Dynasty tietopalvelu : Espoon kaupunki \(oncloudos.com\)](https://oncloudos.com)

Espoolaiset ovat tyytyväisiä puistojen ja viheralueiden hoitoon

Miten hyvin puistojen ja viheralueiden hoito on hoidettu asuinkunnassa

- Puistojen ja viheralueiden hoitoa piti Espoossa vastaajista 81 % hyvänä.
- Osuus on vertailuryhmän keskiarvon tasolla.
- Edellisestä tutkimuskerrasta tyytyväisten osuus on noussut kolme prosenttiyksikköä.
- Tyytyväisten osuus on suurin Tapiolan suuralueella
- Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksessa Espoon keskuksen alueeseen kuuluvat Kauklahten, Vanha-Espoon ja Pohjois-Espoon suuralueet.

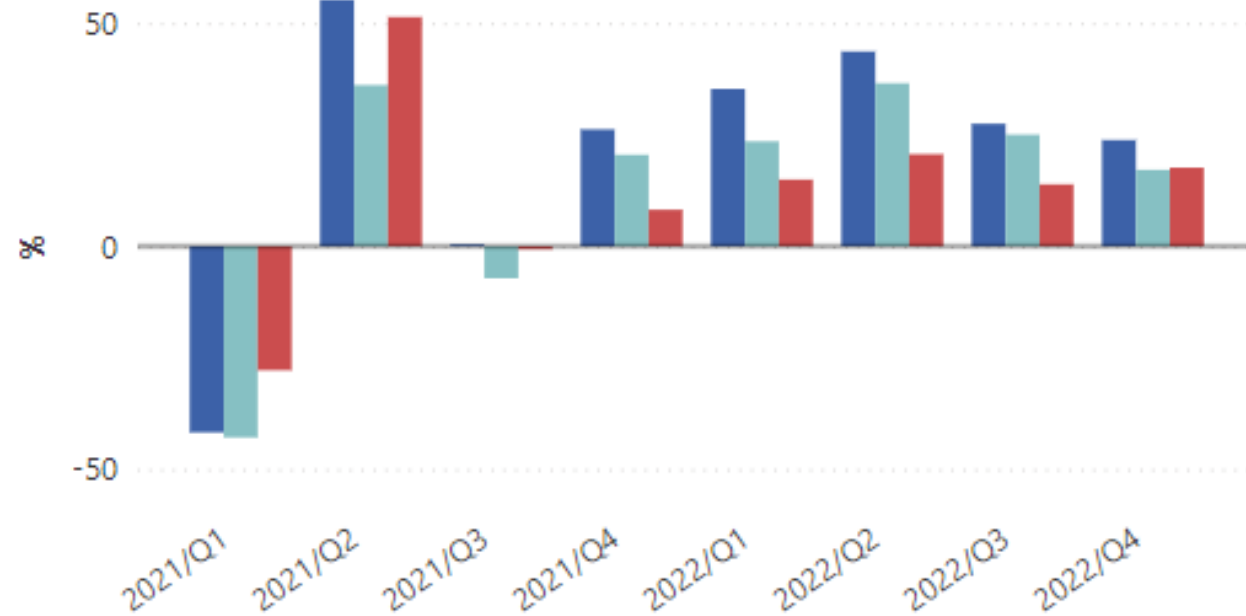

Julkisen liikenteen matkustajamäärät jatkoivat kasvuaan

- Vuonna 2022 julkisen liikenteen matkustajamäärä kasvoi edellisvuodesta pääkaupunkiseudulla neljänneksellä.
- Julkisen liikenteen matkustajamäärät nousivat vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä korkeammalle tasolle kuin kertaakaan aiemmin alkuvuoden 2020 jälkeen.
- Matkustajamäärät nousivat loka-joulukuussa Espoossa ja Kauniaisissa 24 prosenttia, Vantaalla 18 prosenttia ja Helsingissä 17 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Julkisen liikenteen matkustajamäärä, muutos edellisestä vuodesta, %

Alue ● Espoo ja Kauniainen ● Helsinki ● Vantaa

Lähde: Helsingin seudun suunnat / HSL, Helsingin seudun liikenne

Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat

HSL

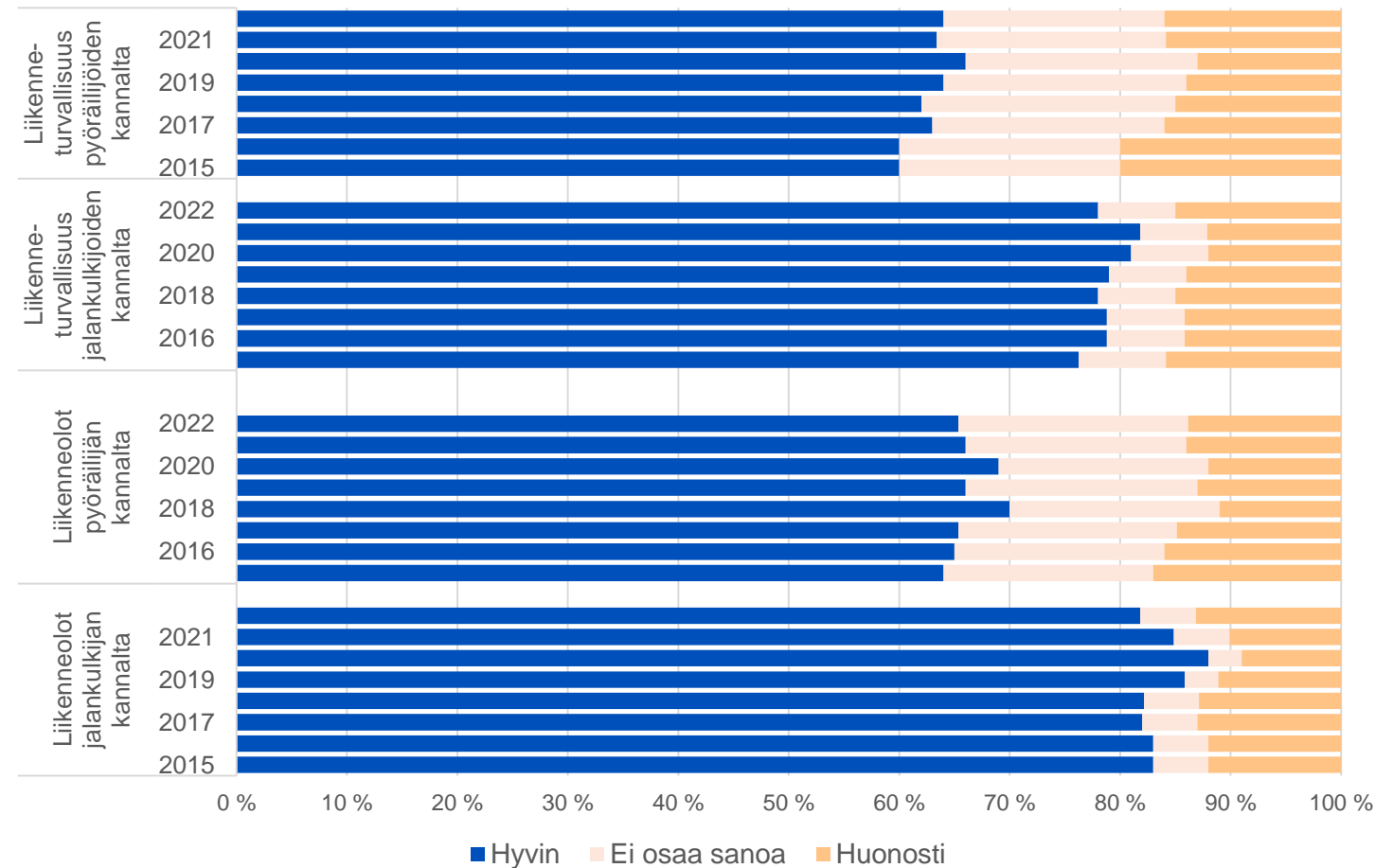
Matkustajamäärät 1.1.-31.12.2022 / 1.1.-31.12.2021 / 1.1.-31.12.2019

- Vuonna 2022 HSL-alueella tehtiin runsaat 303 miljoonaa joukkoliikennematkaa.
- Espoon ja Kauniaisten sisäisiä joukkoliikennematkoja tehtiin vuonna 2022 noin 22 miljoonaa
- Vaikka matkoja on tehty enemmän kuin vuonna 2021, niin vuoden 2020 matkustajamääriin ei vielä päästy (397 miljoonaa)
- Espoolaisista matkustajista 86 % antoi hyvän tai melko hyvän arvosanan joukkoliikenteelle

Miljoonaa nousijaa	2022	2021	2019	Muutos abs 2022/2021	Muutos % 2022/2021	Muutos abs 2022/2019	Muutos % 2022/2019
Metro	69,881	55,967	92,563	13,914	24,9 %	-22,682	-24,5 %
Raitiovaunu	41,756	31,530	56,764	10,226	32,4 %	-15,008	-26,4 %
Suomenlinnan lautta	1,878	1,260	2,175	0,618	49,0 %	-0,297	-13,7 %
Bussi yhteensä	133,572	106,350	175,046	27,222	25,6 %	-41,474	-23,7 %
Helsinki sisäinen	53,183	43,239	77,533	9,944	23,0 %	-24,350	-31,4 %
josta runkolinjat 20,40, 500	7,482	4,197	1,238	3,285	78,3 %	6,244	
Espoo+Kauniainen sisäinen	22,045	17,638	27,085	4,407	25,0 %	-5,040	-18,6 %
Vantaa sisäinen	10,096	8,641	12,371	1,455	16,8 %	-2,275	-18,4 %
Kerava sisäinen	0,459	0,392	0,355	0,067	17,1 %	0,104	29,3 %
Kirkkonummi sisäinen	0,399	0,285	0,333	0,114	40,0 %	0,066	19,8 %
Sipoon ja Keravan sisäinen	0,574	0,374	0,477	0,200	53,5 %	0,097	20,3 %
Tuusulan sisäinen	0,310	0,250	0,193	0,060	24,0 %	0,117	60,6 %
Siuntio sisäinen	0,098	0,080	0,004	0,018	22,5 %	0,094	
Seutuliikenne	45,525	34,877	55,321	10,648	30,5 %	-9,796	-17,7 %
linjat 30,200, 300, 400, 510, 550, 560,600	23,732	16,150	18,284	7,582	46,9 %	5,448	29,8 %
ja muut seutulinjat	21,793	18,727	37,037	3,066	16,4 %	-15,244	-41,2 %
U-liikenne	0,883	0,574	1,374	0,309	53,8 %	-0,491	-35,7 %
Lähijunat	56,426	42,472	70,384	13,954	32,9 %	-13,958	-19,8 %
HSL-alue yhteensä	303,513	237,579	396,932	65,934	27,8 %	-93,419	-23,5 %
josta kaikki runkobussilinjat	34,513	21,450	19,522	13,063	60,9 %	14,991	76,8 %

Jalankulkijoiden tyytyväisyys olosuhteisiin laski hieman vuonna 2022

- Jalankulkijoiden tyytyväisyys olosuhteisiin laski noin 3 % ja pyöräilijöiden tyytyväisyys pysyi ennallaan
- Tyytyväisimmät jalankulkijat ja pyöräilijä asuvat Tapiolassa ja Matinkylä-Olarissa
- Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksessa Espoon keskuksen alueeseen kuuluvat Vanha-Espoon, Kauklahten ja Pohjois-Espoon suuralueet

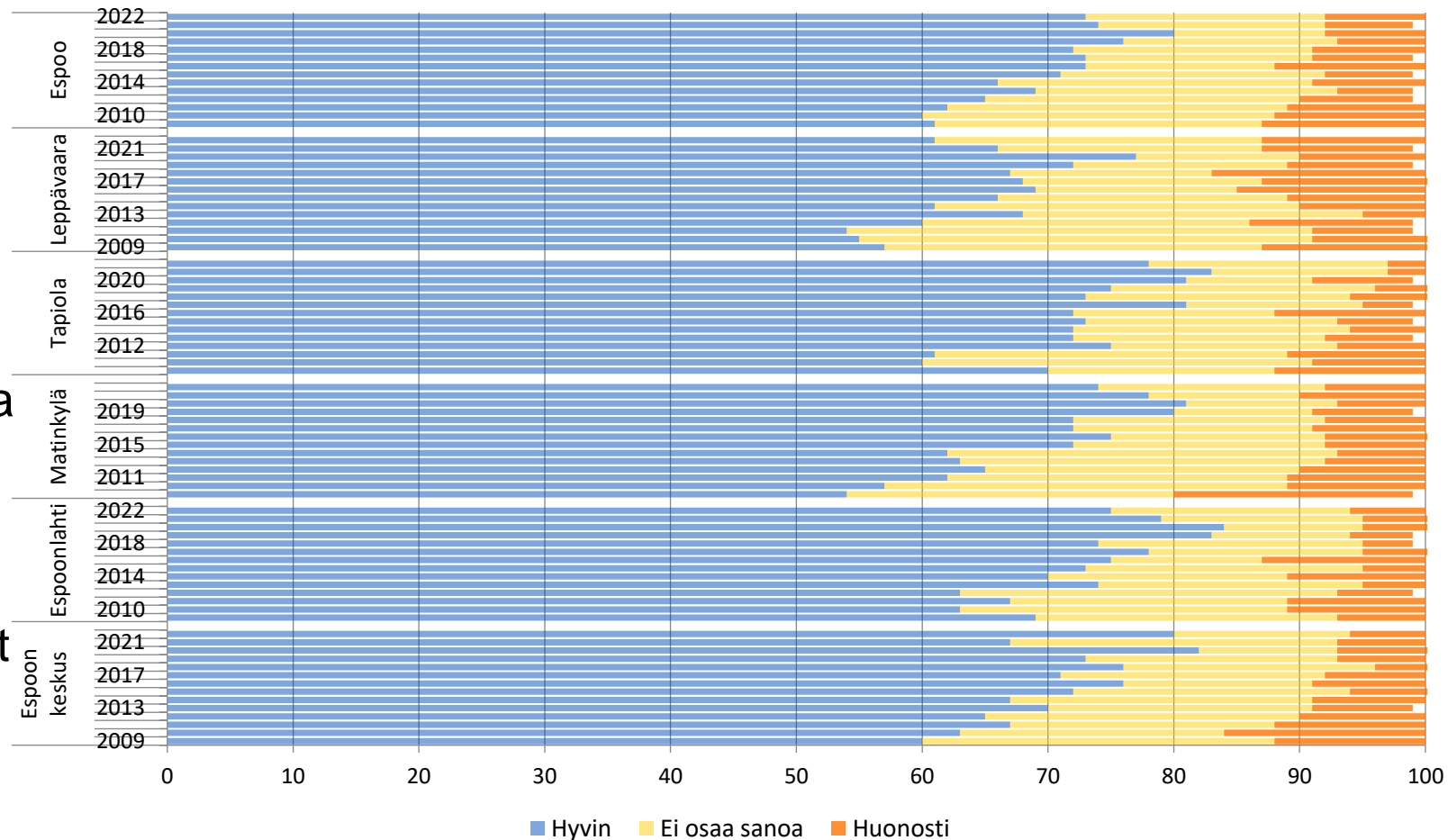

Lähde: FCG, Kaupunki- ja kuntapalvelut Espoossa 2022

Ilmanlaadun hoitoon tyytyväisten osuus on hieman laskenut

Miten hyvin ilmanlaatu on hoidettu asuinkunnassa

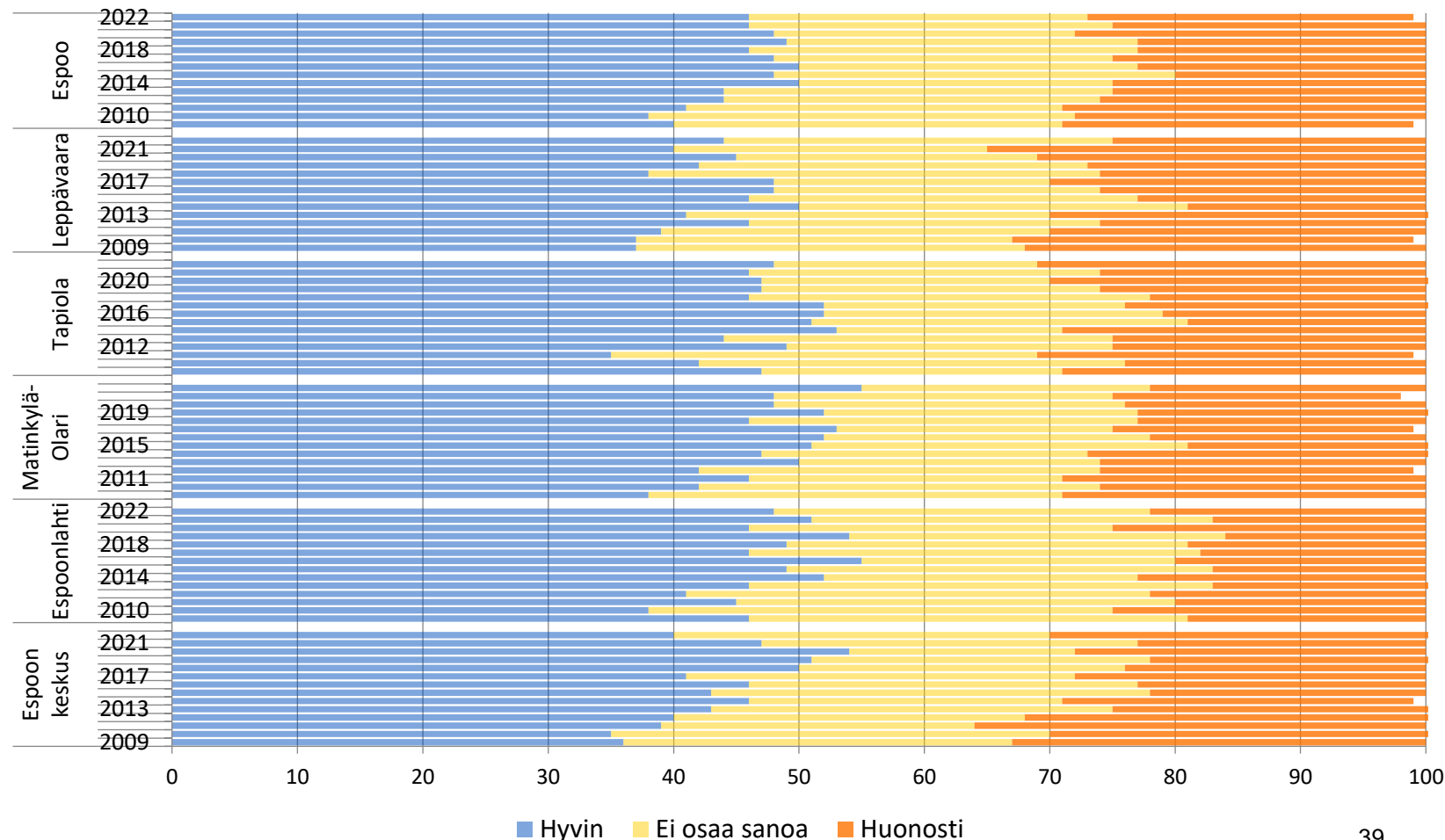
- Ilmanlaatua piti hyvänä 73 % vastaajista
- Tyytyväisten osuus on pienentynyt yhden prosenttiyksikön
- Tyytyväisten osuus kantaa ottaneista on suurin Tapiolassa ja Espoon keskuksessa
- Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksessa Espoon keskuksen alueeseen kuuluvat Kauklahten, Vanha-Espoon ja Pohjois-Espoon suuralueet.

Espoolaisten tyytyväisyys melun torjunnan pysyi samalla tasolla kuin 2021

- Melun torjunnan hoitoon tyytyväisten osuus kasvoi eniten Matinkylä-Olarissa ja pieneni eniten Espoon keskuksen alueella
- Ei osaa sanoa –vastauksen on antanut noin 30 % vastanneista
- Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksessa Espoon keskuksen alueeseen kuuluvat Vanha-Espoon, Kauklahten ja Pohjois-Espoon suuralueet

Miten hyvin melun torjunta on hoidettu asuinkunnassa

Lähde: FCG, Kaupunki- ja kuntapalvelut Espoossa 2022

Lähiympäristön turvallisuus

Satu Laukkanen, Ari Oja, Sanna Jaatinen, Veli-Matti Piira

[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa lähiympäristön turvallisuudesta

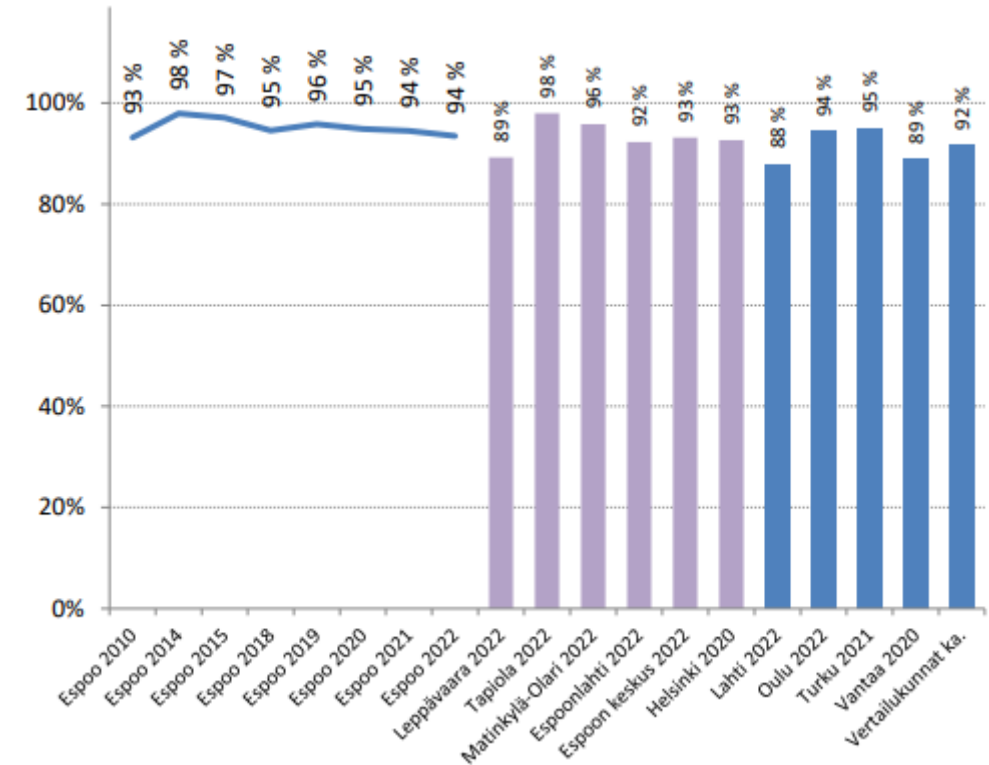
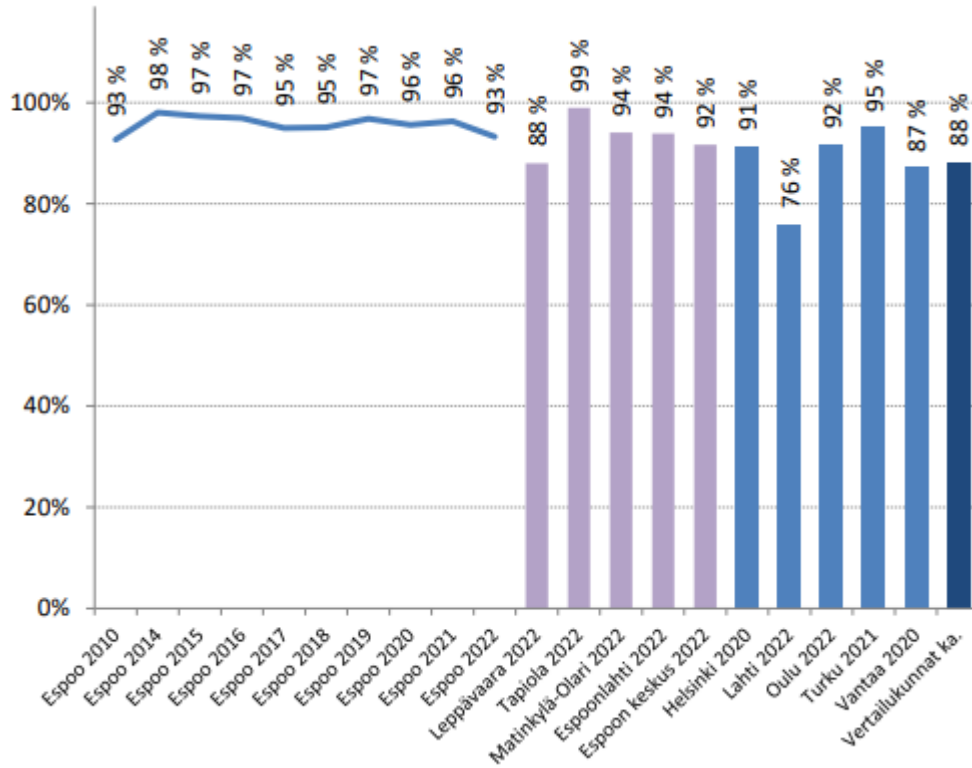

- Espoolaiset ovat tyytyväisiä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä asuinalueensa turvallisuuteen. Tyytyväisyys yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä asuinalueensa turvallisuuteen on pysynyt korkealla tasolla koko 2010-luvun.
- Katuturvallisuusindeksin lasku on jatkunut. Rikoslakirikosten (pois lukien liikenne rikokset) sekä omaisuusrikosten määrässä on lievää nousua vuotta aiemmasta. Pahoinpitelyrikosten määrä on selvästi kasvanut. Kotihälytysten määrässä on tapahtunut selvää laskua.
- Lähisuhde- ja perheväkivaltatyön yksikkö Omatilan avotuen asiakasmäärissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Turvakoti Pellaksessa asiakasmäärä on ollut kasvussa.
- Sekä rakennuspalojen että rakennuspalovaarojen määrä on pienentynyt edeltävistä vuosista.
- Liikenneonnettomuuksia tapahtuu Espoossa edelleen vähemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Espoolaiset ovat tyytyväisiä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä asuinalueensa turvallisuuteen

Yleinen järjestys ja turvallisuus. En osaa sanoa -vastauksia ei ole sisällytetty, niiden osuus vajaa 10 %.

Asuinalueen turvallisuus. En osaa sanoa -vastauksia ei ole sisällytetty, niiden osuus 5 %.

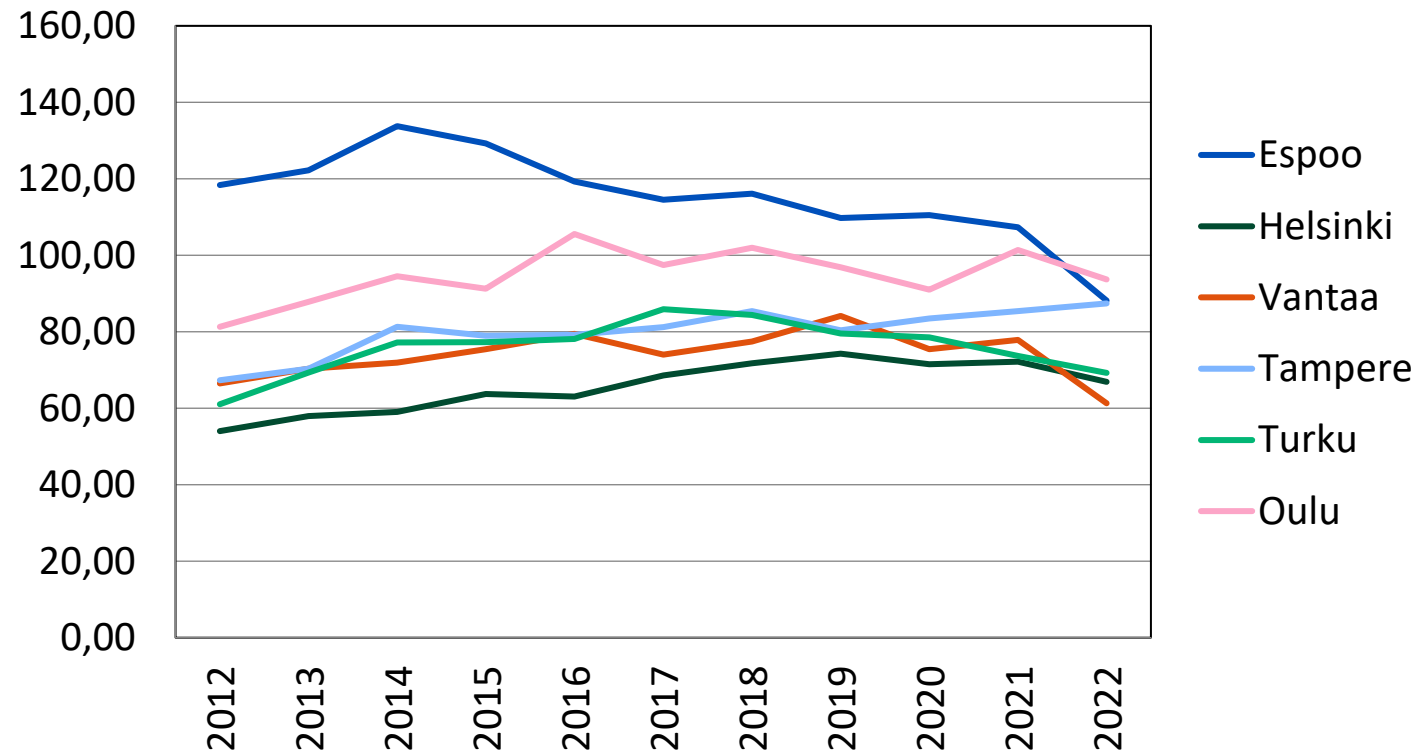

- Tyytyväisyys yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä asuinalueensa turvallisuuteen on pysynyt korkealla tasolla koko 2010-luvun.
- Tyytyväisyys oli 2022 korkea kaikilla Espoon alueilla, asuinalueen turvallisuuteen tyytyväisissä oli alueellisia eroja.
- Espoossa vertailukuntien keskiarvoa suurempi tyytyväisten osuus. Lähde: Kaupunki- ja kuntapalvelut 2021

Katuturvallisuusindeksin vuodesta 2015 alkanut lasku on jatkunut. Katuturvallisuus on tämän tilaston valossa edelleen vertailun kärkipäässä.

- Katuturvallisuusindeksi heikkeni selvästi kaikissa suurissa kaupungeissa Tamperetta lukuun ottamatta
- Indeksi on muutosta ilmaiseva suhdeluku. Suhteellista arvoa verrataan jonkin vuoden koko maan suhteelliseen arvoon, joka on 100.
- Yleensä suurempi arvo eli yli 100 tarkoittaa parempaa arvoa kuin vertailuvuoden arvo.
- Katuturvallisuusindeksi lasketaan ilmoitettujen rikosten ja asukasluvun avulla. Tietyt nimikkeet saavat painokertoimen. Asukasluku jaetaan painotetulla rikosmäärällä. Luku suhteutetaan tietyn vuoden koko maan arvoon.

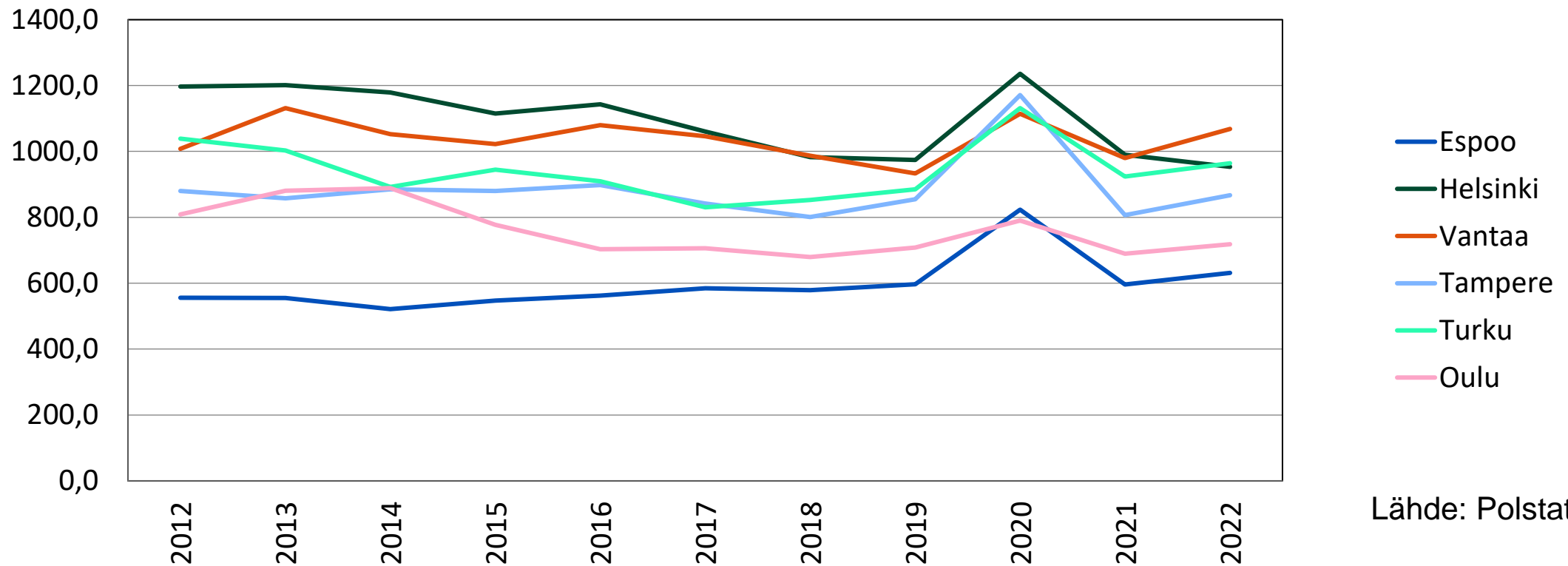
Katuturvallisuusindeksi kuusikkokunnissa

Lähde: Polstat

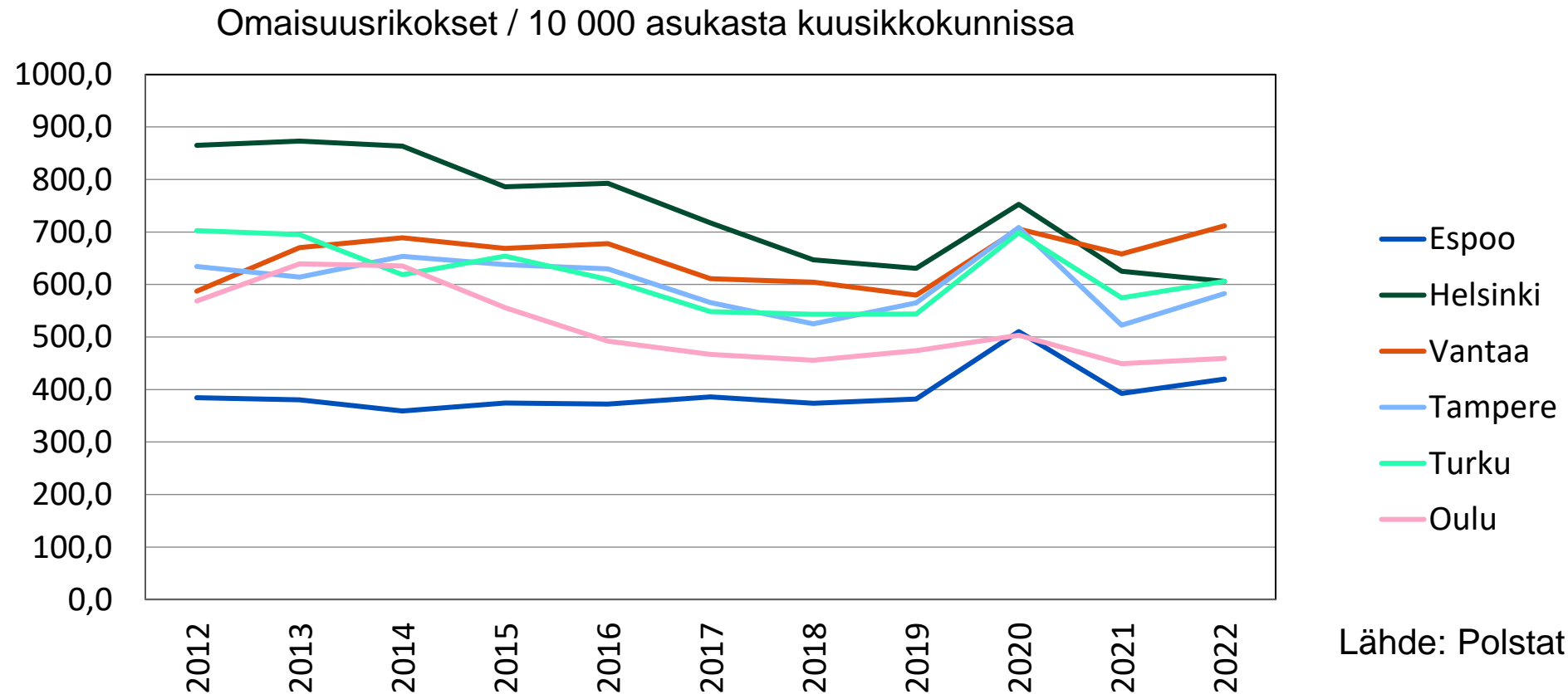
Rikoslakirikosten pl. liikenne rikokset määrässä (per 10 000 asukasta) on pientä nousua vuotta aiemmasta. Rikosten määrä on edelleen kuusikkokunnista matalimmalla tasolla.

Rikoslakirikokset pl. liikenne rikokset / 10 000 asukasta kuusikkokunnissa

Lähde: Polstat

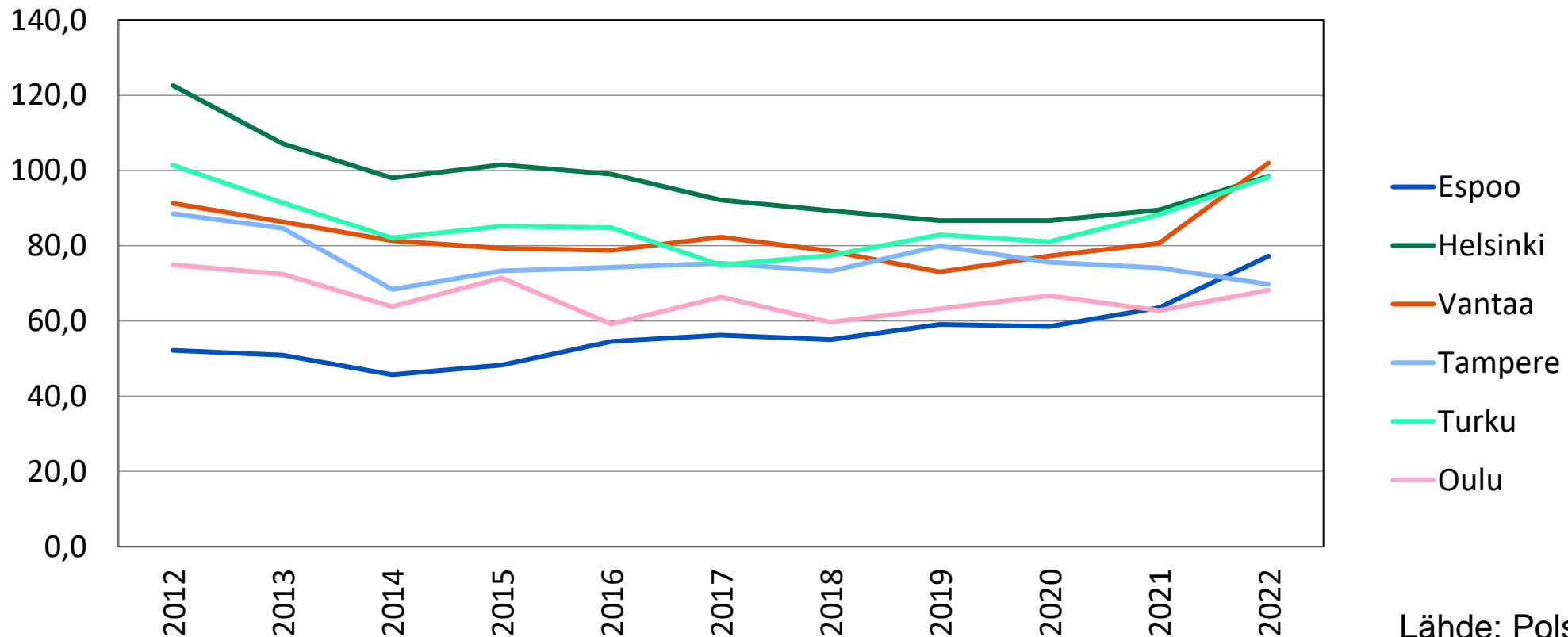
Omaisuusrikosten määrä (per 10 000) on lievässä nousussa. Omaisuusrikosten määrä Espoossa on kuusikkokunnista matalimmalla tasolla.

Pahoinpitelyrikosten määrässä (per 10 000 asukasta) on tapahtunut selvää nousua. Luvut ovat kuitenkin kolmanneksi alhaisimmat Oulun ja Tampereen jälkeen.

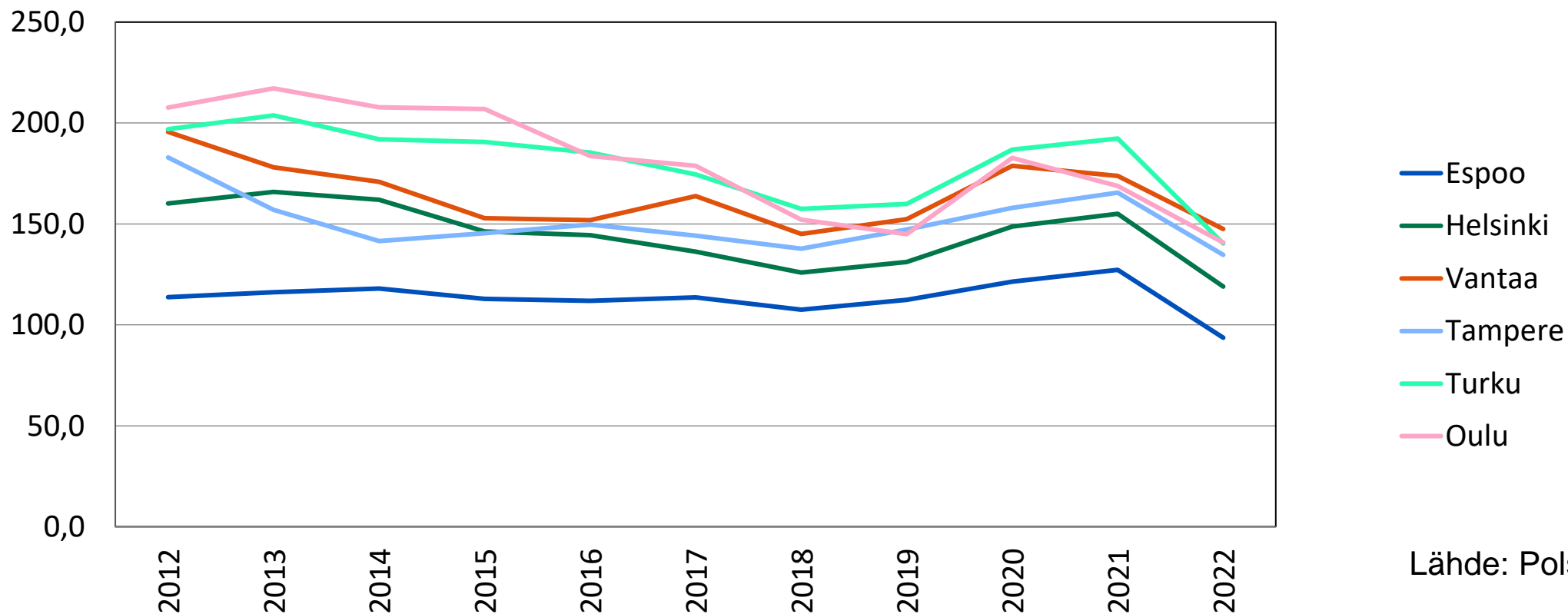
Pahoinpitelyrikokset / 10 000 asukasta kuusikkokunnissa

Lähde: Polstat

Kotihälytysten määrässä (per 10 000 asukasta) on tapahtunut selvää laskua. Luvut ovat kuusikkokunnista selvästi alhaisimmat.

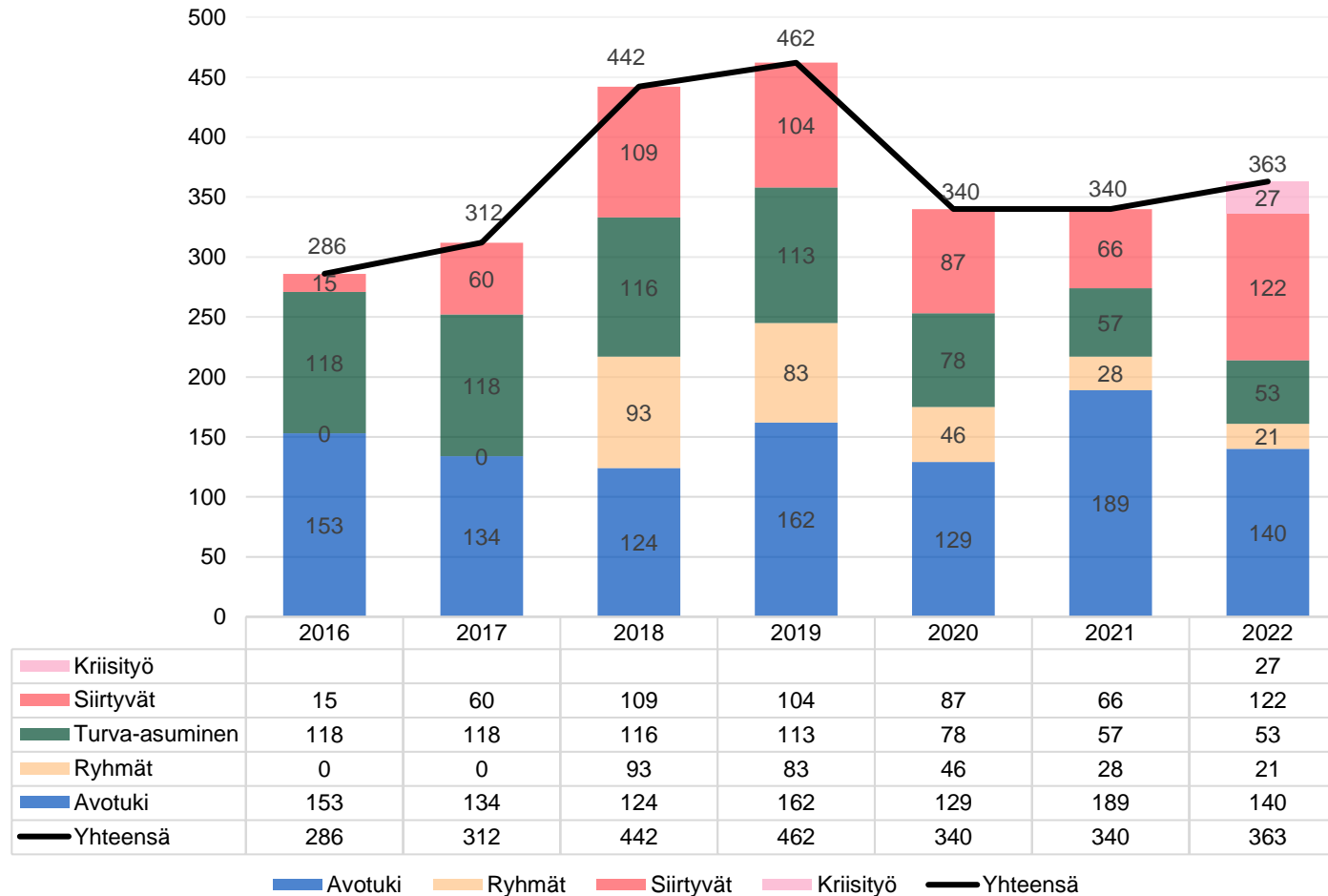
Kotihälytykset / 10 000 asukasta kuusikkokunnissa

Lähde: Polstat

Lähisuhde- ja perheväkivaltatyön yksikkö Omatilan asiakasmäärät eri palveluissa v. 2016-2022

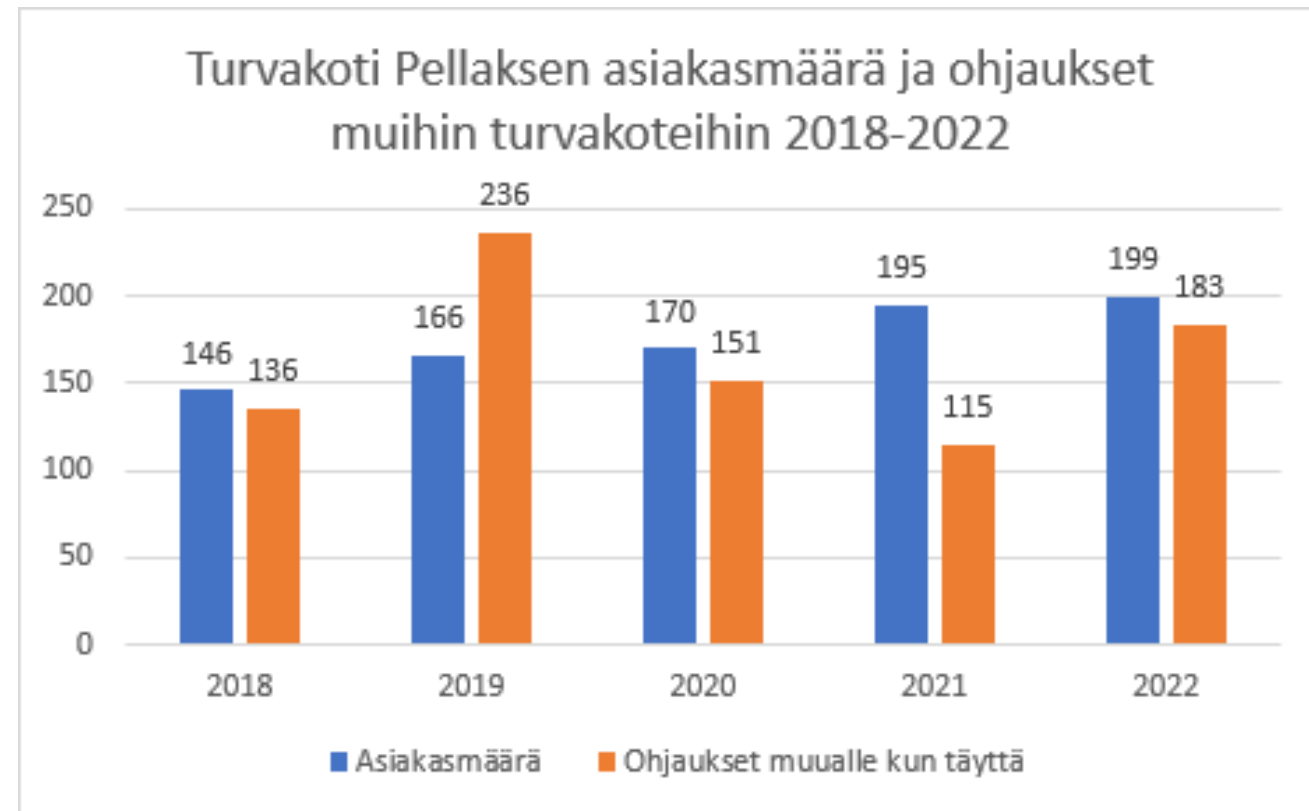
OMATILAN ASIAKKUUDET VUOSINA 2016-2022

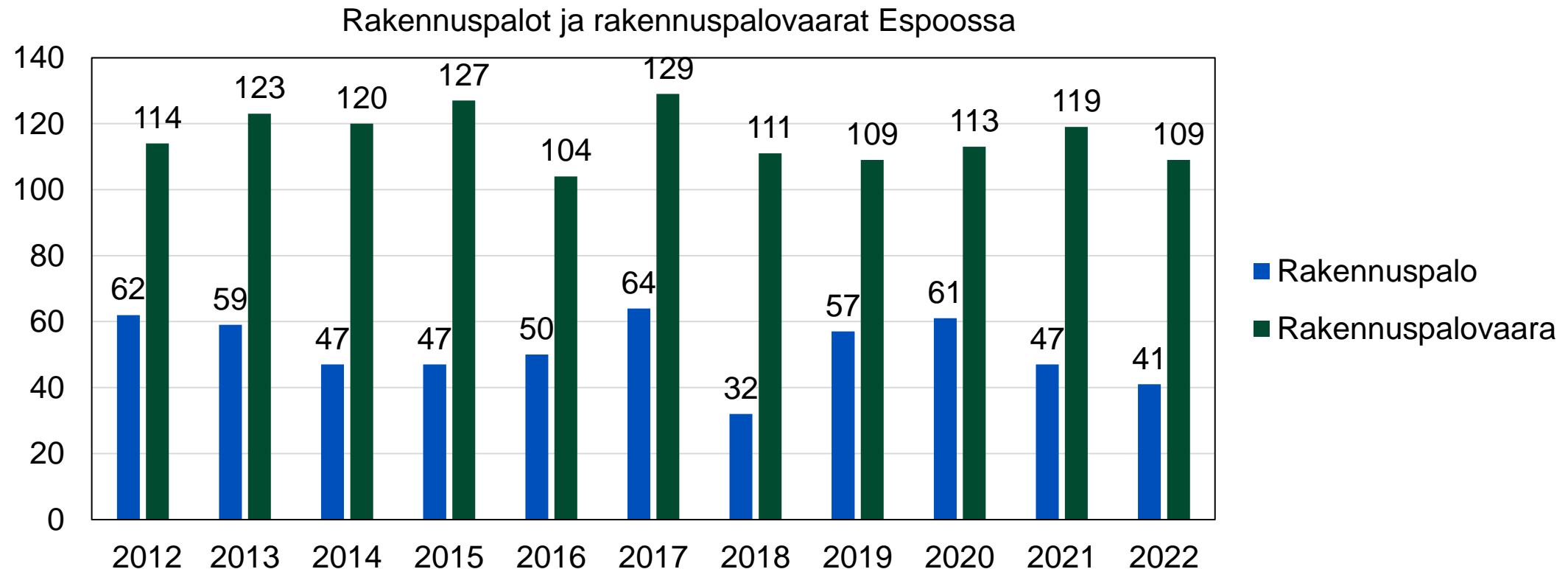
- Omatilan asiakasmäärissä on vuosittaista vaihtelua.
- Koronarajoitusten poistuttua, vertaisryhmä ja muu ryhmätoiminta päästiin taas aloittamaan.

Turvakoti Pellaksen asiakasmäärä on kasvanut vuosittain

- Asiakasmäärä on kasvanut vuosittain.
- Miesten osuus on kasvanut hieman ja lasten osuus on pysynyt lähes ennallaan.
- Asiakkaista vuonna 2022 oli espoolaisia 70%.
- Toiseen turvakotiin ohjattiin 183 henkilöä vuonna 2022 Pellaksen ollessa täynnä.
- Asiakasmäärä ei jakaudu tasaisesti vuoden aikana.
- Asiakaskunnasta noin 55% on yksintulevia ja loput perheellisiä.

Sekä rakennuspalojen että rakennuspalovaarojen määrä on laskenut edellisvuosiin verrattuna

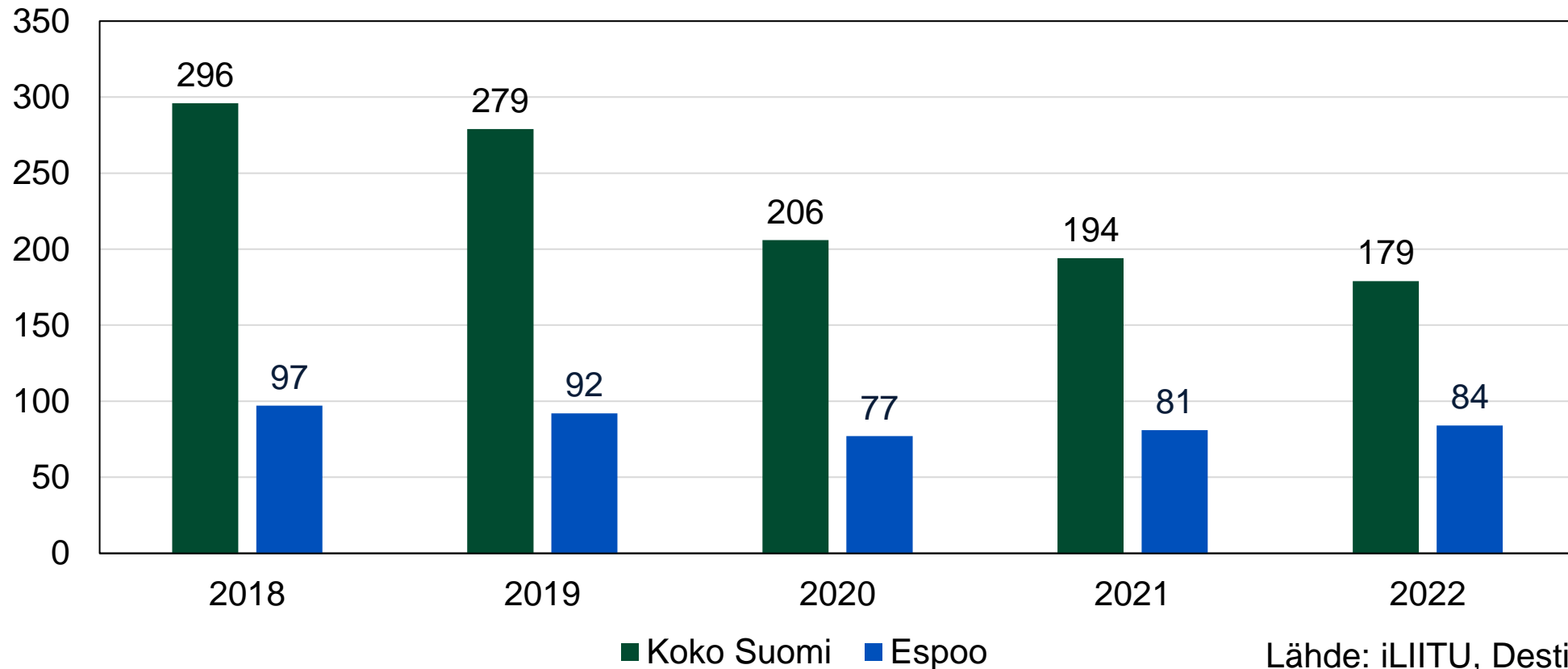

Lähde: PRONTO 2023 (Pelastustoimen valtakunnallinen resurssi- ja onnettomuustietokanta)

Rakennuspalovaaralla tarkoitetaan rakennuksessa ollutta tulipaloa, joka ei ole levinnyt syttymiskohdastaan.

Tieliikenneonnettomuuksia tapahtuu Espoossa asukaslukuun suhteutettuna vähemmän kuin koko maassa

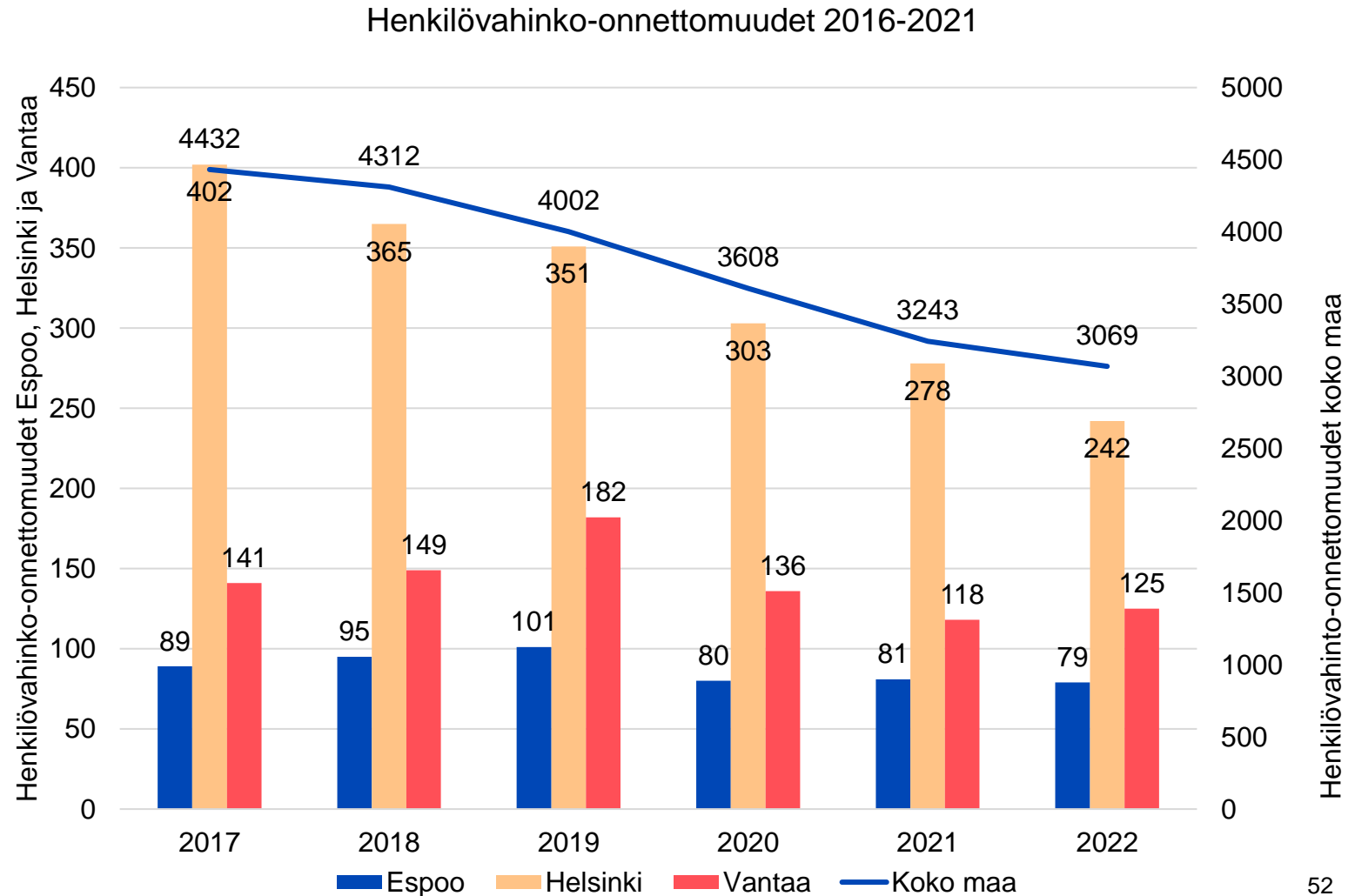
Tieliikenneonnettomuudet / 100 000 asukasta

Lähde: iLIITU, Destia

Henkilövahinko-onnettomuudet tieliikenteessä ovat edelleen vähentyneet

- Henkilövahinko-onnettomuudet ovat Tilastokeskuksen raportin mukaan vähentyneet valtakunnan tasolla vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.
- Espoossa henkilövahinkojen määrä on pysytellyt jotakuinkin samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Hyvinvointitietoa ikäryhmittäin

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Työikäiset

Ikääntyneet

Sisällysluetteloon

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Annika Kaarnalehto, Terhi Pippuri, Minna Eväsoja, Teea Kankaanpää

[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista

Terveyden ja hyvinvoinnin tila

- Suurin osa vanhemmista kokee arjen toimivaksi, mutta monilla on uupumuksen oireita, ja koronaepidemia lisäsi yksinäisyyden tunnetta.
- Ahdistuneisuutta, koulu-uupumusta ja seksuaalista häirintää koki iso osa tytöistä. Myös syrjintää oli kokenut yläkoulun pojista 21% ja tytöistä 34%.
- Oppilaskyselyissä nousee yläkouluikäisten tyttöjen hyvinvointi erityiseksi huolenaiheeksi
- Alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset selvässä kasvussa

Varhaiskasvatus, koulukäynti ja opiskelu

- Valtaosa lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, osallistumisaste nousussa erityisesti alle 3-vuotiaiden osalta.
- Alakoululaisten kokemukset osallisuuden toteutumisesta kouluissa on yläkoululaisia korkeammalla tasolla, kokemus osallisuudesta nousi kaikilla ryhmillä hieman
- Yhteisöohjaajia on palkattu kouluihin 20 kpl erityisesti poissaolojen ennaltaehkäisyn ja yhteisöllisen hyvinvointityön tueksi

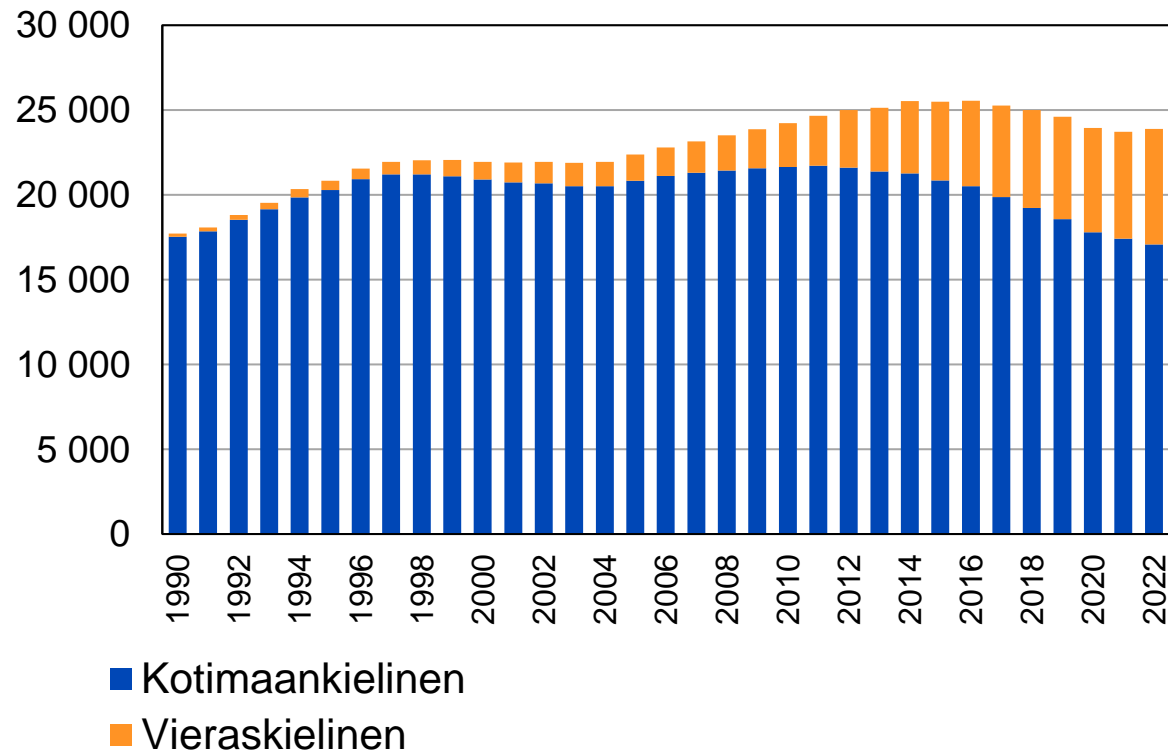
Palvelut lasten, nuorten ja perheiden tukena

- Sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle vuoden 2023 alusta.
- Kouluissa ja oppilaitoksissa yhä useampi sai tukea kuraattoreilta, psykologeista pulaa
- Koulu- ja opiskeluterveydenhoitajien asiakasmäärät laskivat edellisestä vuodesta, hoitovelkaa on edelleen
- Nupolin asiakasmäärät laskivat jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna
- Kiireellisten sijoitusten määrä lastensuojelussa nousi vuoteen 2021 verrattuna
- Tämän tietopaketin lisäksi erillisessä Kasvun ja oppimisen palvelut –diasarjassa on tietoa lasten ja nuorten palveluista.

Vieraskielisten lasten määrä kasvaa, kotimaankielisten vähenee

Kotimaankielisten 0–6-vuotiaiden määrä vähenee, vieraskielisten kasvaa

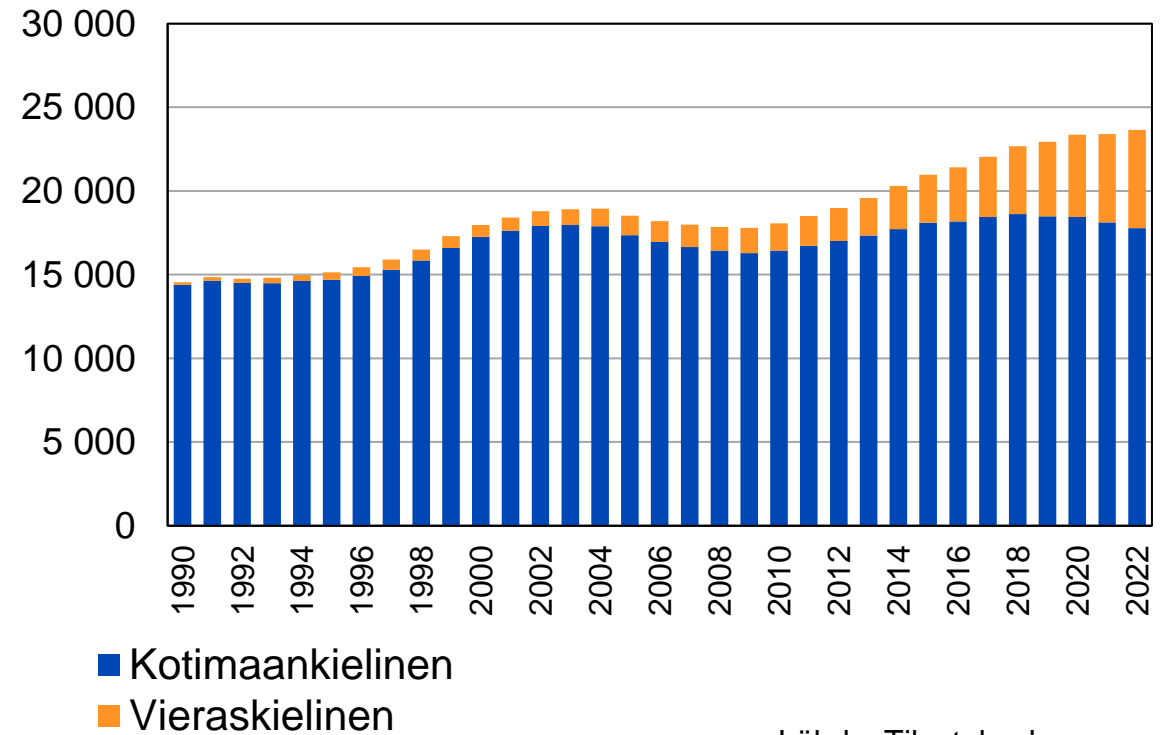
0–6-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten 7–12-vuotiaiden määrä kasvaa, kotimaankielisten vähenee

7–12-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

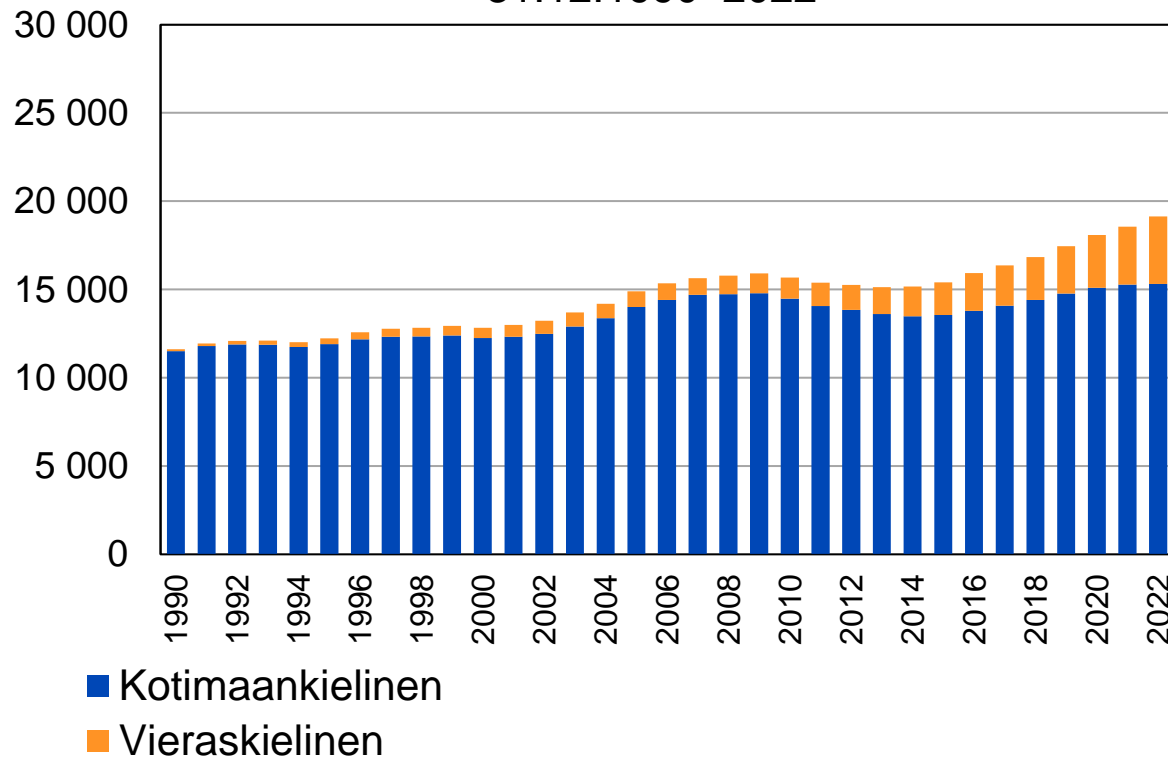

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten nuorten määrä kasvaa enemmän kuin kotimaankielisten

Vieraskielisten 13–17-vuotiaiden määrä kasvaa nopeammin kuin kotimaankielisten

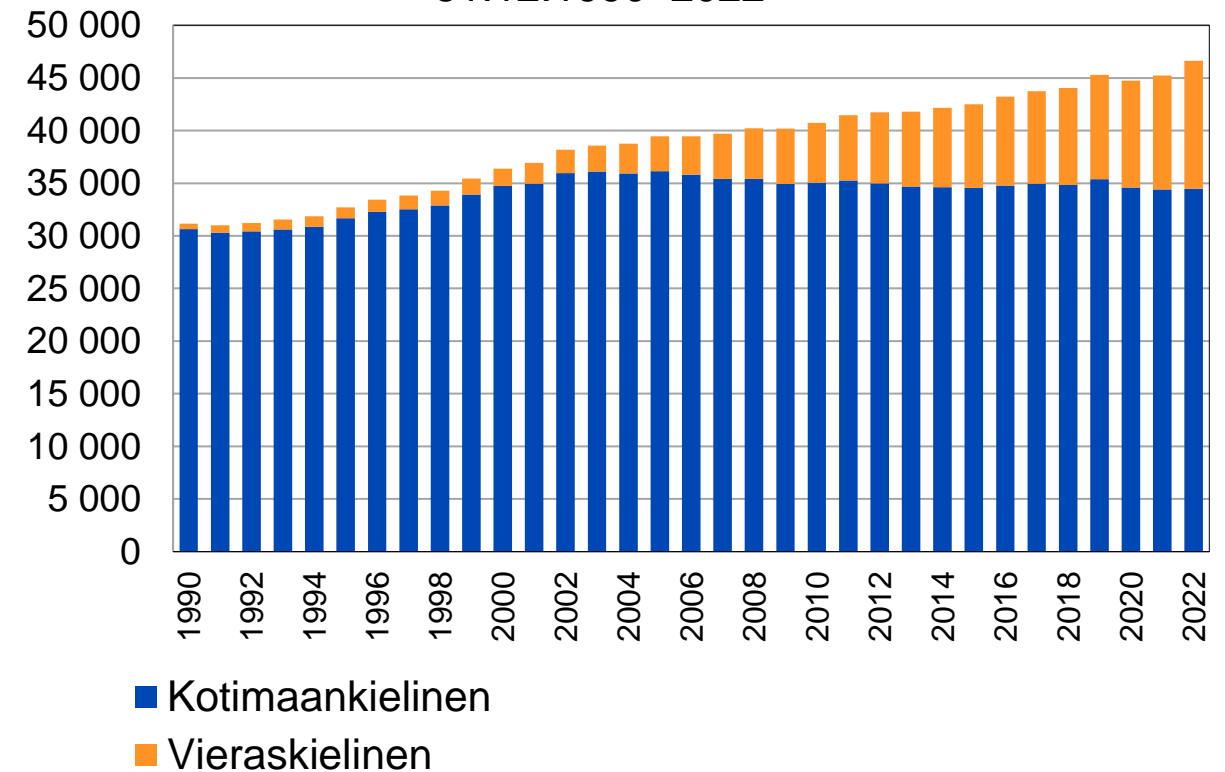
13–17-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten 18–29-vuotiaiden määrä kasvaa, kotimaankielisten pysyy ennallaan

18–29-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

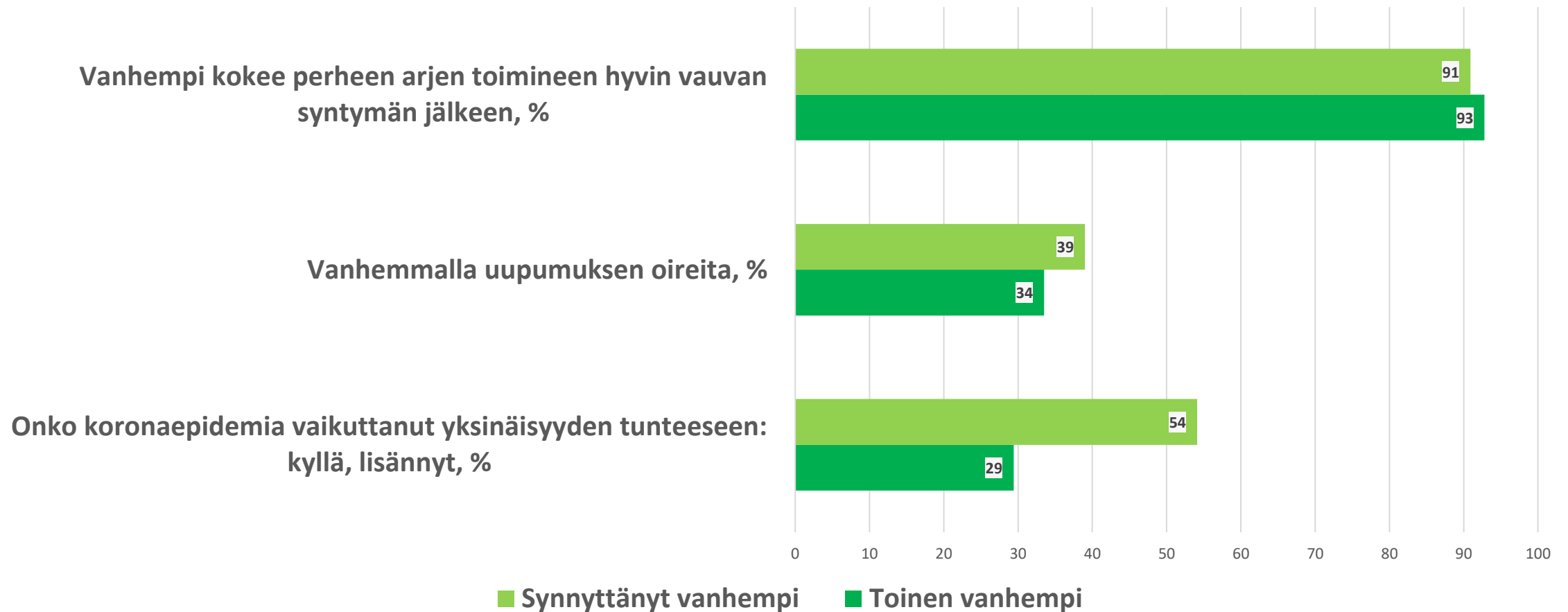
Lähde: Tilastokeskus

Terveysten ja hyvinvoinnin tila - lapset, nuoret ja lapsiperheet

[Sisällysluettelon \(lapset, nuoret ja lapsiperheet\)](#)

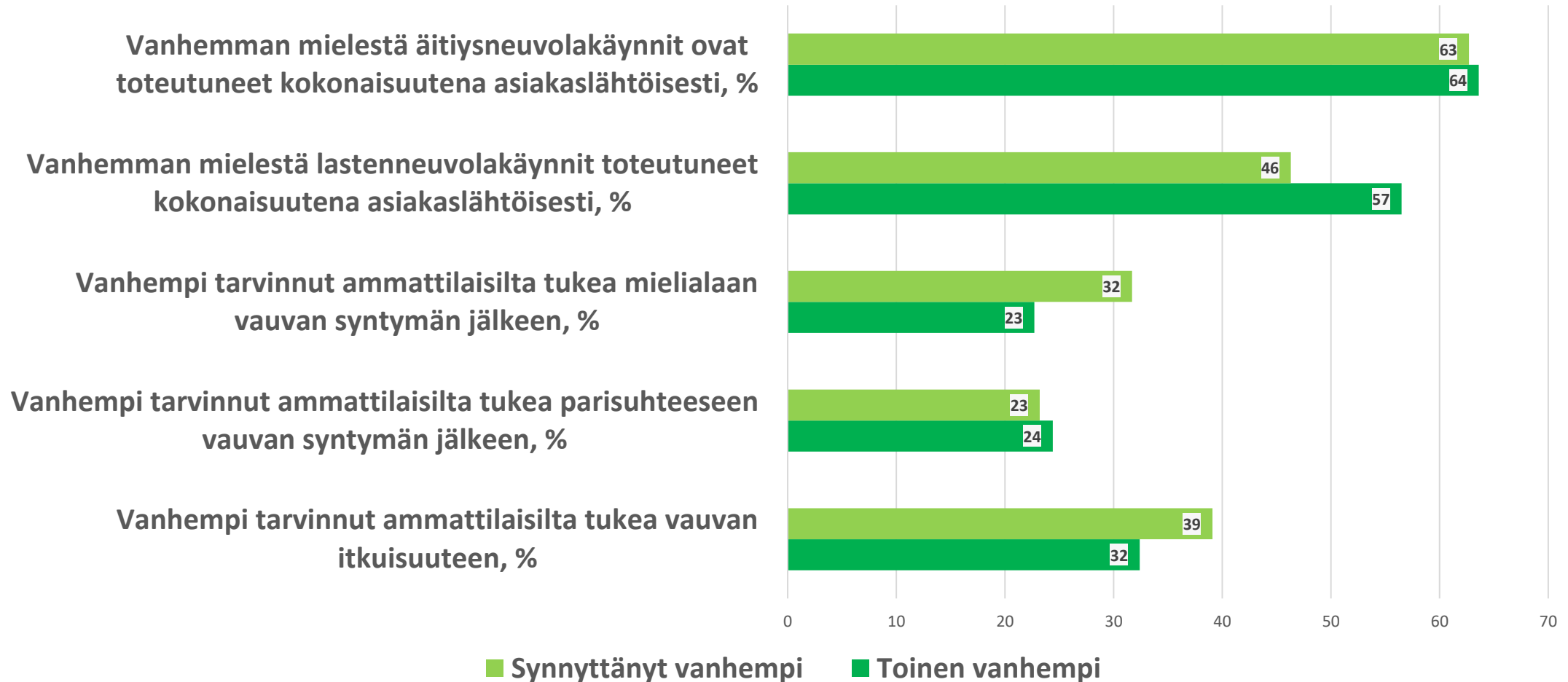
Yli 90 % vauvaperheiden vanhemmista kokee arjen toimivaksi, mutta monilla on uupumuksen oireita ja koronaepidemia on lisännyt yksinäisyyden tunnetta

Jaksaminen

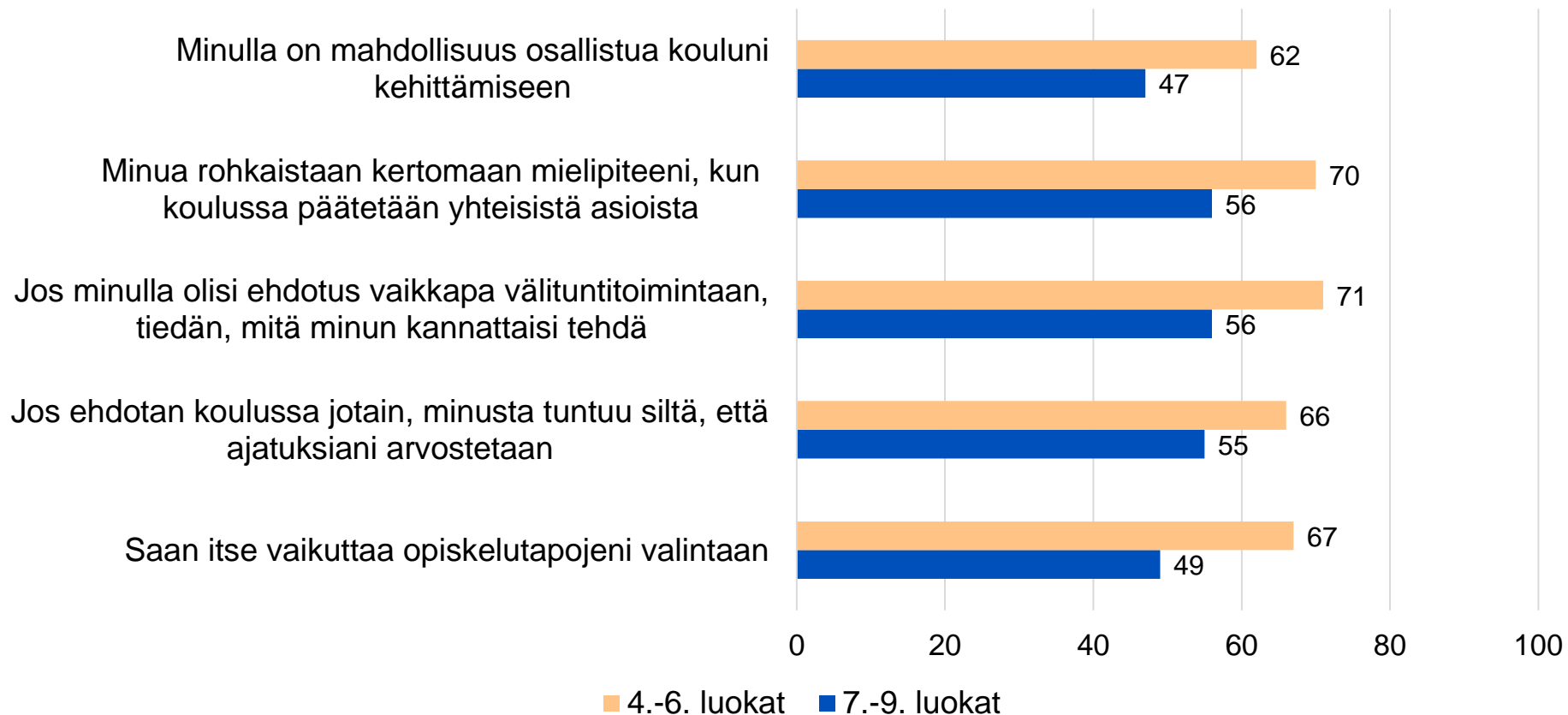
Noin kolmannes synnyttäneistä on tarvinnut ammattilaisilta tukea mielialaan vauvan syntymän jälkeen

Palvelun tarve ja asiakaskokemus

Ala- ja yläkoululaiset kokevat osallisuuden toteutuvan koulussa eri tavoin

Oppilaat, jotka kokevat väittämän toteutuvan usein tai lähes aina (%)

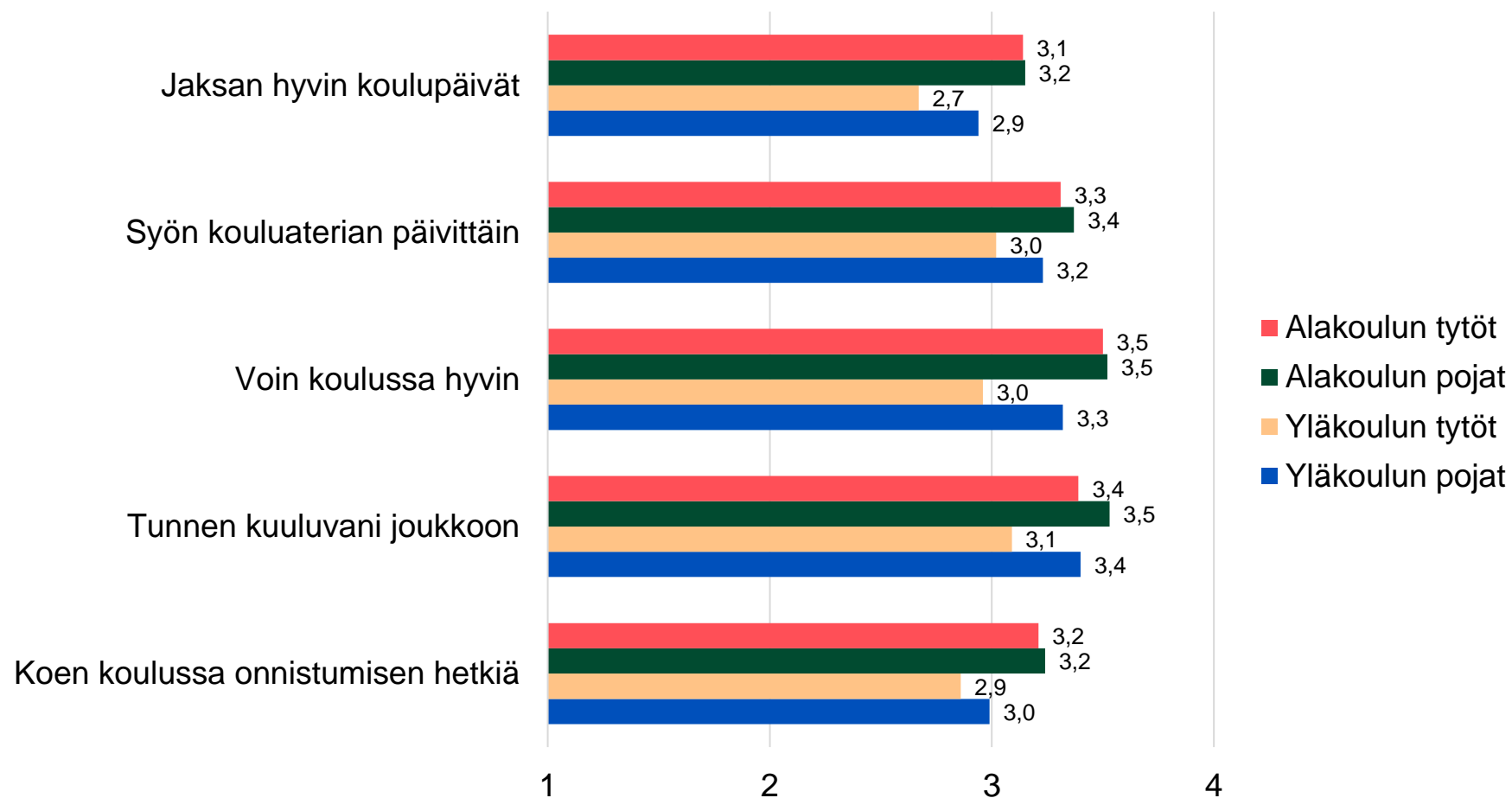

Suomenkielisten peruskoulujen oppilaskyselyyn 2022-2023 vastasi yhteensä 7718 oppilasta luokkasteilta 4-9.

Vastausasteikko: 1=Ei juuri koskaan, 2=Joskus, 3=Usein, 4=Lähes aina

Oppilaskyselyyn 2021-2022 verrattuna **oppilaat kokivat vaikutusmahdollisuksiensa parantuneen** (esim. Mahdollisuus osallistua kouluni kehittämiseen, 4.-6.lk 59% ja 7.-9.lk 41%).

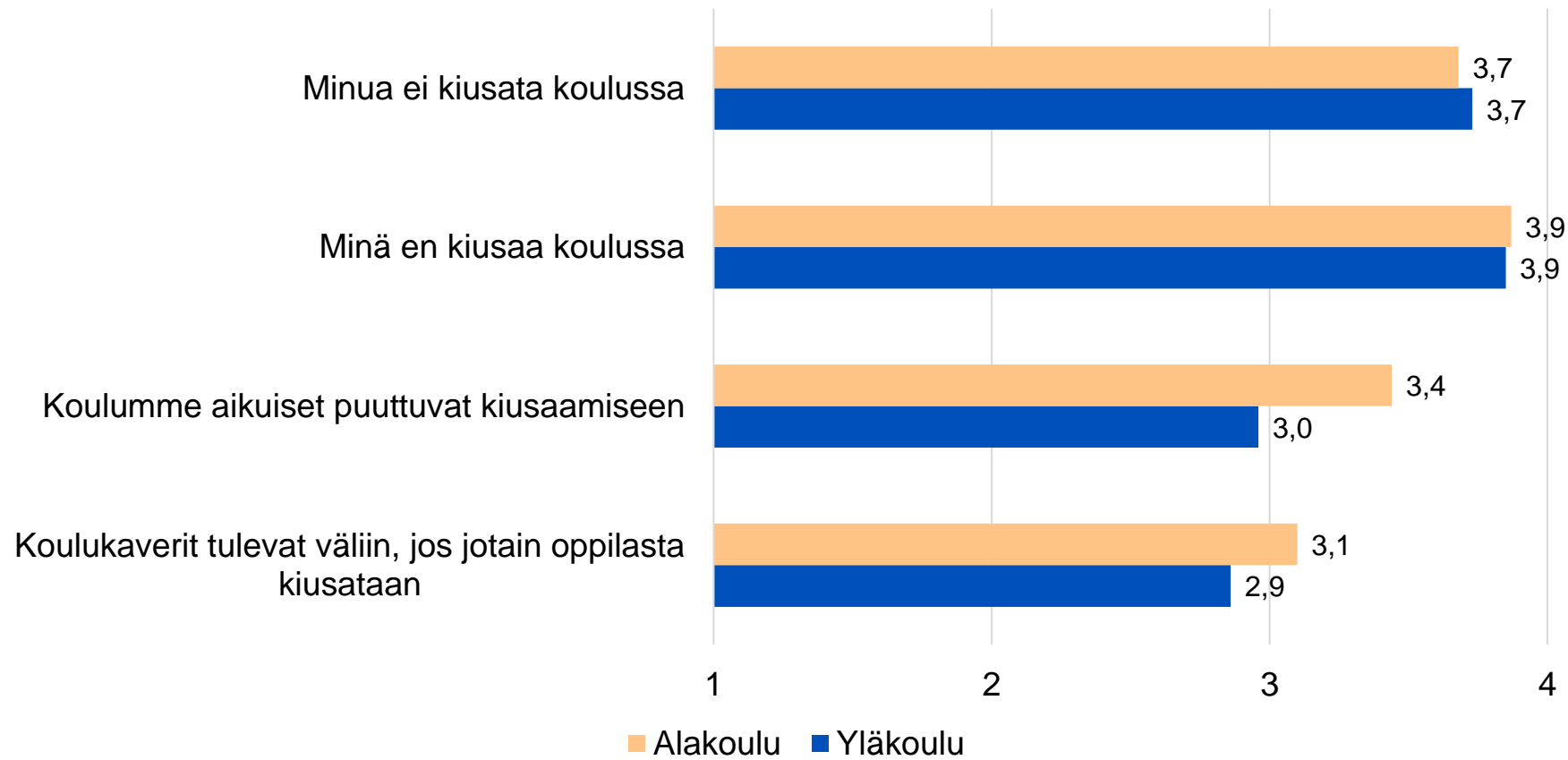
Yläkoulun tyttöjen hyvinvointi on koulussa heikompaa kuin yläkoulun pojilla tai alakoululaisilla

Suomenkielisten peruskoulujen oppilaskyselyyn 2022-2023 vastasi yhteensä 7718 oppilasta vuosiluokilta 4-9.

Vastausasteikko:
1=Ei juuri koskaan,
2=Joskus,
3=Usein, 4=Lähes aina

Kiusaaminen on oppilaskyselyn mukaan melko vähäistä, mutta kiusaamiseen puuttumisessa on silti kehitettävää, etenkin yläkoulussa

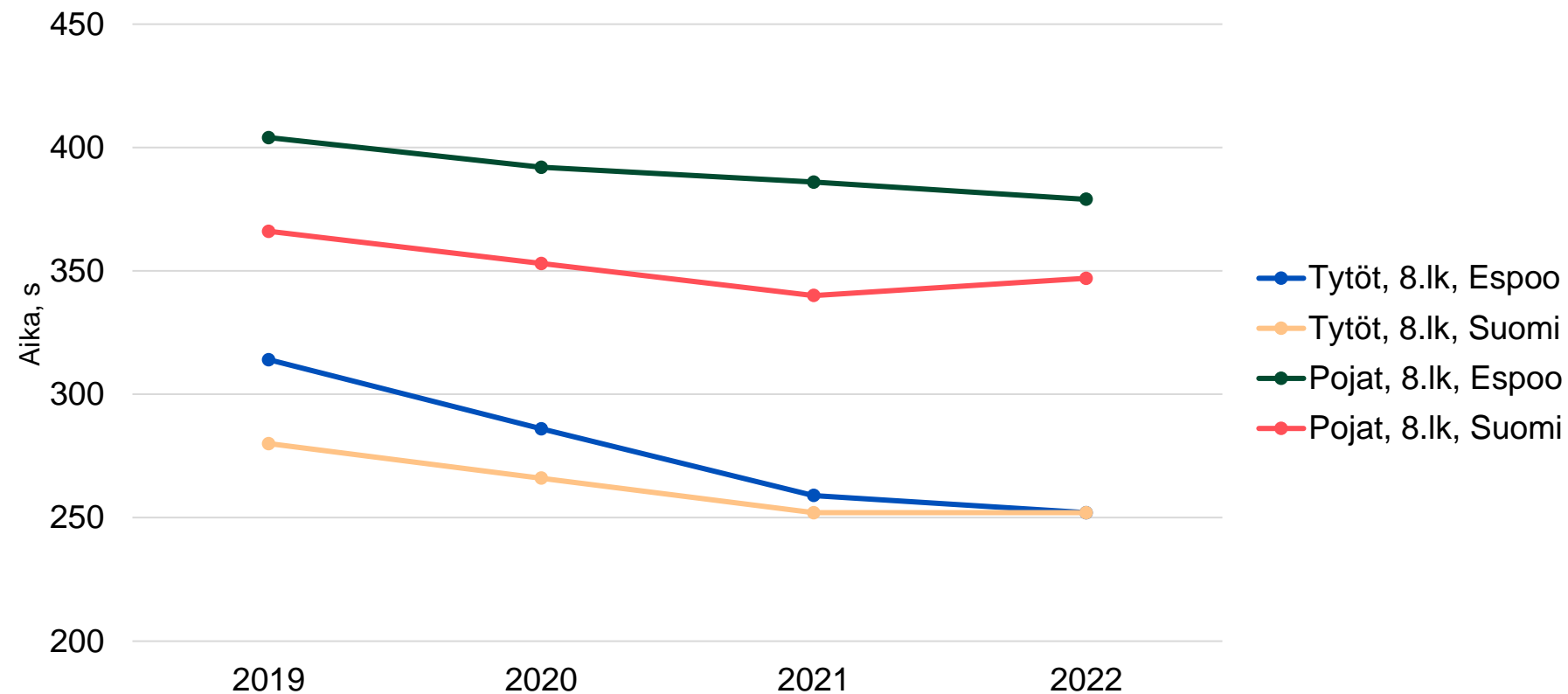

Suomenkielisten peruskoulujen oppilaskyselyyn 2022-2023 vastasi yhteensä 7718 oppilasta vuosiluokilta 4-9.

Vastausasteikko:
 1=Ei juuri koskaan,
 2=Joskus,
 3=Usein, 4=Lähes aina

8.-luokkalaisten juoksukunto on laskusuunnassa viime vuosien MOVE!-mittausten mukaan

MOVE!-mittauksen 20 metrin viivajuoksun tulokset vuosina 2019-2022

MOVE!-mittaus on 5. ja 8. luokkien oppilaille tarkoitettu valtakunnallinen fyysisen toimintakyvyn tiedonkeruu- ja palautejärjestelmä

Kouluterveyskysely 2021

Tiedon keruu kouluilla aina maaliskuussa, joka toinen vuosi, vuodesta 1996 alkaen. Seuraava kysely toteutetaan keväällä 2023.

Opettajan ohjaama luokkakysely, lapset ja nuoret vastaavat nimettömästi

- Perusopetuksen 4.-5.lk ja 8.-9.lk oppilaat
- Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1.-2.lk opiskelijat
- Ikätasoinen lomake saatavilla suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi, pohjois-saameksi ja selkokielellä

Espoon vastaajamäärät

• Perusopetuksen 4.-5.lk	6209 / 83%	PKS ka. 82%	Koko maa 87%
• Perusopetuksen 8.-9.lk	4256 / 63%	PKS ka. 57,5%	Koko maa 70%
• Lukion 1.-2.lk	1814 / 47%	PKS ka. 41%	Koko maa 57%
• Ammatilliset oppilaitokset	371	PKS ka. 471	Koko maa 21 773

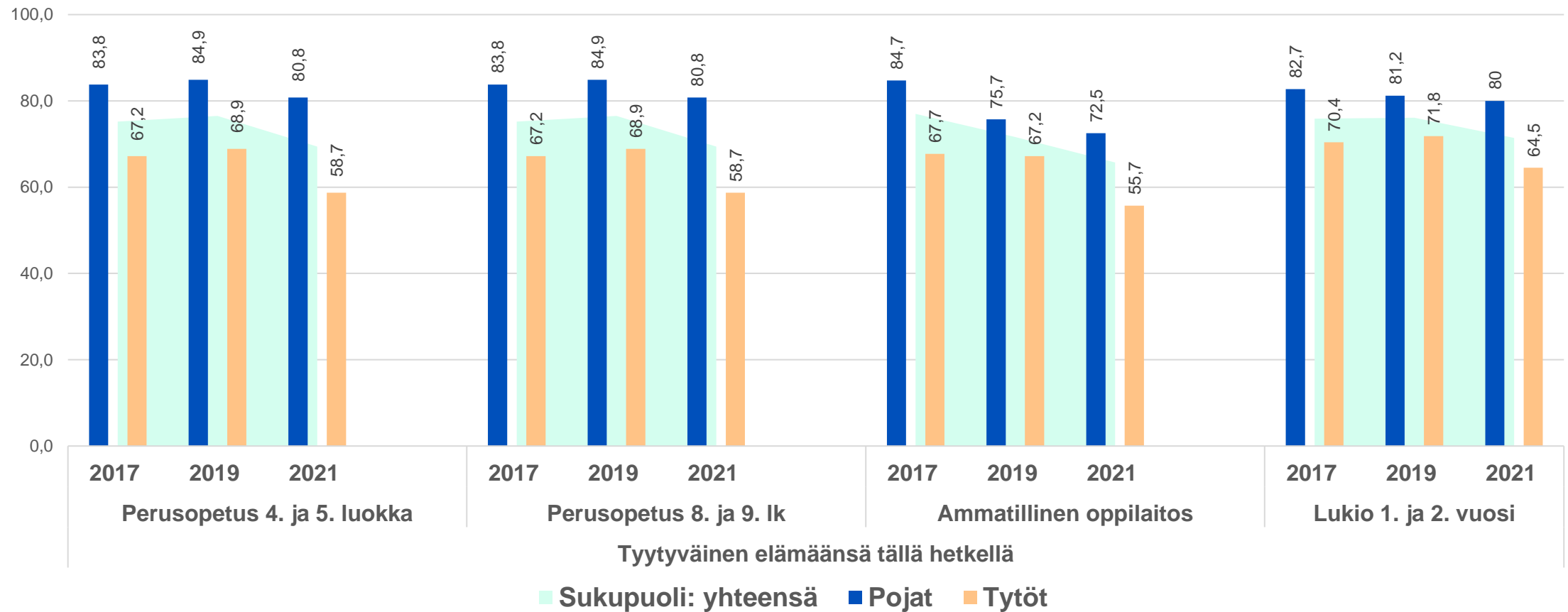
Tulosten hyödyntäminen

Oppilaitokset: kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi, opiskeluhoitotyössä, terveystiedon opetuksessa.

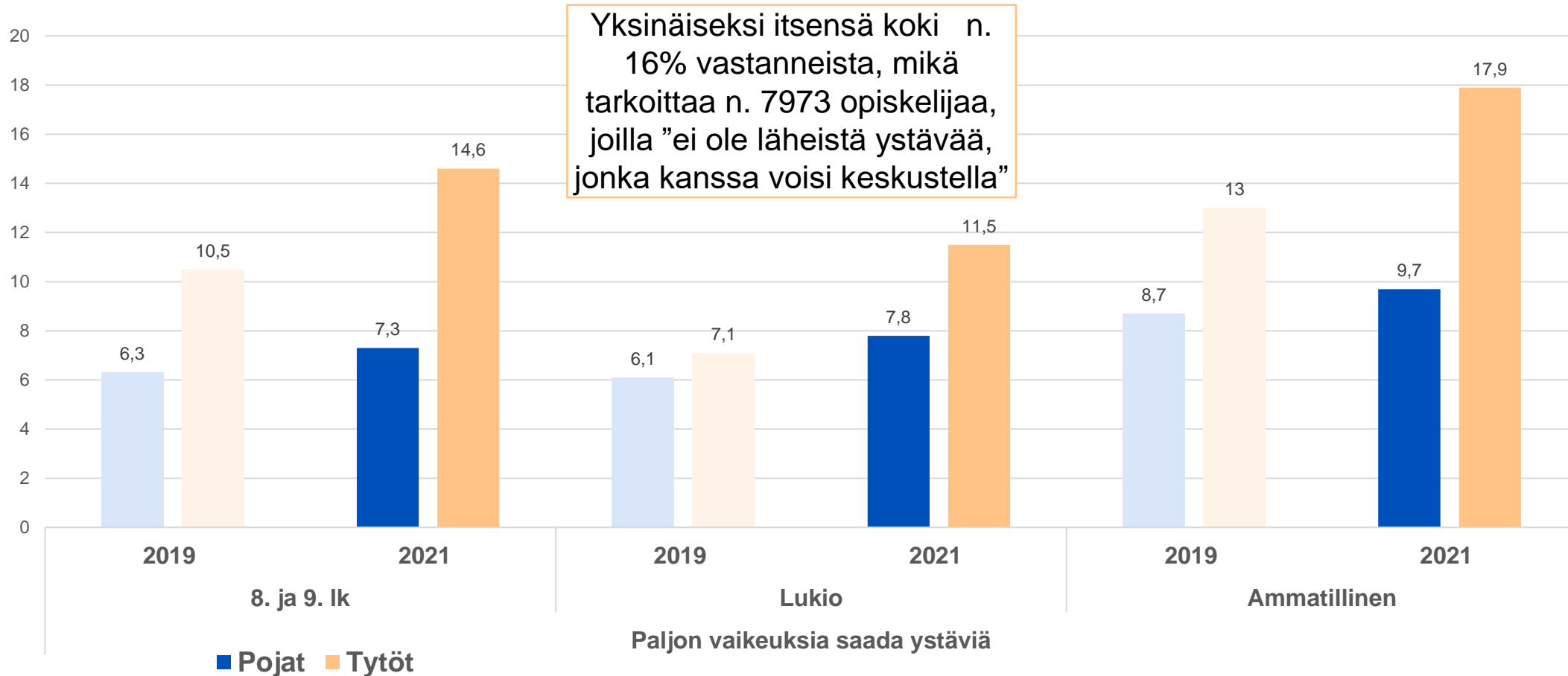
Kunnat: hyvinvointijohtaminen (esim. hyvinvointistrategia, lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma, tai lastensuojelusuunnitelma).

Valtakunnan tasolla mm. politiikkaohjelmien ja lakien toimeenpanon seuranta ja arviointi.

Suurin osa espoolaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä, mutta tyytyväisten osuus laskee

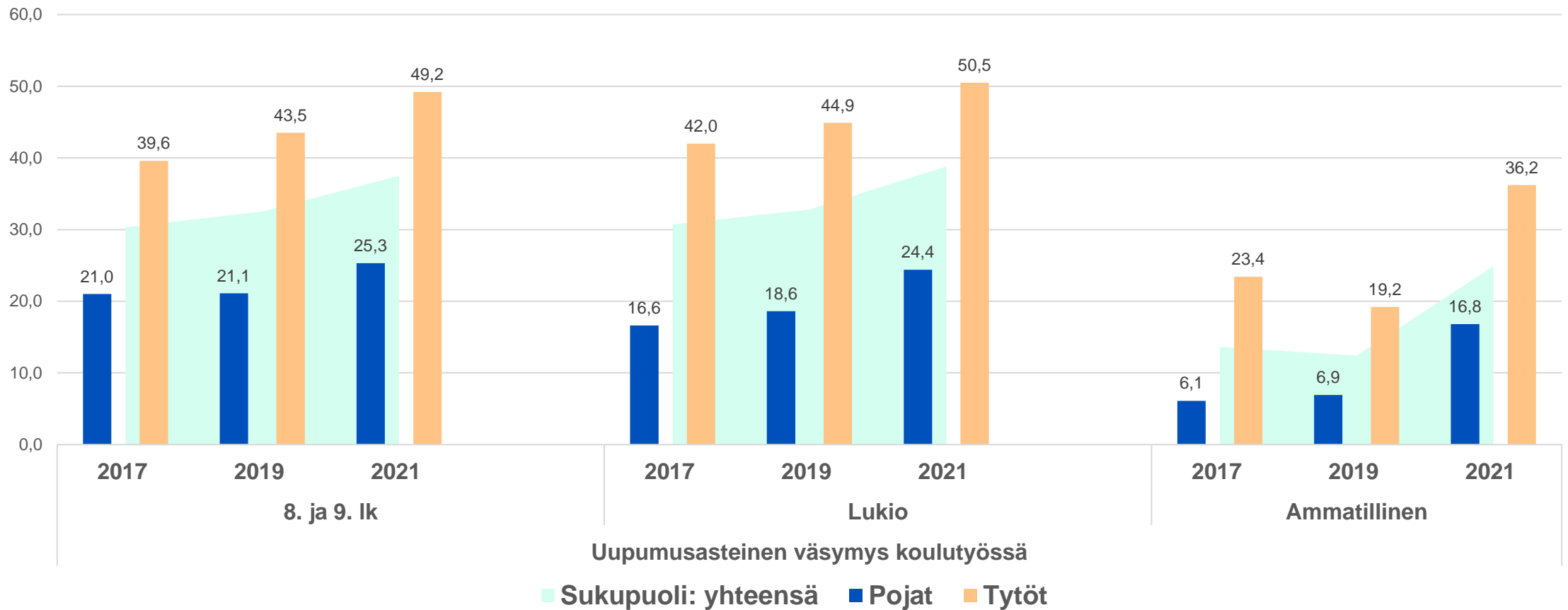
Yksinäisyys näkyy korona-vuoden jälkeen vaikeutena saada ystäviä. Ystävyyssuhteiden solmimista vaikeuttaa myös koettu sosiaalinen ahdistuneisuus (yli 40%).

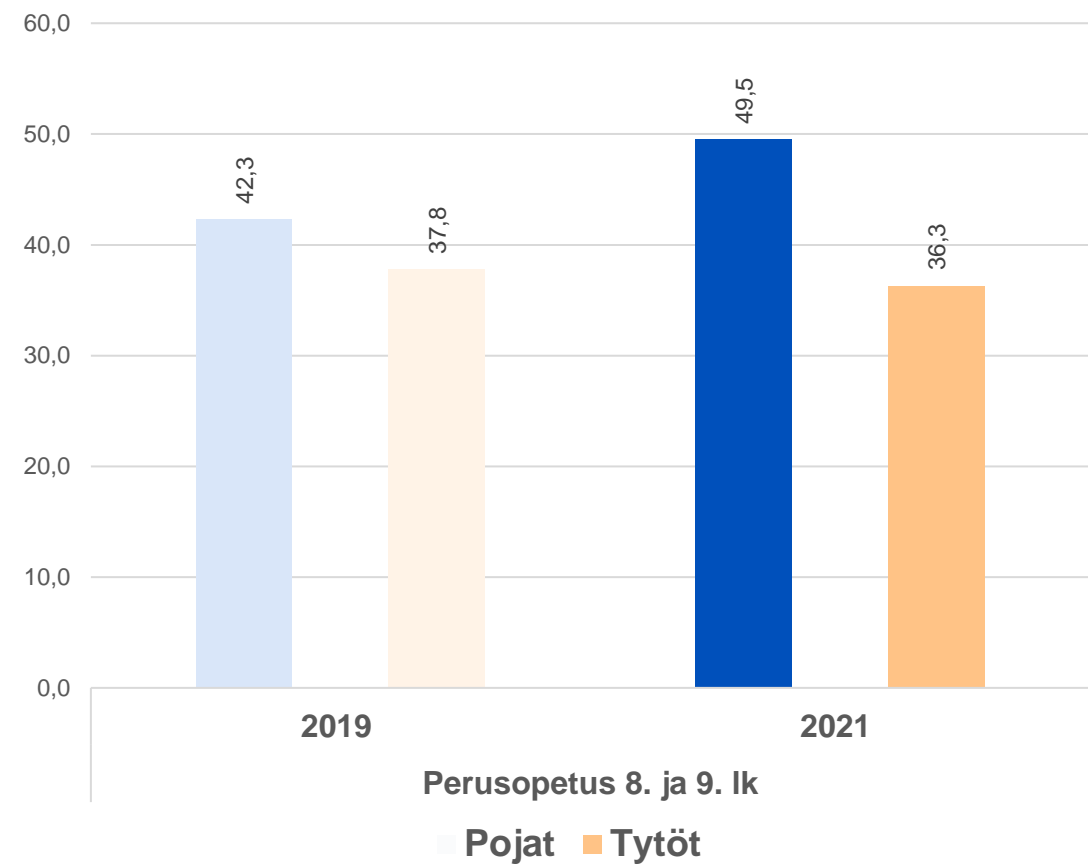
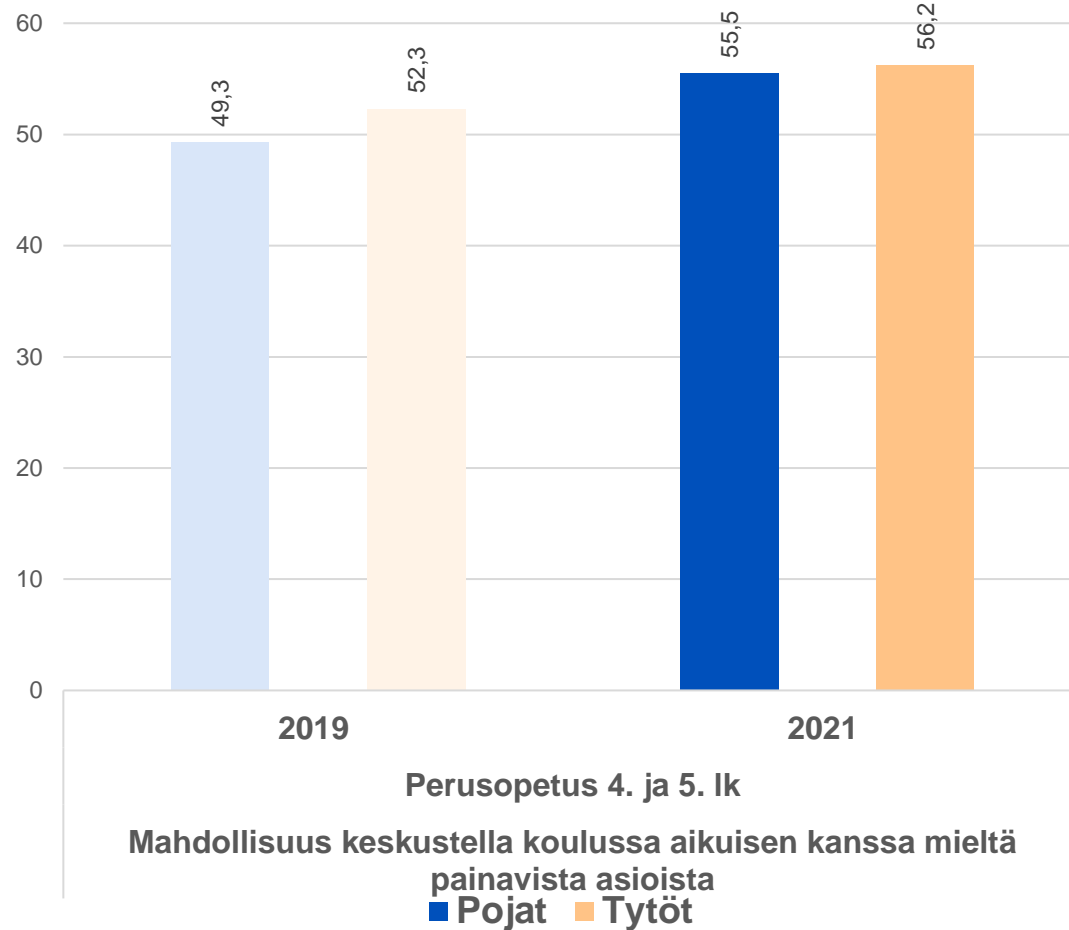
Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2021

Eväsoja / Kaarnalehto / Salonen

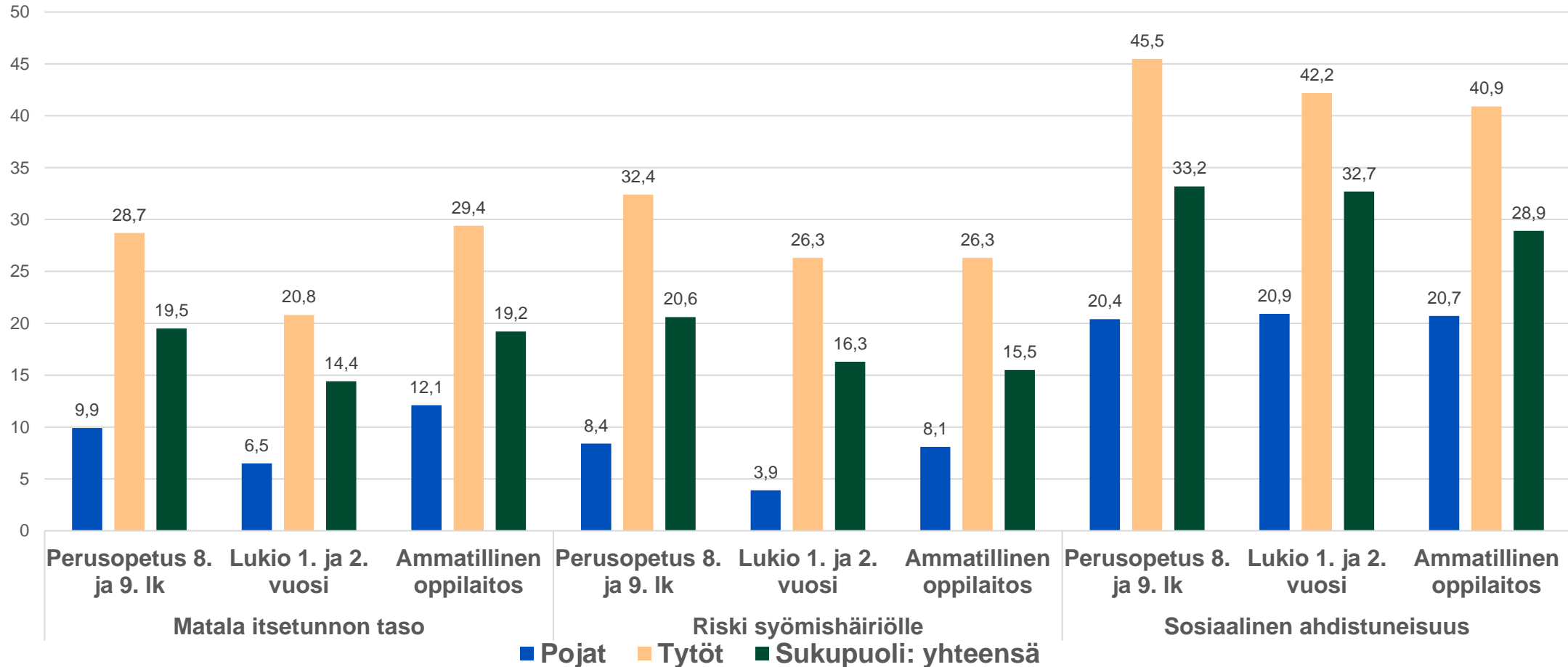
Noin puolet yläkoulun ja lukion tytöistä ”tuntee hukuvansa koulutyöhön”

Alakoulussa yli puolet kokee mahdolliseksi keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, yläkoulussa tytöistä enää 36 %

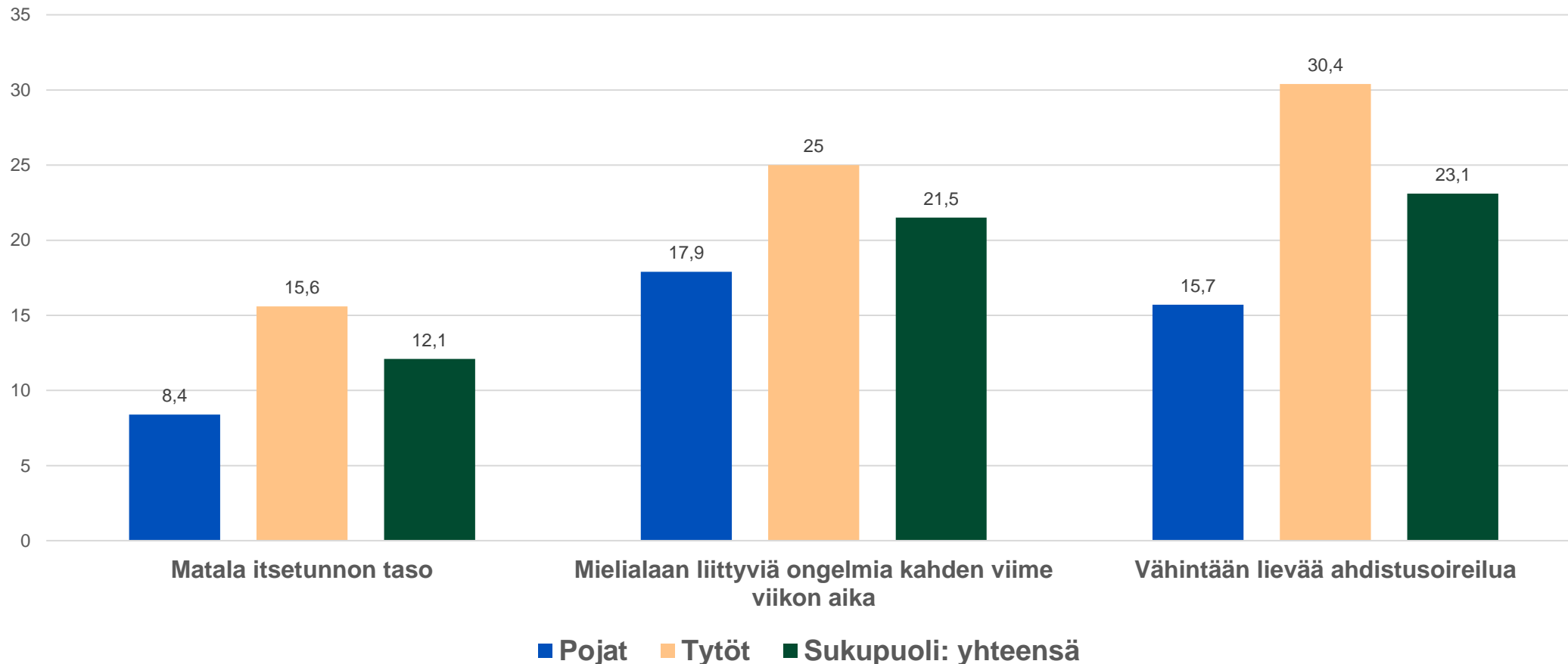

Matala itsetunto, syömishäiriöt ja sosiaalinen ahdistuneisuus korostuvat tyttöjen vastauksissa ylemmillä kouluasteilla.

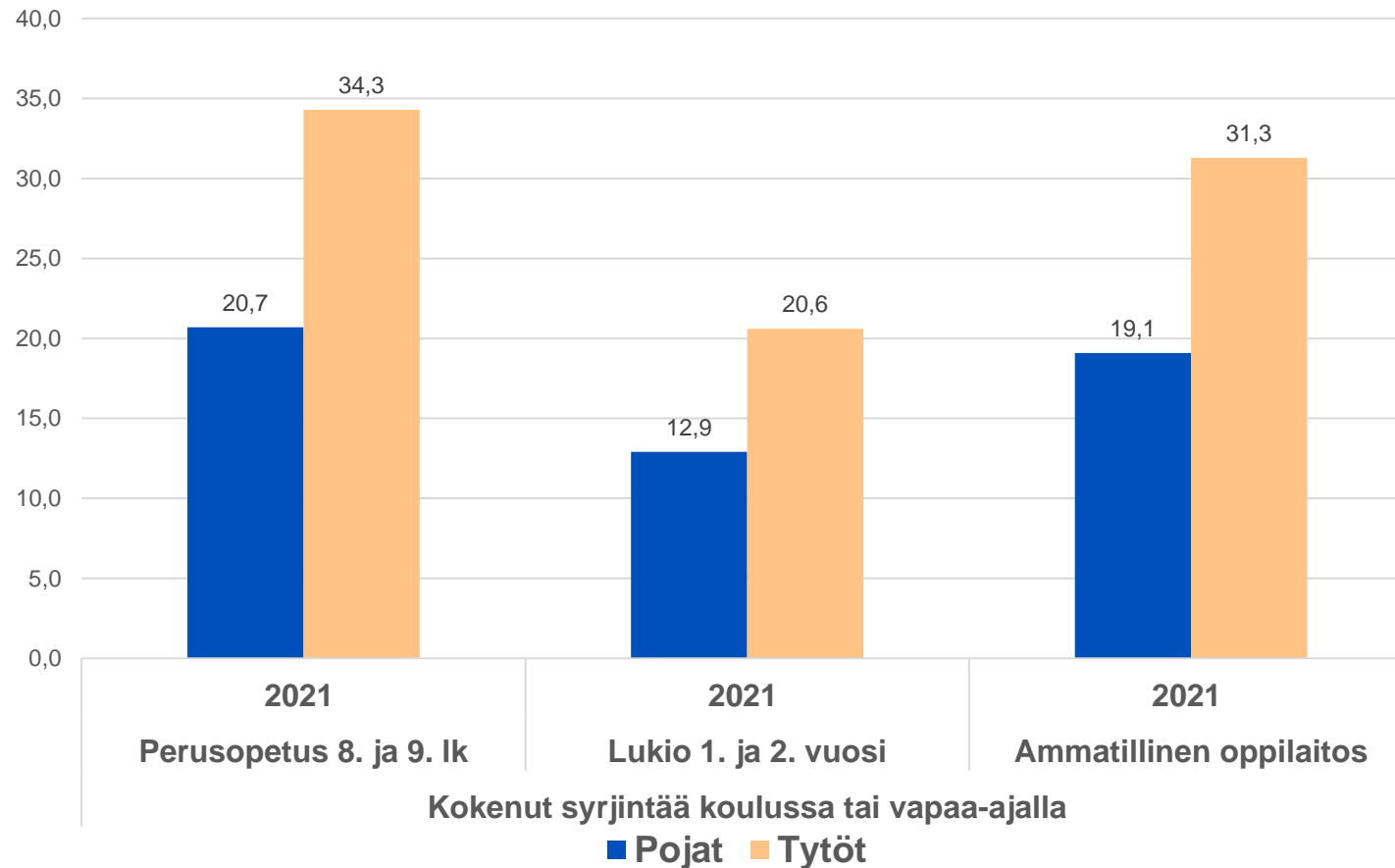

Ahdistuneisuus ja mielialaan liittyvät ongelmat näkyvät myös alakoulun tyttöjen vastauksissa

4. Ja 5. luokka vuosi 2021

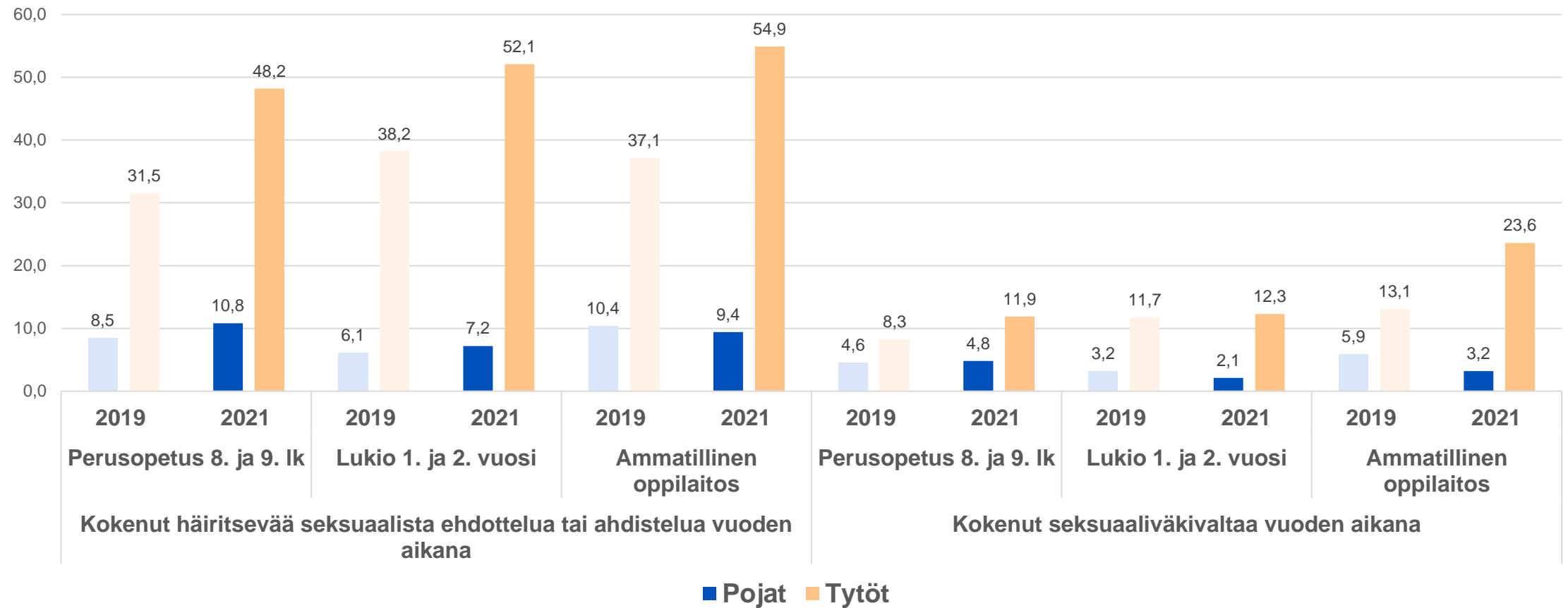
Syrjintää kokee iso osa nuorista

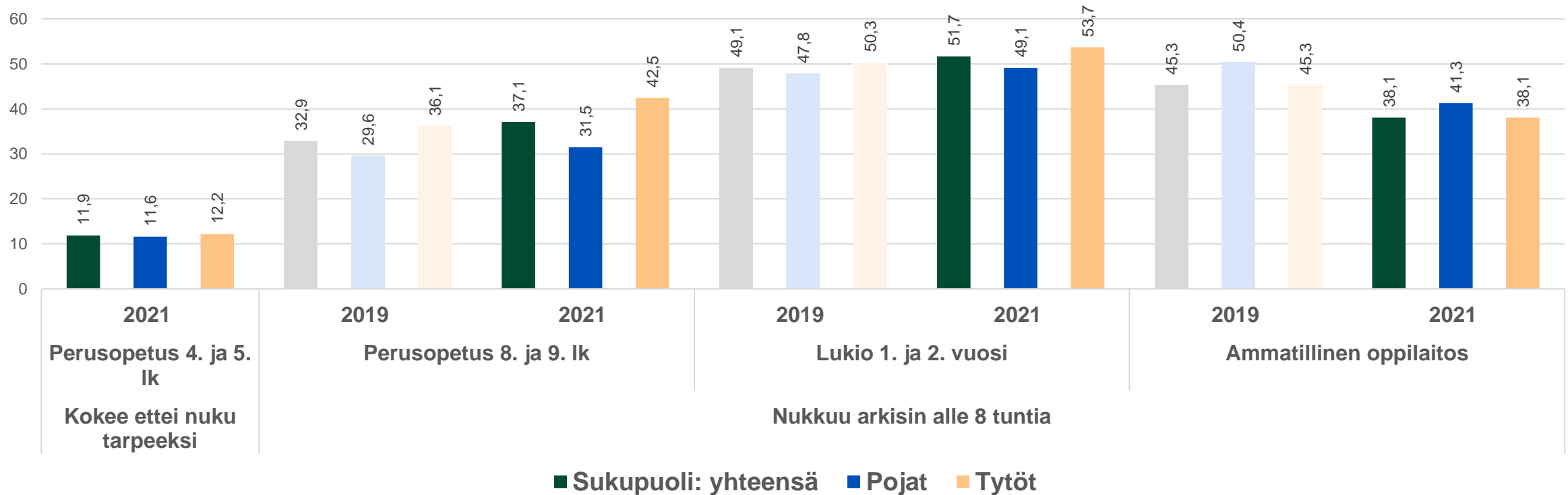
*Vuosi 2019 ei löydy tietoa kysymyksen käytöstä

Syrjinnästä kasvojen piirteiden, ihonvärin, vammaisuuden, pitkäaikaissairauden, sukupuolen, seksuaalisen suuntautuneisuuden, kielen, taustan, perheen, kodin taloudellisen tilanteen tai asuinpaikan vuoksi kertoo 18% pojista ja 29 % tytöistä.

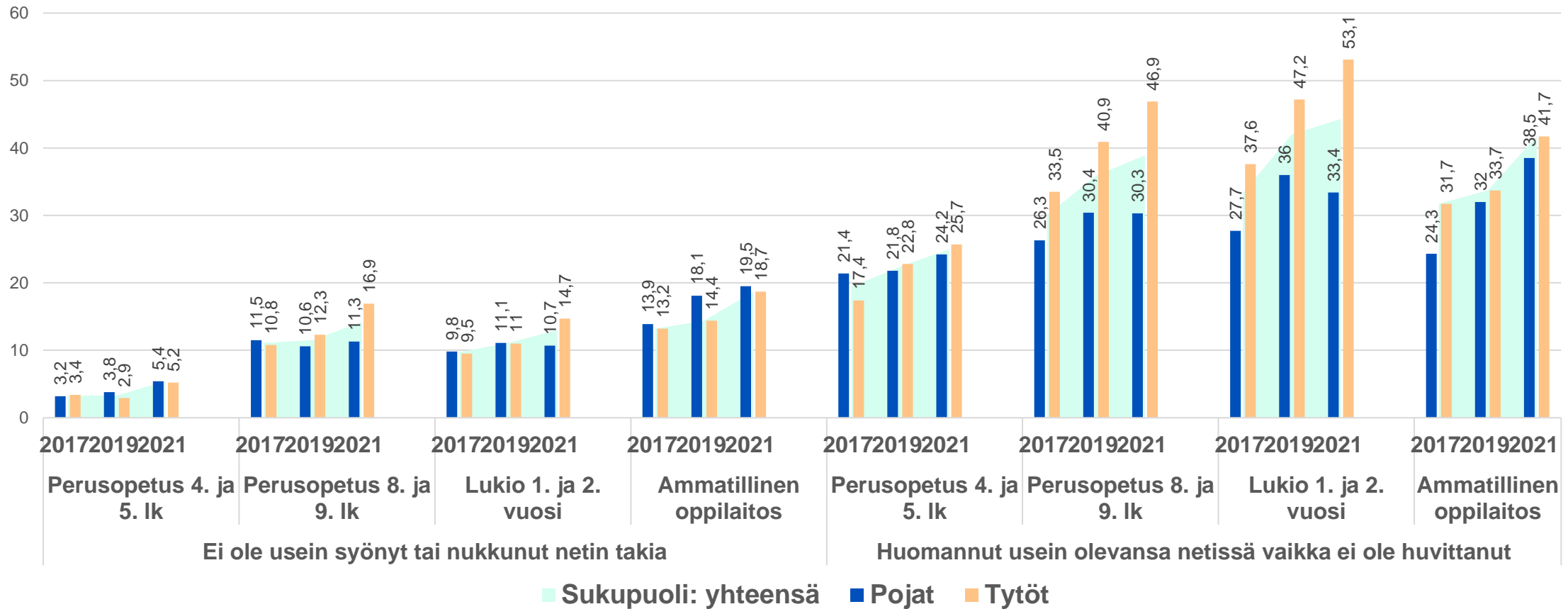
Tytöt kokevat seksuaalista ahdistelua ja väkivaltaa

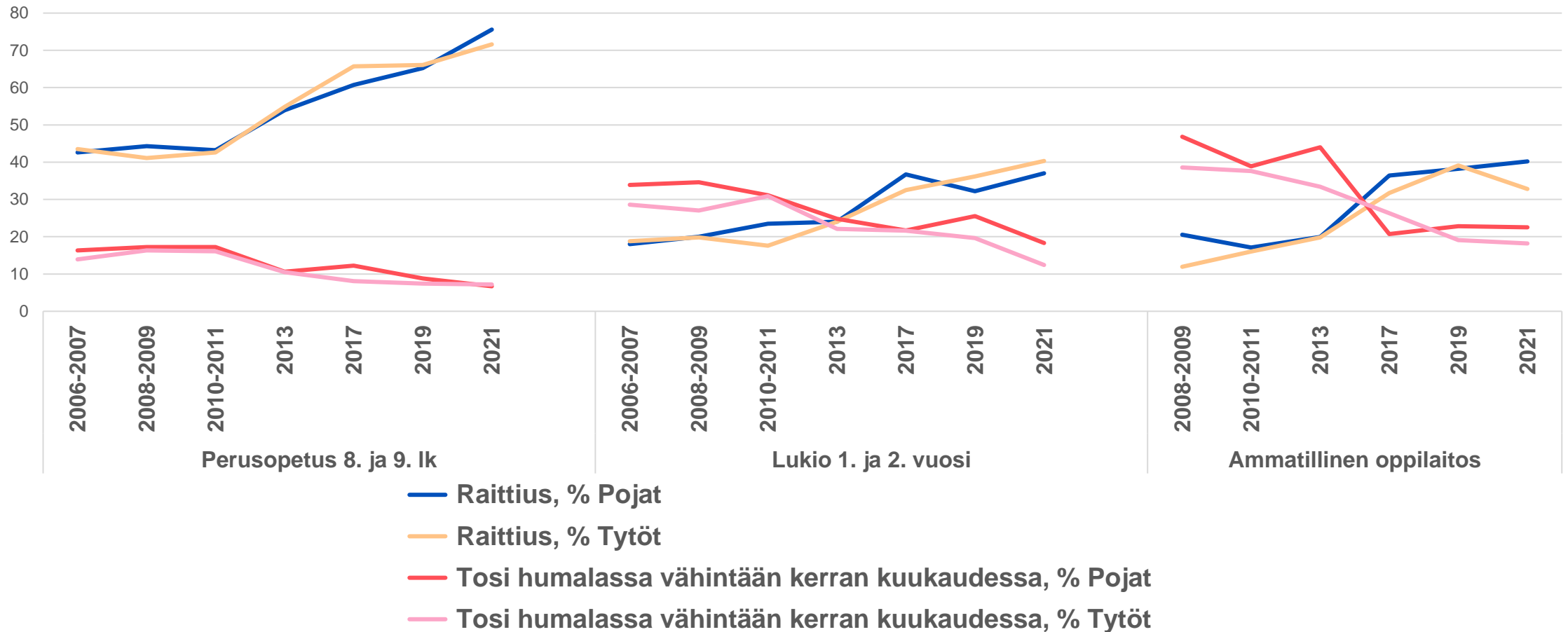
Vähäinen tai huono nukkuminen on kasvava trendi: yläkouluikäisistä pojista noin 30% ja tytöistä noin 40 % ei nuku riittävästi, lukioikäisillä vastaavat luvut ovat lähes 50% molemmilla sukupuolilla.

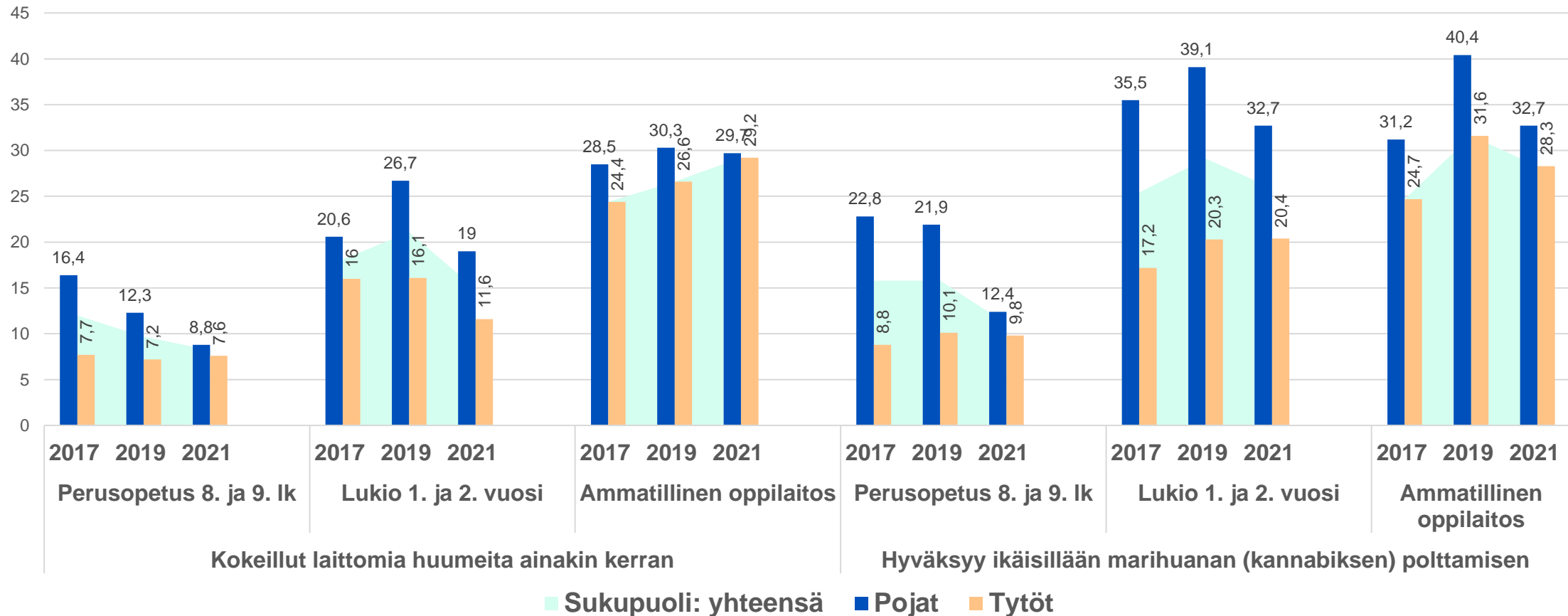
Nettiriippuvuus on kaikissa ikäryhmissä nouseva trendi, jopa alakoululaisten keskuudessa. Erot poikiin ovat selkeät yläkoulu- ja lukioikäisillä tytöillä.

Täysin raittiiden määrä kasvanut pitkällä aikavälillä koko ajan, ja humalahakuisuus vähentynyt

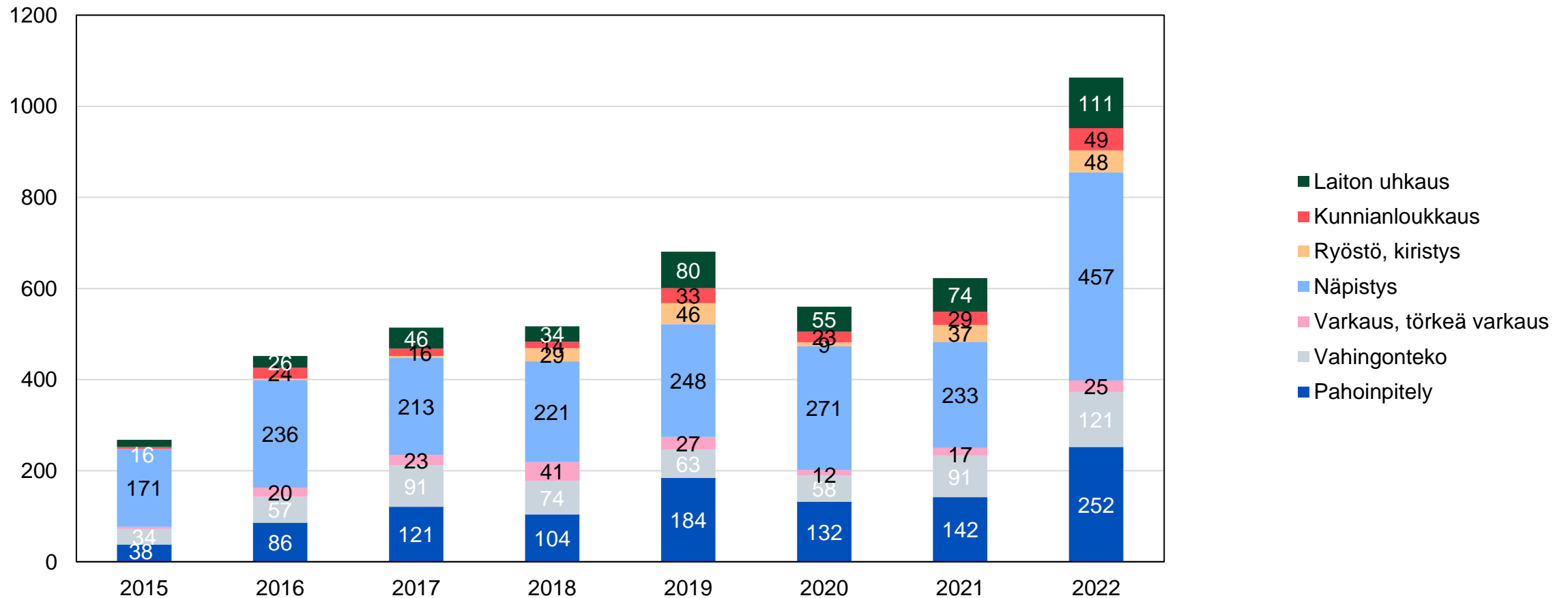

Suhtautuminen laittomien huumeiden kokeiluun ja käyttöön on muuttunut kielteisemmäksi etenkin yläkoulun poikien keskuudessa

Alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset Espoossa

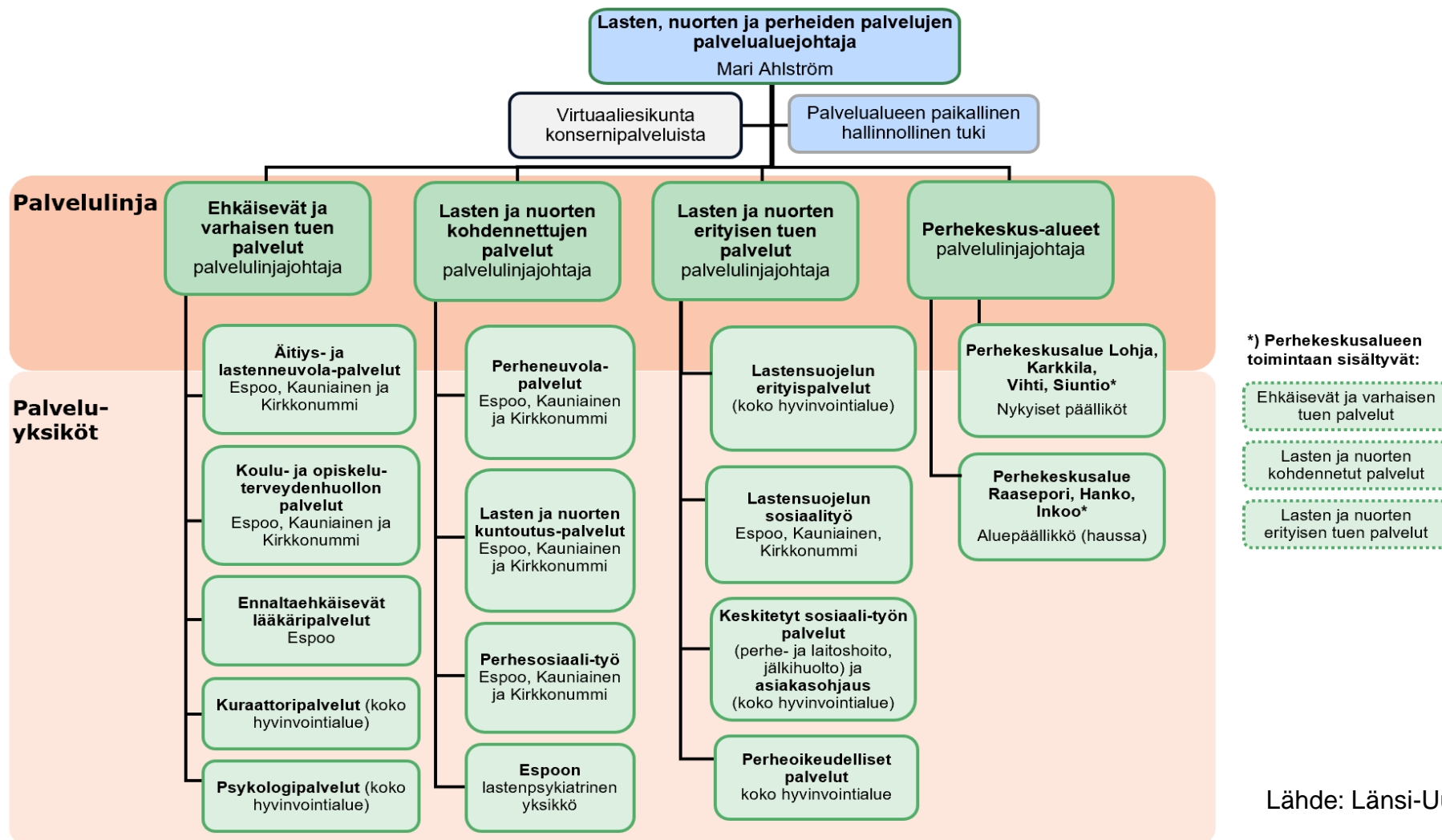
Alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset Espoossa vuosina 2015-2022

Palvelut lasten, nuorten ja perheiden tukena

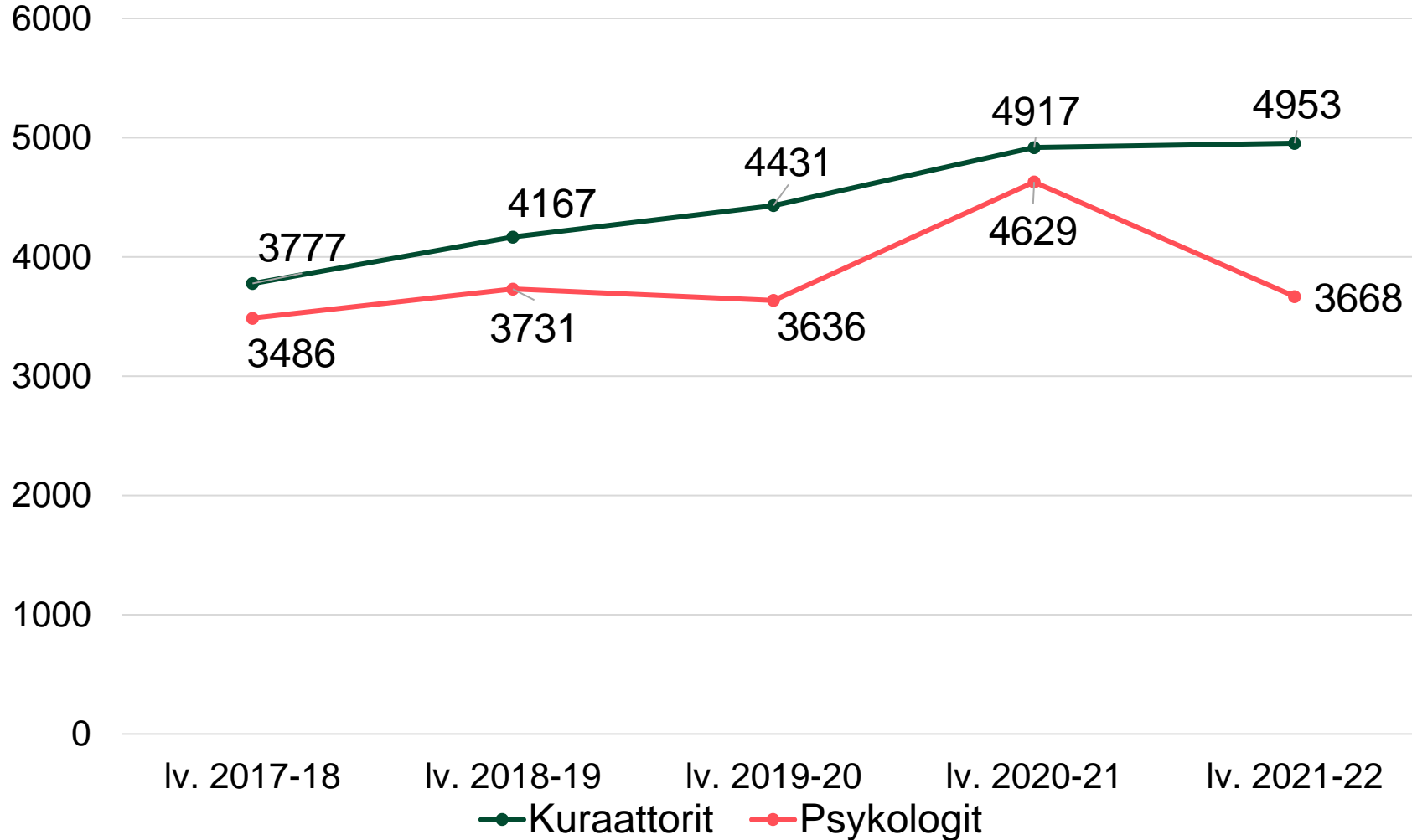
[Sisällysluettelon \(lapset, nuoret ja lapsiperheet\)](#)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella 1.1.2023 alkaen

Kuraattorien ja psykologien asiakasmäärät

Asiakasmäärät lukuvuosittain

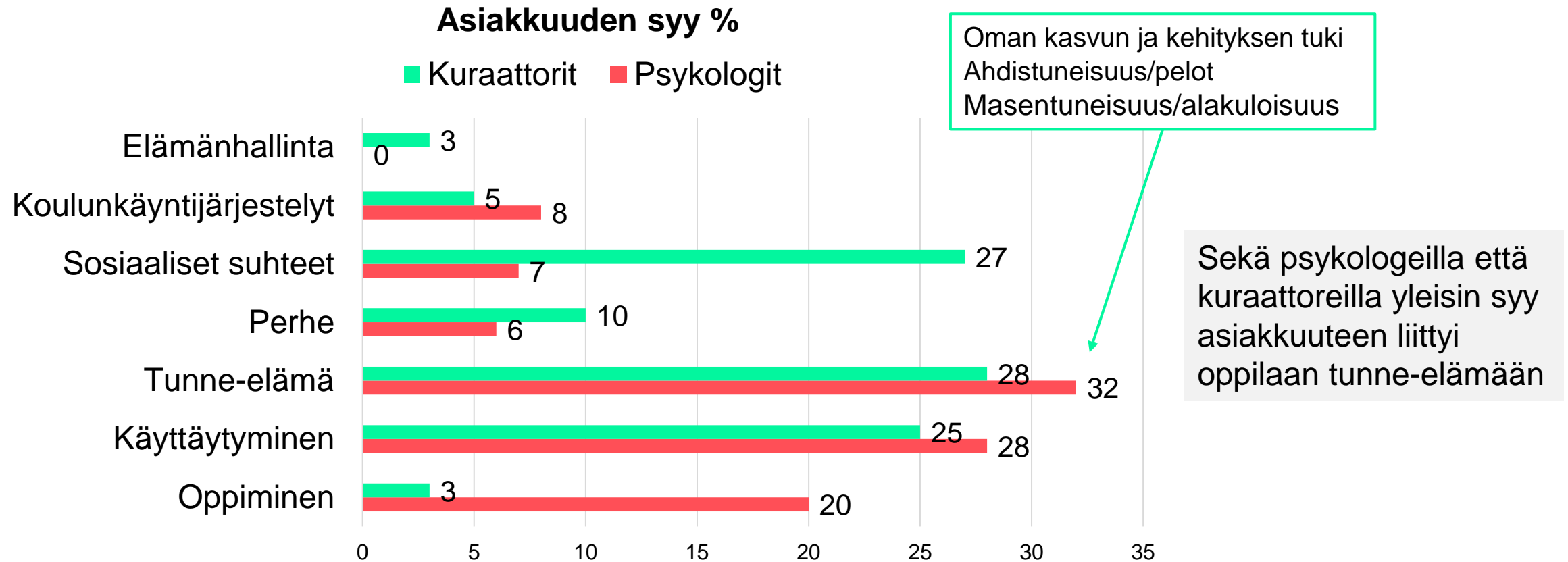

Lv. 2021-2022
Kuraattorien, psykologien
ja terapeuttien asiakkaita
yhteensä **8778**

Naisia **55 %**
Miehiä **45 %**
Monikielisiä **30 %**

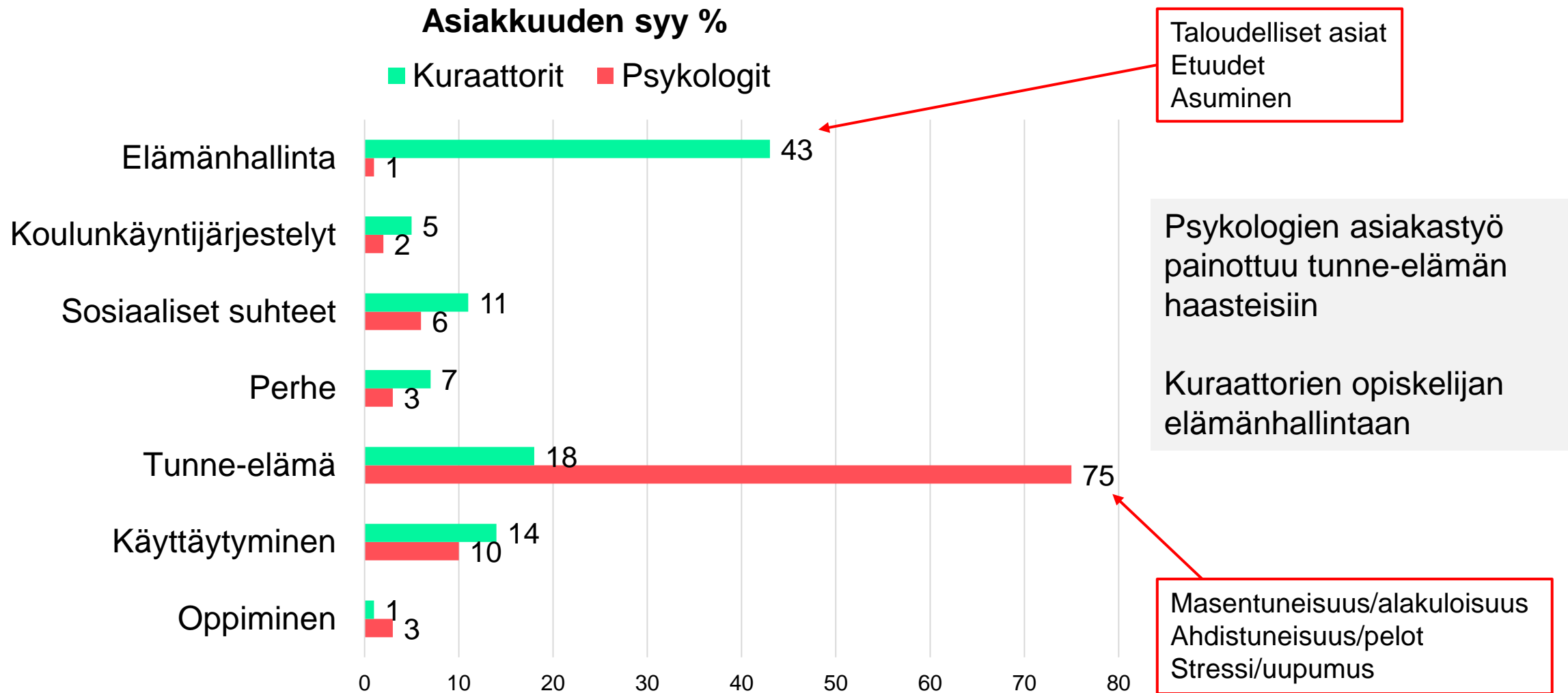
**Ruotsinkielisissä
koulutuspalveluissa** lv.
2021-2022 kuraattoreilla
oli 469 asiakasta (lv.
2020-2021 466
asiakasta), ja
psykologeilla 508
asiakasta (lv. 2020-2021
437 asiakasta).

Kuraattorien ja psykologien asiakastyö suomenkielisessä esi- ja perusopetuksessa (lv. 2021-22)

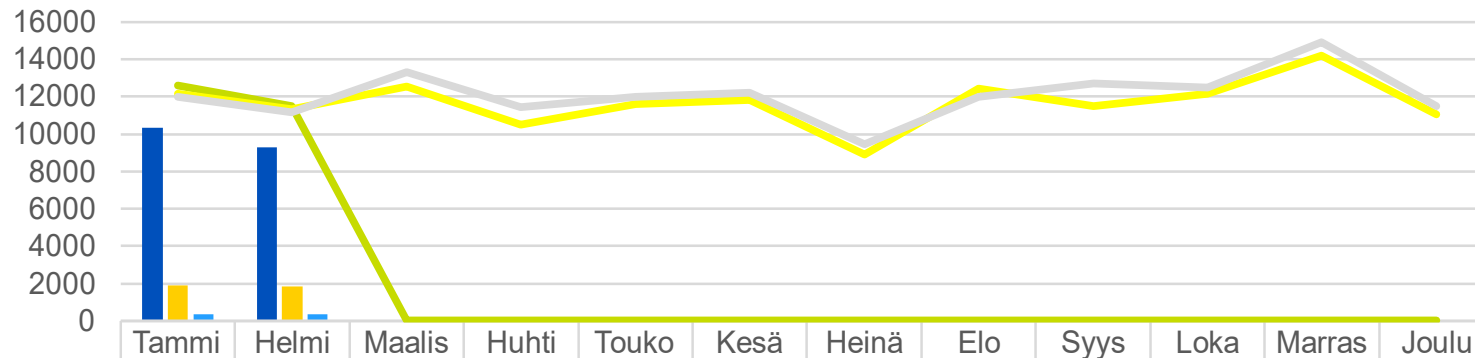
Ruotsinkielisessä koulutuksessa sekä kuraattorin (36%) että psykologin (42%) yleisimmät asiakkuuden syyt liittyivät tunne-elämään. Seuravaksi yleisimpiä kuraattorilla olivat sosiaaliset suhteet (22%), ja psykologeilla käyttäytyminen (28%).

Asiakastyö toisen asteen koulutuksessa (Iv. 2021-22)

Neuvolan asiakaskontaktit vähenivät v. 2022

Neuvolat (th+lääk) kontaktit 2023;
käynnit, puhelut ,sähköinen asiointi

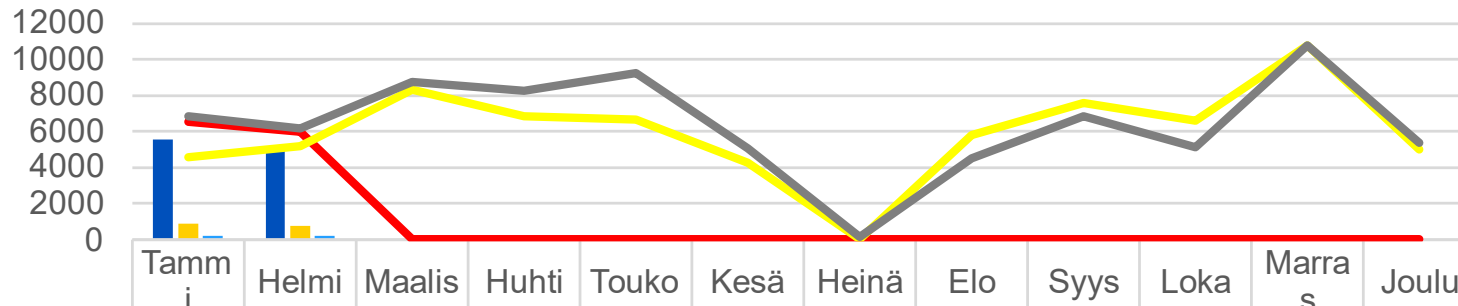
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
■ Käynnit	10331	9292										
■ Puhelut	1884	1857										
■ Sähköinen asiointi	380	361										
— YHT	12595	11510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
— 2022	12154	11333	12551	10508	11616	11817	8910	12432	11505	12149	14181	11075
— 2021	11982	11174	13319	11474	11995	12239	9479	12010	12705	12489	14933	11503

■ Käynnit ■ Puhelut ■ Sähköinen asiointi — YHT — 2022 — 2021

Neuvolan kontakteja oli
v. 2022 yht.138 531,
v. 2021 yht. 143 495 ja
v. 2020 yht. 106 544.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asiakaskontaktit vähenivät v. 2022

KTH-OTH (th+lääk) kontaktit 2023;
käynnit, puhelut ,sähköinen asiointi

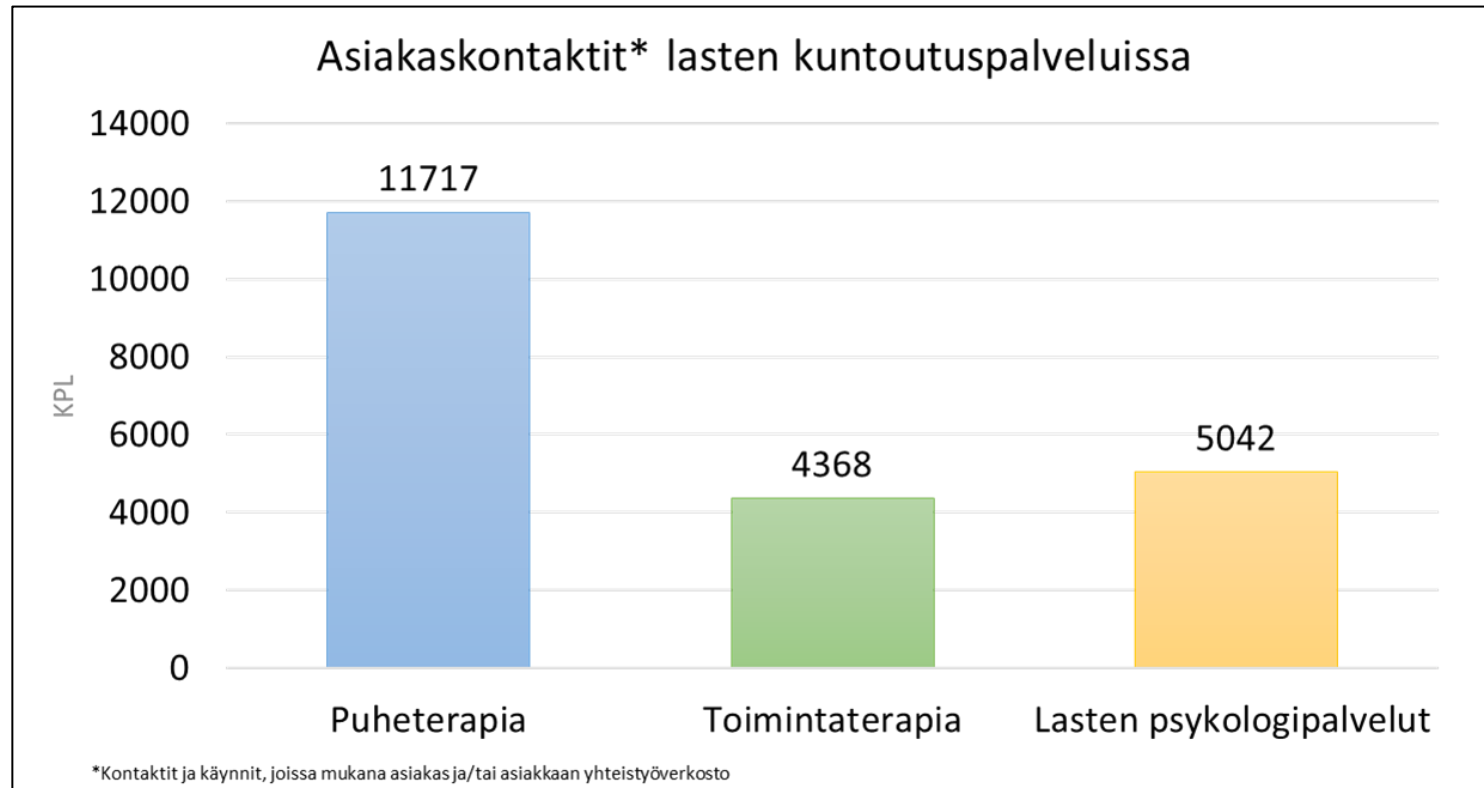

	Tamm i	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marra s	Joulu
■ Käynnit	5515	5041										
■ Puhelut	848	753										
■ Sähköinen asiointi	177	197										
— YHT	6540	5991	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
— 2022	4568	5157	8282	6826	6643	4282	32	5788	7585	6568	10748	5006
— 2021	6863	6167	8735	8279	9234	5049	155	4494	6853	5091	10774	5360

■ Käynnit ■ Puhelut ■ Sähköinen asiointi — YHT — 2022 — 2021

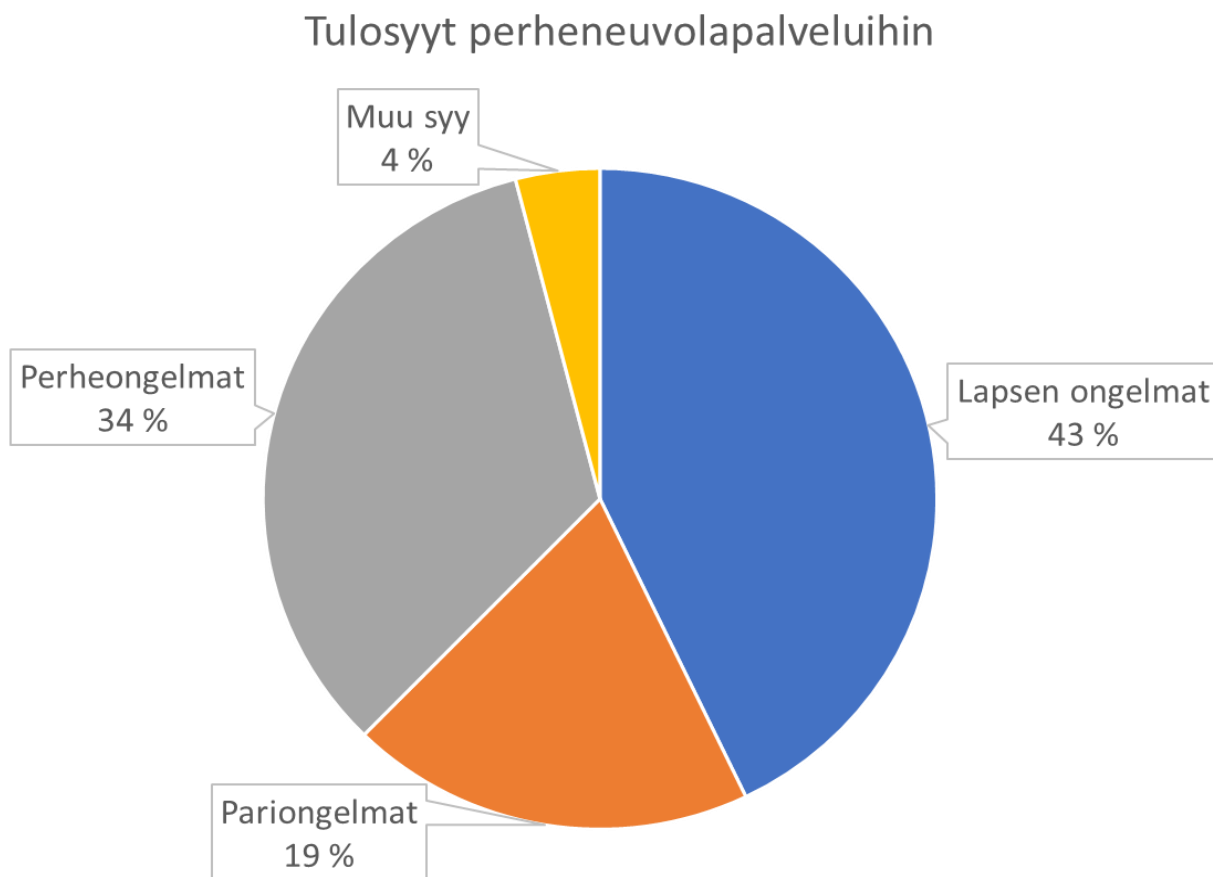
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asiakaskontakteja oli v. 2022 yht. 71 302, v. 2021 yht. 76 886 ja v. 2020 yht. 54 510.

Lasten kuntoutuspalvelut

- Vuonna 2022 lasten kuntoutuspalveluissa sai palvelua yhteensä 4032 asiakasta (v. 2021 oli 4182 asiakasta).
- Lasten kuntoutuspalveluissa toteutui 21 127 asiakastyön kontaktia, jossa oli mukana asiakas ja/tai asiakkaan yhteistyöverkosto (v. 2021 oli 22 512 kontaktia).
- Lähetteitä saapui 2371 kappaletta (v. 2021 2259 kpl).

Perheneuvolapalveluiden asiakkuudet

- Vuonna 2022 perheneuvolapalveluita käytti 3602 asiakasta (v. 2021 oli 3567 asiakasta).
- Suurin osa asiakkaista hakeutui perheneuvolapalveluihin lapsen ongelmien vuoksi (43 %).

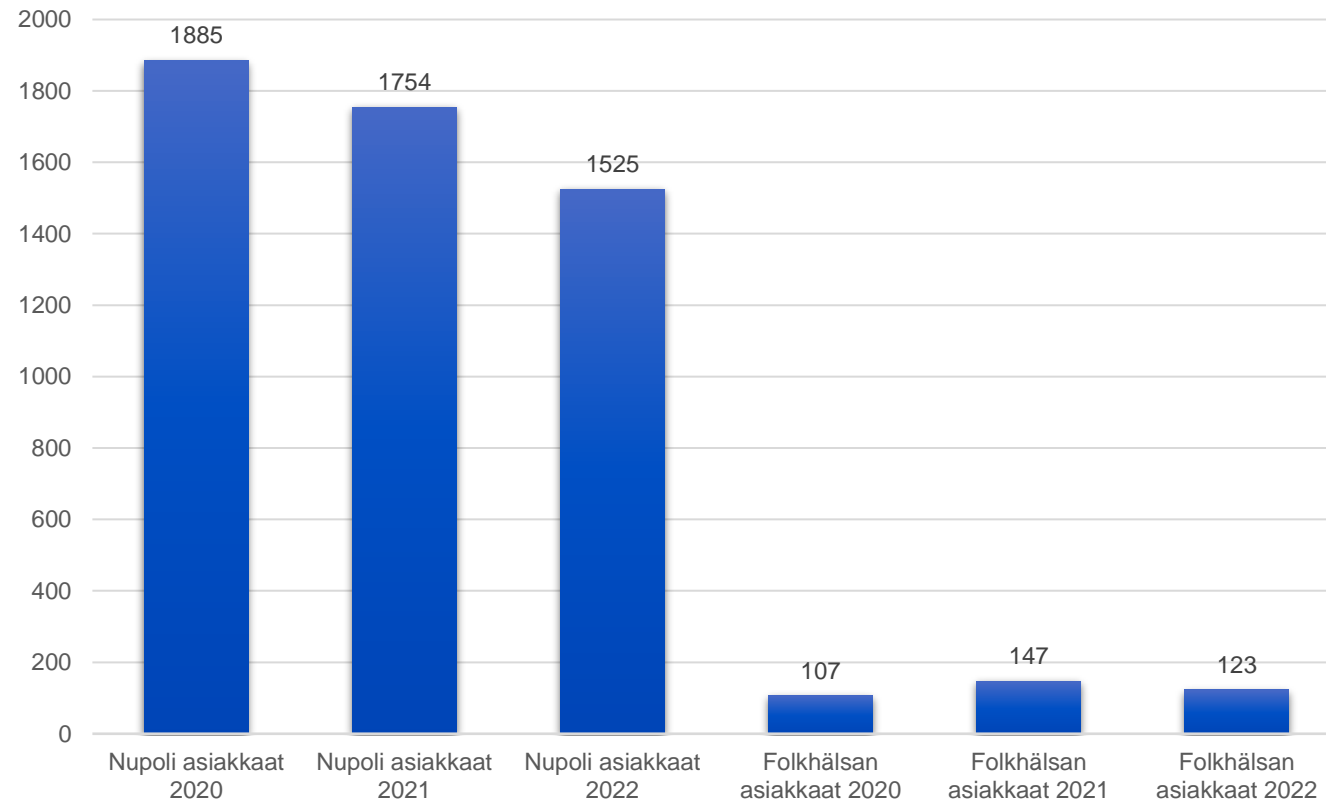
Perhesosiaalityön asiakkuudet

- Vuonna 2022 perhesosiaalityön asiakkuudessa oli 3597 asiakasta (v. 2021 oli 3716 asiakasta).
- Yleisin syy perhesosiaalityön piiriin hakeutumiseen oli lapsen kehitys ja hyvinvointi (37 %).

Nuorisopoliklinikka Nupolin (13-22v) asiakasmäärissä laskua 2020-2022 välillä

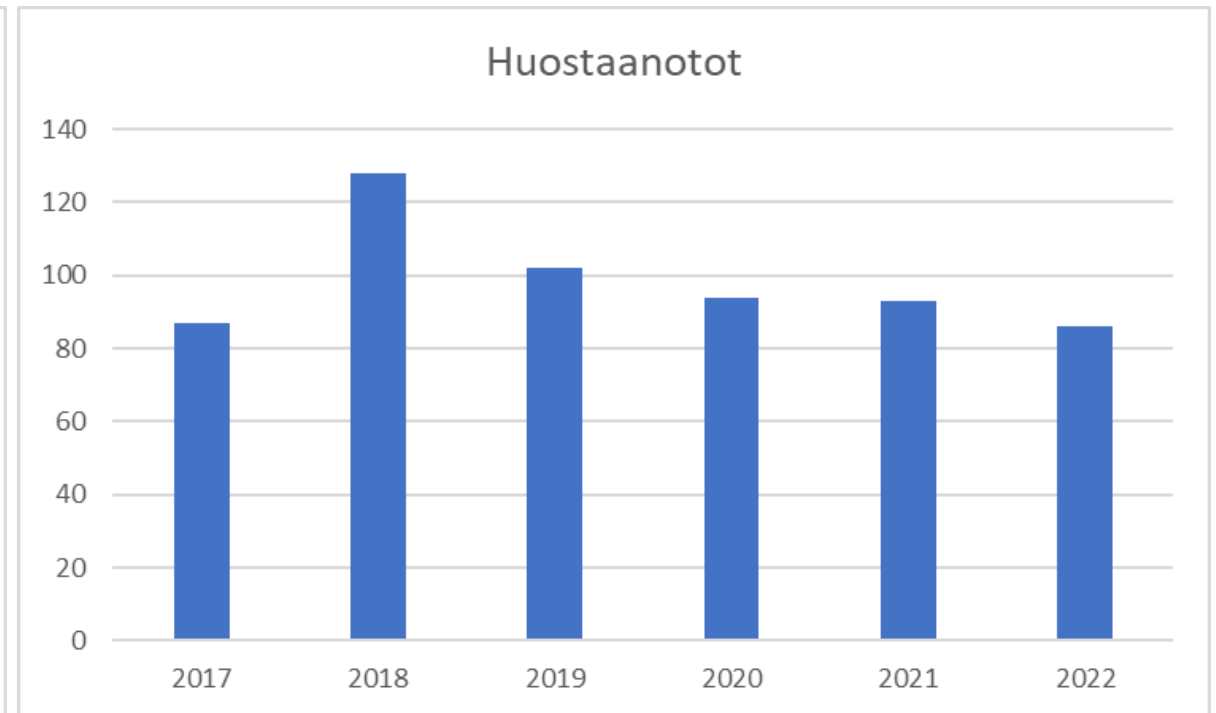
Nupolin 13-22v. asiakkaat vuosina 2020-2022

- Vuonna 2022 Nupolin ryhmätoiminnassa kokoonnuttiin yhä enemmän face to face
- Yksi sairaanhoitaja on keskitetyssä opiskelijaterveydenhuollossa toisella asteella neljä päivää viikossa
- Alkuarviotiimin ja konsultaatioiden toimintaa kehitettiin ja tehostettiin

Lähde: Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Kiireellisissä sijoituksissa nähtiin nousua vuonna 2022. Uusissa huostanotoissa on nähtävissä pientä laskua, joka on ollut trendi 2018 lähtien.

Koronavuosien vaikutukset lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin

- Vuoden 2020-2022 osalta koronan aiheuttamat poikkeusolot vaikuttivat lasten ja nuorten hyvinvointiin monella tavalla. Neuvolassa ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa palveluita supistettiin ja henkilöstöä siirrettiin toisiin tehtäviin, mikä vaikutti palveluiden toteuttamiseen. Hoitovelka kasvoi lasten ja nuorten osalta merkittävästi erityisesti terveystarkastusten osalta, erityisen tuen käyntien määrä on lisääntynyt ja käyntiajat pidentyneet.
- Alakouluikäisistä 35 % oli vähentänyt koronan takia yhteydenpitoa kavereihinsa ja 8.–9.-luokkalaisista 41 %. Erityisesti lukiolaisten tyttöjen yhteydenpito kavereihin oli vähentynyt selvästi (61 %). Yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden oli koettu lisääntyneen erityisesti tyttöjen kohdalla. (THL:n kouluterveyskysely 2021)
- Seurojen liikuntaharrastustoiminnasta putosi pois n. 3085 (7%) lapsista ja nuorista, ja taiteen ja kulttuurin harrastuksista n. 3300 nuorta.
- Koronapandemia vaikutti varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten osallistumisasteeseen. Vuoden 2022 aikana osallistumisaste on jälleen noussut. Varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta poissaolleille kotona oleville lapsille tarjottiin toimintaa verkkosivuston kautta. Sivusto on edelleen perheiden käytettävissä.
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit tavoittivat oppilaita korona-aikana hyvin, ja asiakasmäärät kasvoivat v. 2021. Lähitapaamisten lisäksi tapaamisia toteutettiin etäyhteyksillä. Myös muissa lapsiperheiden palveluissa etäkontaktien määrä lisääntyi. Vuonna 2022 opiskeluhuollon psykologien ja terveydenhoitajien asiakasmäärät vähenivät, samoin neuvolakäynnit.

Koronasta toipumiseen on panostettu toimialoilla

- **Valtion korona-avustuksia** saatiin Kasvun ja oppimisen toimialan tulosityksiköihin v. 2020-2023 yht. noin 15,2 milj. euroa. Tuki on suunnattu kriteerien mukaan tukemaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja kasvattivat mm. opetushenkilöstön ja yhteisöohjaajien resurssia.
- **Suomenkielisessä perusopetuksessa** koulut ovat tehneet Koronasta palautumissuunnitelmat lukuvuosisuunnitelman 2022-2023 yhteydessä
 - Tietoa pandemian vaikutuksista on kerätty koulujen rehtoreille toteutetun kyselyn avulla sekä oppilas-, - ja henkilöstökyselyn vastauksia hyödyntäen. Palautumissuunnitelmassa on kuvattu ne paikalliset toimenpiteet, joita koronasta toipuminen vastausten pohjalta edellyttää ja joita opetushallitus suosittelee. Näiden pohjalta on kiteytetty kuntatasoiset tavoitteet ja jäsennetty niihin liittyvät keskeiset toimenpiteet palautumiselle.
- **Svebin yksiköt** (varhaiskasvatus, koulut ja lukio) tekivät omat koronastapalautumissuunnitelmansa osana 2021-2022 lukuvuosisuunnitelmaa. Tänä lukuvuonna koronasta toipumiseen tähtääviä toimenpiteitä on kuvattu lukuvuosisuunnitelmissa osana tavoitetta ”Ilo ja positiiviset tunnekokemukset tukevat oppimista ja osallisuutta”. Lisäksi koronasta toipumista tuetaan mm. siihen suunnatun valtion avustuksen kautta
- **Espoon lukiot** ovat tukeneet opiskelijoita ja lievittäneet koronaepidemiasta aiheutuneita haittoja esimerkiksi tukiopetustunteja lisäämällä, opiskelijaryhmien jakamisella, erityisopetus-, resurssiopettaja- ja opinto-ohjausresurssin kasvattamisella, lisäopetuksella, eri oppiaineiden pajoilla, tehostetulla opinto- ja ryhmänohjauksella sekä yhteisöohjaajamallin pilotoinnilla.
- **Opiskeluhuollossa** vahvistettiin resursseja, ja palkattiin valtionavustuksen turvin 11 määräaikaista kuraattoria ja 1 psykologi. Heidät vakinaistettiin syksyllä 2022.
- **Nuorisopalvelut** tukevat nuoria nuorisotiloilla, etsivän nuorisotyön keinoin, Ohjaamotalolla, verkkonuorisotilalla Discordissa, tapahtumien ja leirien välityksellä. Yksi ruotsinkielinen etsivän nuorisotyön tekijä palkattiin lisäresurssina v. 2022. Nuorten osallisuutta on tuettu myös monin keinoin mm. Nuorisovaltuuston toiminnan ja Manimiitin avulla. Lisäresurssi nuorisotyöhön saadaan vuoden 2023 aikana kun 12 nuorisonohjaajaa ja kaksi etsivän nuorisotyön nuorisonohjaajaa aloittaa työnsä.

- **Liikuntapalveluissa** pyydettiin urheiluseuroilta tietoja koronan vaikutuksista harrastajamääriin sekä seurojen talouteen. Urheiluseurojen toimintaa tuettiin n. miljoonalla eurolla, jotta lapset ja nuoret löydettäisiin takaisin harrastustoimintaan. Myös maksuttomia harrasteryhmiä lisättiin.
- **Kulttuuripalveluissa** jatkettiin kulttuurikasvatussuunnitelmien osalta mahdollisuutta toteuttaa palveluita piholle ja lähimetsiin sovittaen. Annettiin lupa viedä sisältöjä kouluille jolloin oppilaat eivät matkusta. Harrastuspolulla toteutettiin matalan kynnyksen taideharrastuksia OKM:n erityisavustuksella rahoitetussa pilottikokeilussa. Projektissa palkattiin kolme taideohjaaja toteuttamaan taideharrastuksia niiden nuorten tavoittamiseksi, joilla ei vielä ole yhtään harrastusta.
- **Terveydenhoidon osalta** neuvolassa on pyrkimyksenä palauttaa palvelut asetuksen mukaisiksi mm. perhevalmennusryhmien ja kotikäyntien osalta. Henkilöstön koronan aikana syntyneitä osaamisvajetta pyritään paikkaamaan koulutuksilla. Turun lastenpsykiatrisen tutkimuskeskuksen Voimaperheet – varhaisen tuen, ohjauksen ja neuvonnan vanhempainvalmennukset on laajennettu Länsi-Uusimaan hyvinvointialue-tasoiseksi. Myös lasten ja nuorten perheitä tukeva Perhepolku-verkkokurssi on ollut käytössä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa moniammatillisen työn rakenteita on vahvistettu, jotta erityisen tuen käynnit ovat lisääntyneet, jotta korona-aikana komplisoituneisiin, moniammatillista arviota vaativiin tilanteisiin päästään puuttumaan entistä tehokkaammin.
- **Lapsiperheiden kohdennetuissa palveluissa** etätoiminnot ovat jääneet koronan myötä pysyväksi osaksi palveluita ja mahdollistavat vanhempien helpomman osallistumisen esimerkiksi lapsen kuntoutukseen. Lisäksi psykoedukatiivisia vanhempainryhmiä on lisätty koronan myötä vanhempien arjen tukemiseksi lapsen haasteissa ja kuntoutuksen tukemisessa.
- **Nuorisopoliklinikka Nupolissa** aloitettiin ja kehitettiin etävastaanottotoimintaa sekä etäryhmien ohjaamista. Ryhmien osalta tämä tarkoitti ryhmämateriaalien uusimista ja päivittämistä vastaamaan etäryhmien tarvetta. Etävastaanottotyön mahdollistamiseksi työntekijät perehtyivät ja ottivat käyttöön mm. Mielenterveystalon hoito-ohjelmia ja mittareita. Vastaanottotoiminta toimi koko koronana ajan ilman keskeytyksiä. Koronan aiheuttaman hoitovelan pienentämiseksi on ostettu hoitajaksoja A-klinikka Oy:n nuorten palveluista, mikä on mahdollistanut Nupolin jonotilanteen pysymisen kohtuullisena.

Työikäiset

Sanna Ahonen, Sanna Jaatinen, Veli-Matti Piira

[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa työikäisten hyvinvoinnista

Terveys ja sairastavuus

- Sairauspäivärahaa saavien osuus ollut viime vuosina kasvussa ja kasvu jyrkkeni vuonna 2021. Myös mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavien osuuden kasvu kääntyi jälleen kasvuun vuonna 2021.
- Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus on vähentynyt tasaisesti viime vuosina. Mielenterveyssyistä työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on pysynyt tasaisena.
- Lihavuus on yleistynyt Espoossa ja muissa kuusikkokunnissa.

Koettu terveys, hyvinvointi ja osallisuus

- Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (n. 58 %) on pienentynyt. Monet riskitekijät ovat yhteydessä heikompaan elämänlaadun kokemiseen.
- Terveytensä keskitasoiseksi tai heikoksi kokevien osuus (n. 29 %) on aiempaa suurempi.
- Yksinäiseksi itsensä kokee 10 % ja osuus on kasvanut.
- Psykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on edelleen suuri.
- Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (n. 22 %) on kasvanut.
- Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuneiden osuus on laskenut koronan vuoksi.

Elintavat

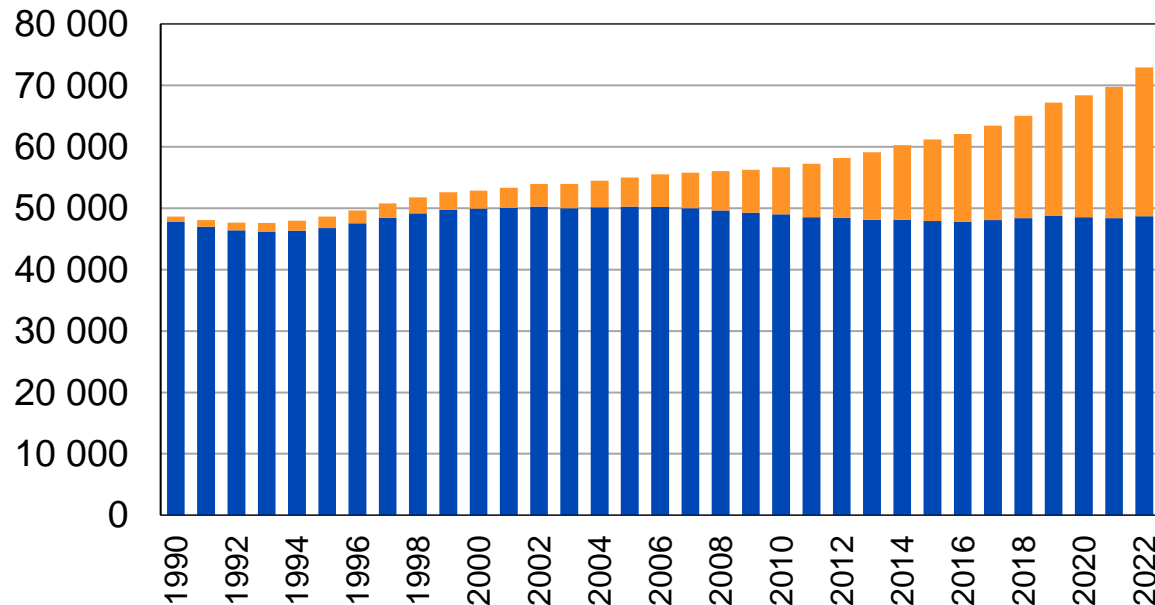
- Terveysliikuntasuosituksen mukaisesti liian vähän liikkuvien osuus on Espoossa n. 57 %.
- Lähes 25 % espoolaisista käyttää liikaa alkoholia. Miehet käyttävät alkoholia liikaa useammin kuin naiset.
- Tupakoivien osuus (n. 7 %) on pienentynyt, sukupuolten ja koulutusryhmien välillä on selkeitä eroja.

Vaikka espoolaisten hyvinvointi ja terveys ovat usealla mittarilla tarkasteltuna keskiarvon yläpuolella, esiintyy väestöryhmittäisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, mm. koulutusryhmittäin tarkasteltuna ja myös sukupuolten välillä.

Työikäisten määrä jatkaa kasvuaan vieraskielisten määrän kasvaessa

30–44-vuotiaiden vieraskielisten määrä kasvaa ja kotimaankielisten pysyy ennallaan

30–44-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

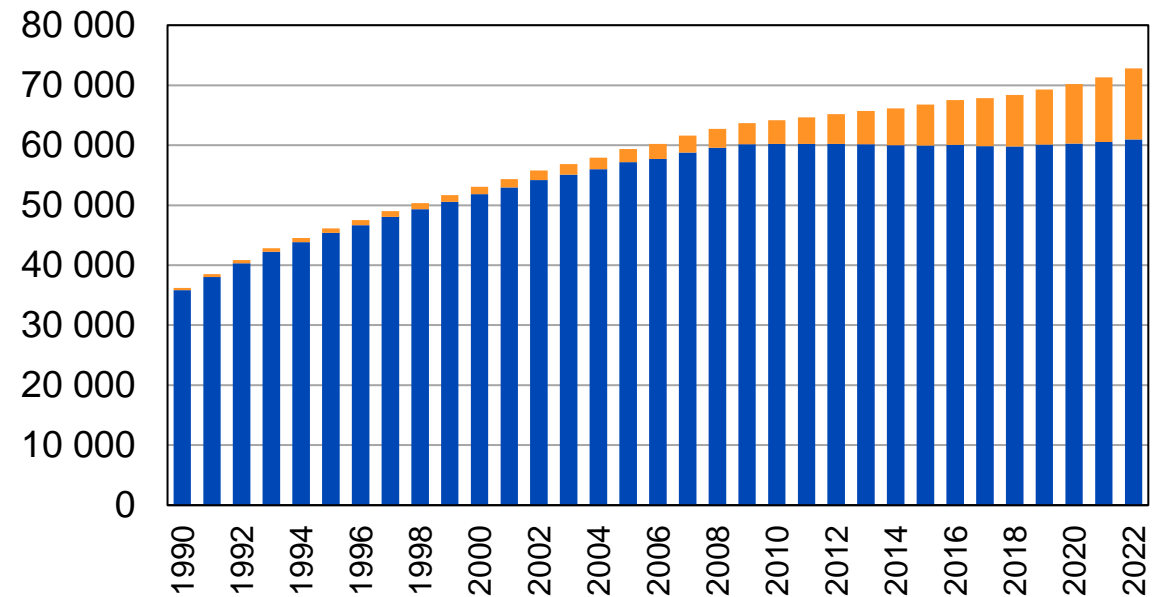

■ Kotimaankielinen
■ Vieraskielinen

Lähde: Tilastokeskus

45–64-vuotiaiden vieraskielisten määrä kasvaa ja kotimaankielisten pysyy ennallaan

45–64-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

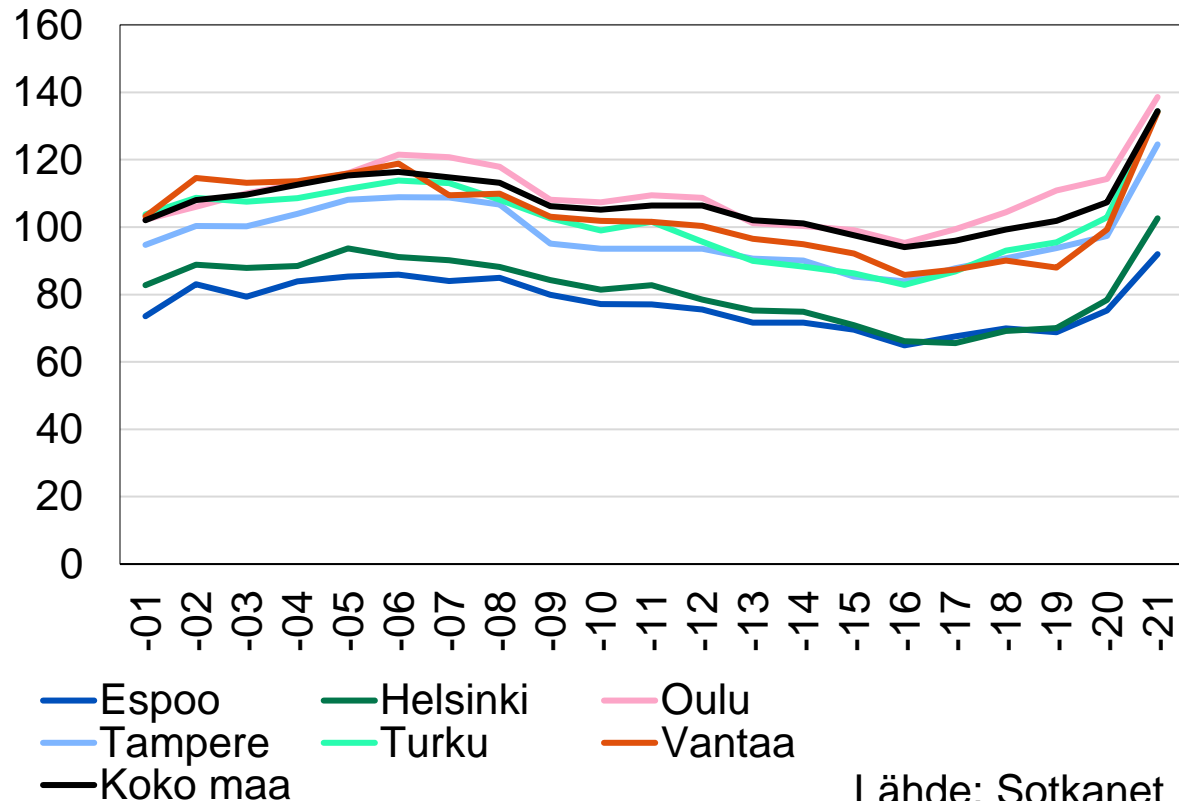

■ Kotimaankielinen
■ Vieraskielinen

Lähde: Tilastokeskus

Sairauspäivärahaa saavien osuuden kasvu jyrkkeni v. 2021

Sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat /
1 000 vastaavan ikäistä

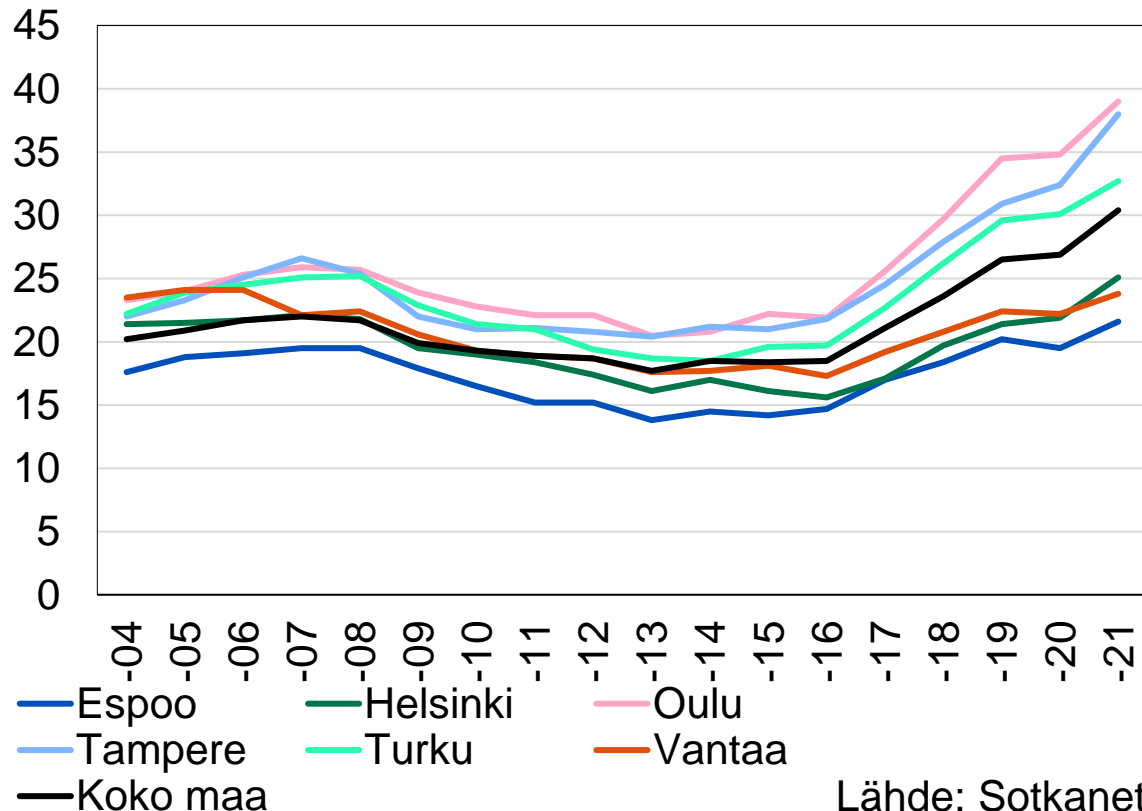
Kuusikkokunnista osuus on pienin Espoossa, v. 2021 n. 90/1000 vastaavan ikäistä.

Vuoteen 2016 asti osuus oli laskussa kuusikkokunnissa ja koko maassa, mutta oli sen jälkeen pääosin hienoisessa kasvussa vuoteen 2020 saakka. Vuonna 2021 sairauspäivärahaa saavien osuuden kasvu jyrkkeni.

Lähde: Sotkanet

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavien osuuden kasvu kääntyi nousuun jälleen vuonna 2021

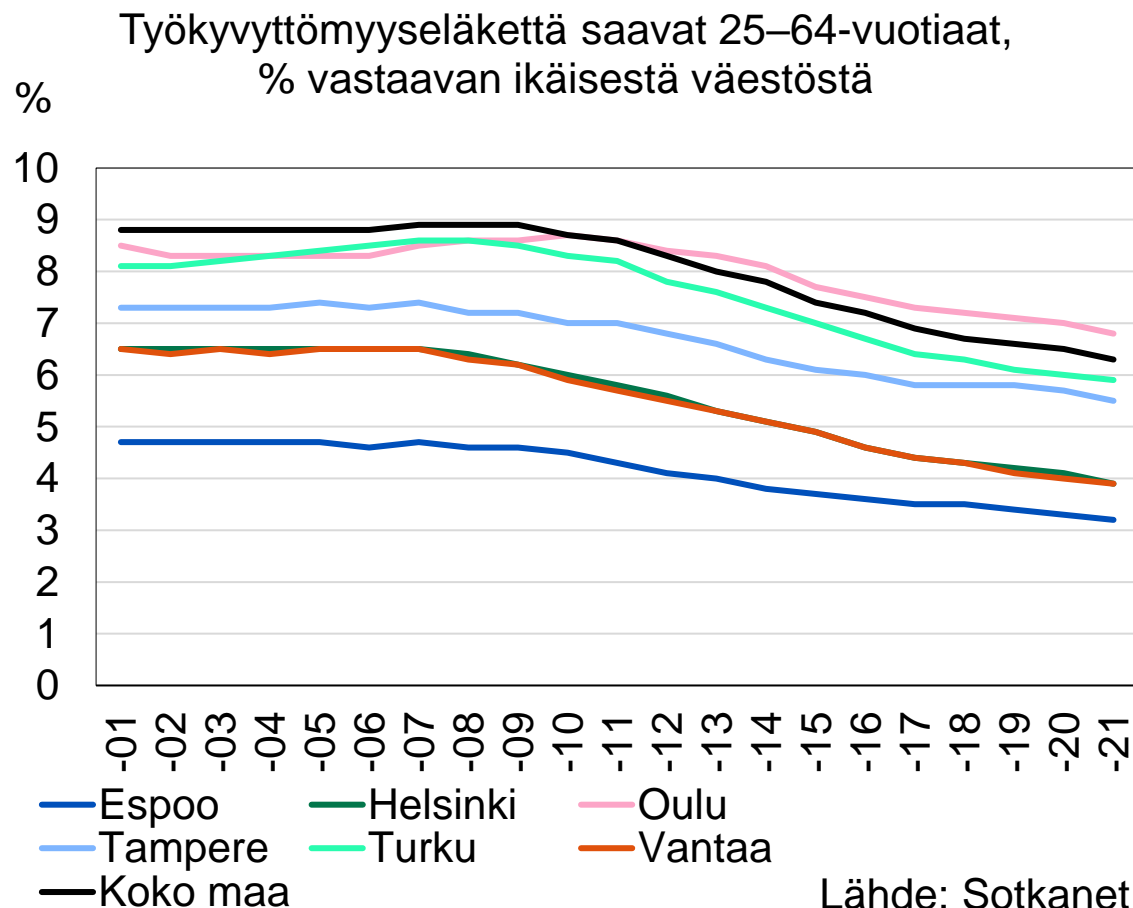
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Osuus on ollut kasvussa kuusikkokunnissa ja koko maassa vuodesta 2017 alkaen. Kasvu taittui vuonna 2020, mutta jatkui jälleen 2021.

Kuusikkokunnista Espoon osuus on pienin, vähän yli 20 / 1000 vastaavan ikäistä.

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus on vähentynyt tasaisesti viime vuosina

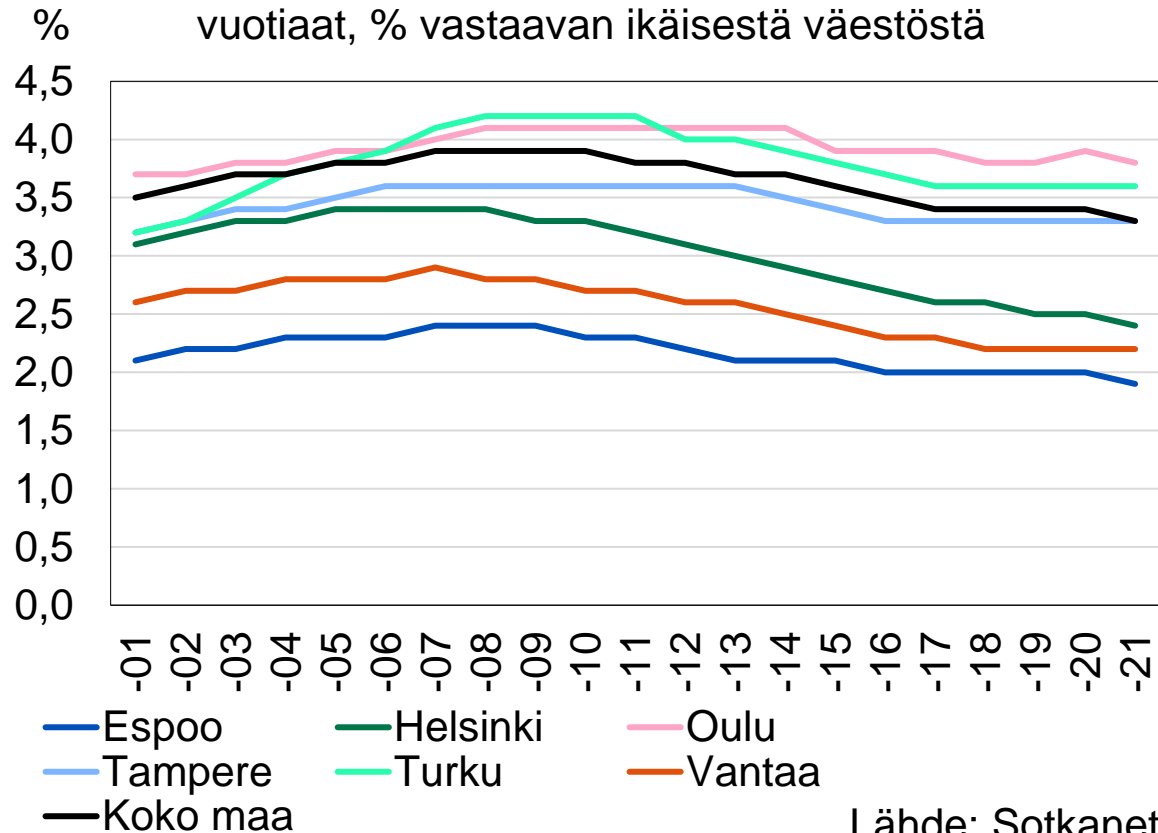

Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on Espoossa hieman yli 3 %, mikä on pienin luku kuusikkokuntiin ja koko maan tuloksiin verrattuna.

Osuus on viime vuosina pääasiassa pienentynyt kaikissa kuusikkokunnissa ja koko maassa.

Mielenterveyssyistä työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on viime vuosina pysynyt tasaisena

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

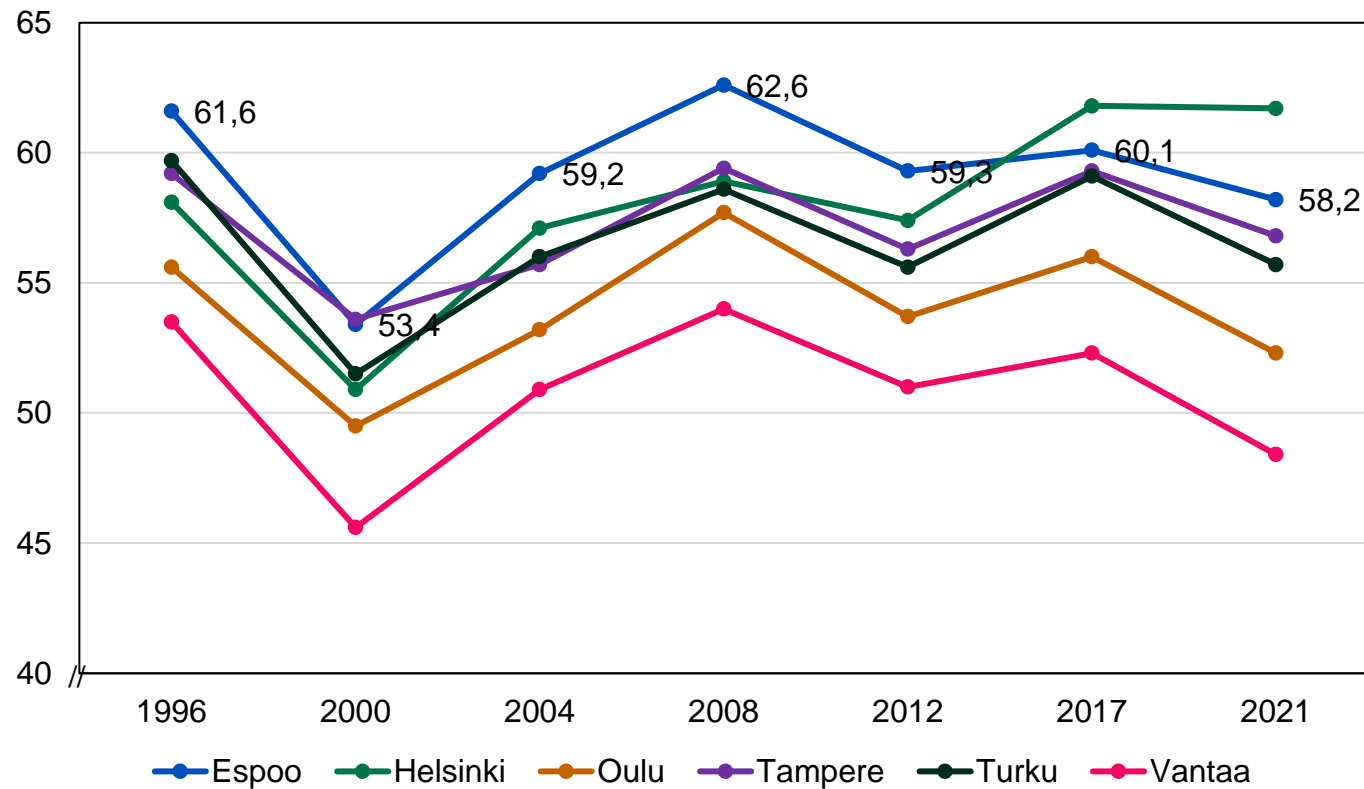
Lähde: Sotkanet

Essoossa mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on alle 2 %, mikä on kuusikkokuntien pienin.

Osuus on kaikissa kunnissa ja koko maassa ollut viime vuodet samalla tasolla tai hieman pienentynyt.

Äänestysaktiivisuus on pysynyt Espoossa melko tasaisena

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

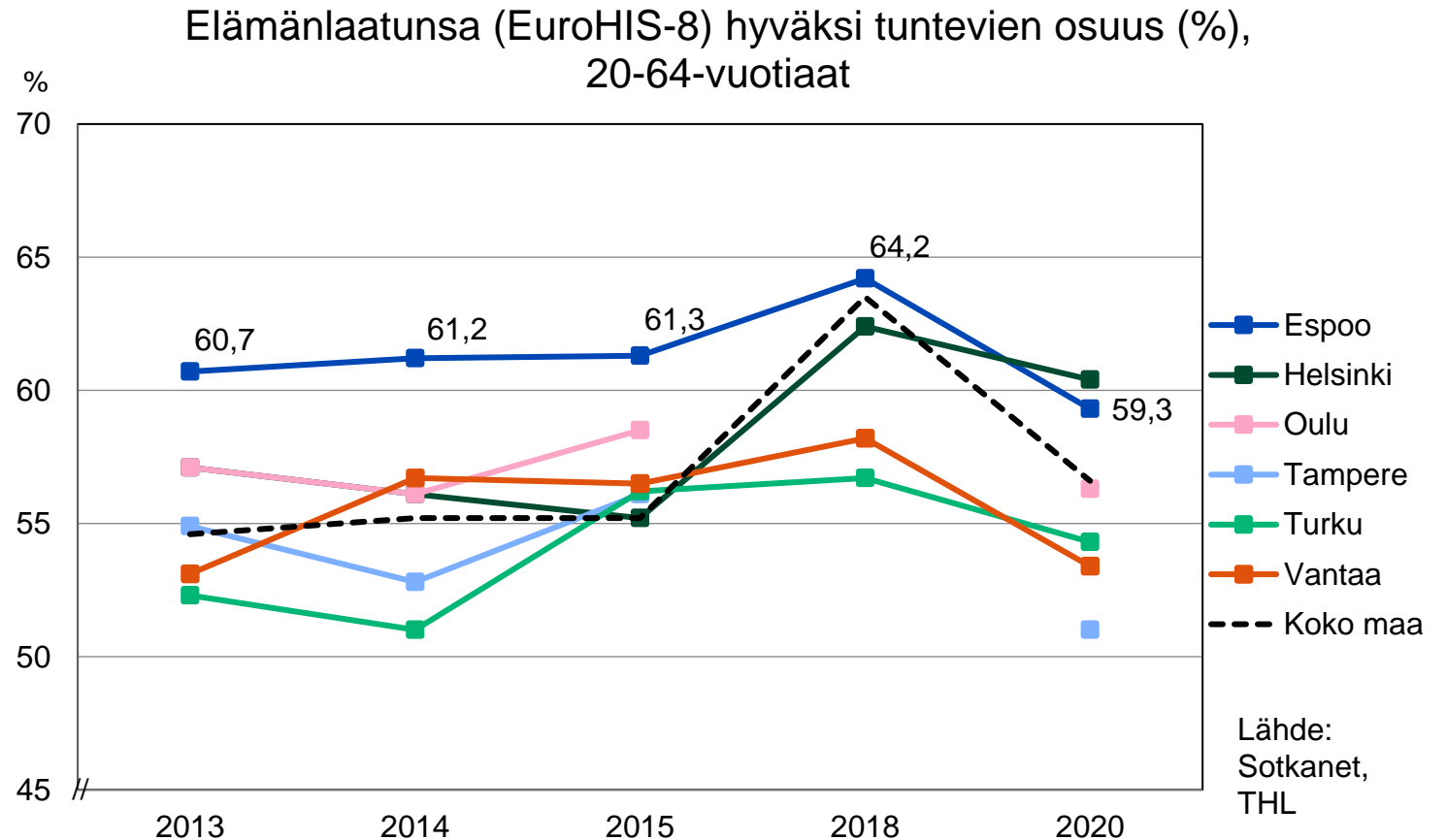

- Espoossa äänestysaktiivisuus on pysynyt pitkään 60 % tuntumassa.
- Keskiarvo on hieman koko maan keskiarvoa korkeampi.
- Poliittinen osallistuminen ja tunne siitä, että voi vaikuttaa itseä koskeviin yhteiskunnallisiin asioihin, on tärkeä hyvinvoinnin osa-alue.
- Äänestäminen on tunnetusti yleisintä vanhempien ikäryhmien ja korkeasti koulutettujen parissa.

Lähde: Sotkanet

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on pienentynyt

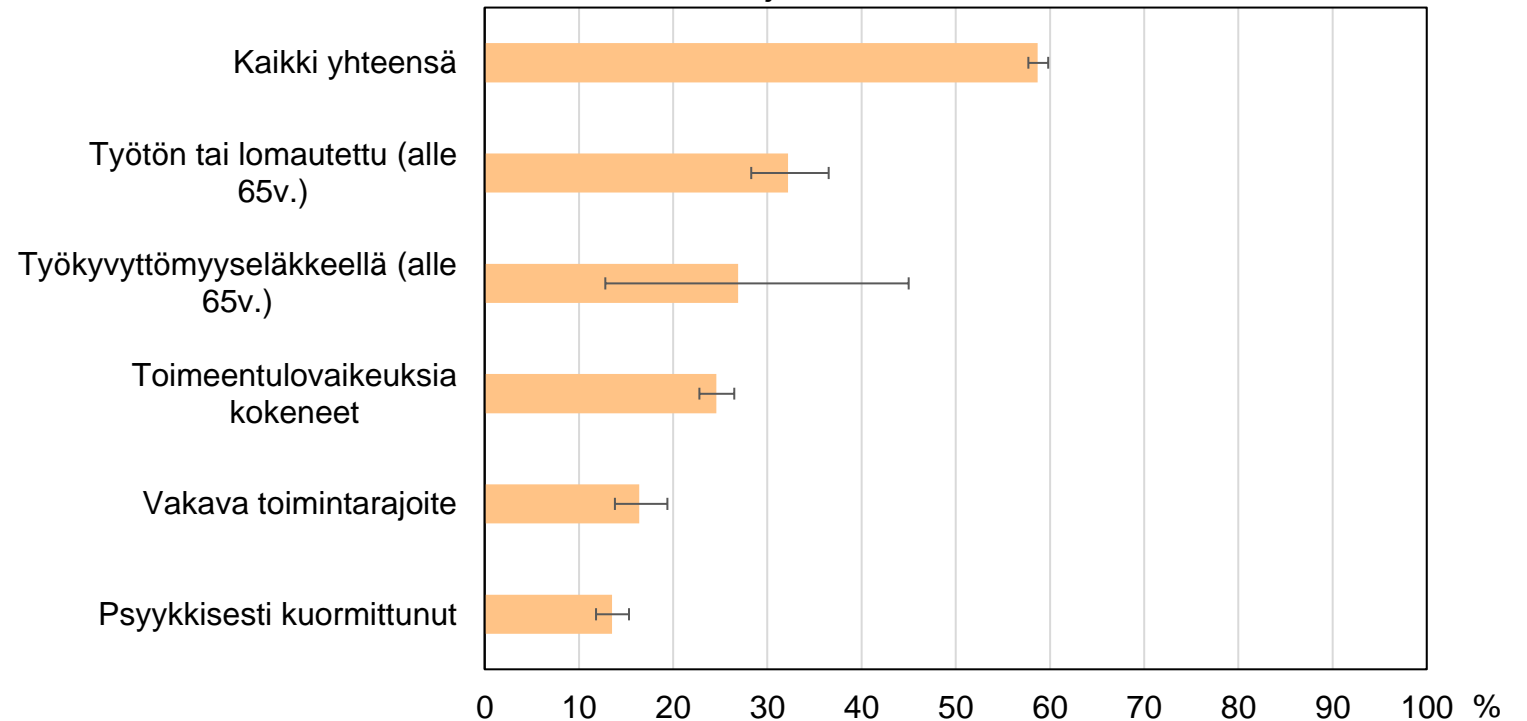
- Työikäisistä espoolaisista noin 59 % (2020) kokee elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi.
- Osuus on pienentynyt vuodesta 2018 (noin 64 %), kuten muissakin kuusikkokunnissa.

Monet riskitekijät ovat yhteydessä heikompaan elämänlaadun kokemiseen

- Monet riskitekijät, kuten psyykkinen kuormittuneisuus, vakava toimintarajoite, toimeentulovaikeudet ja työttömyys, ovat yhteydessä heikompaan elämänlaadun kokemiseen pääkaupunkiseudun kunnissa.

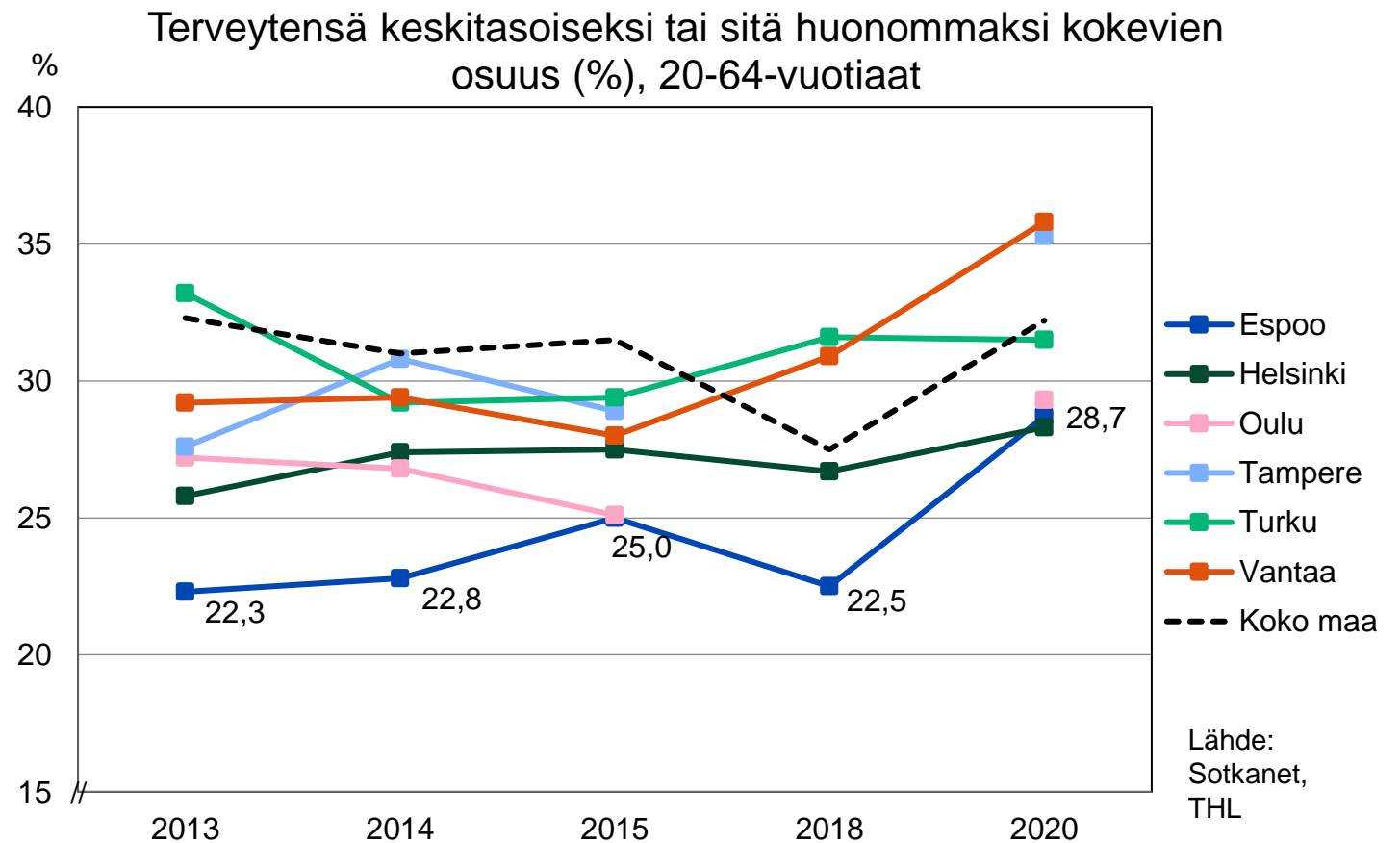
Elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi tuntevien ikävakioitu osuus (%) pääkaupunkiseudulla eräiden riskitekijöiden mukaan

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

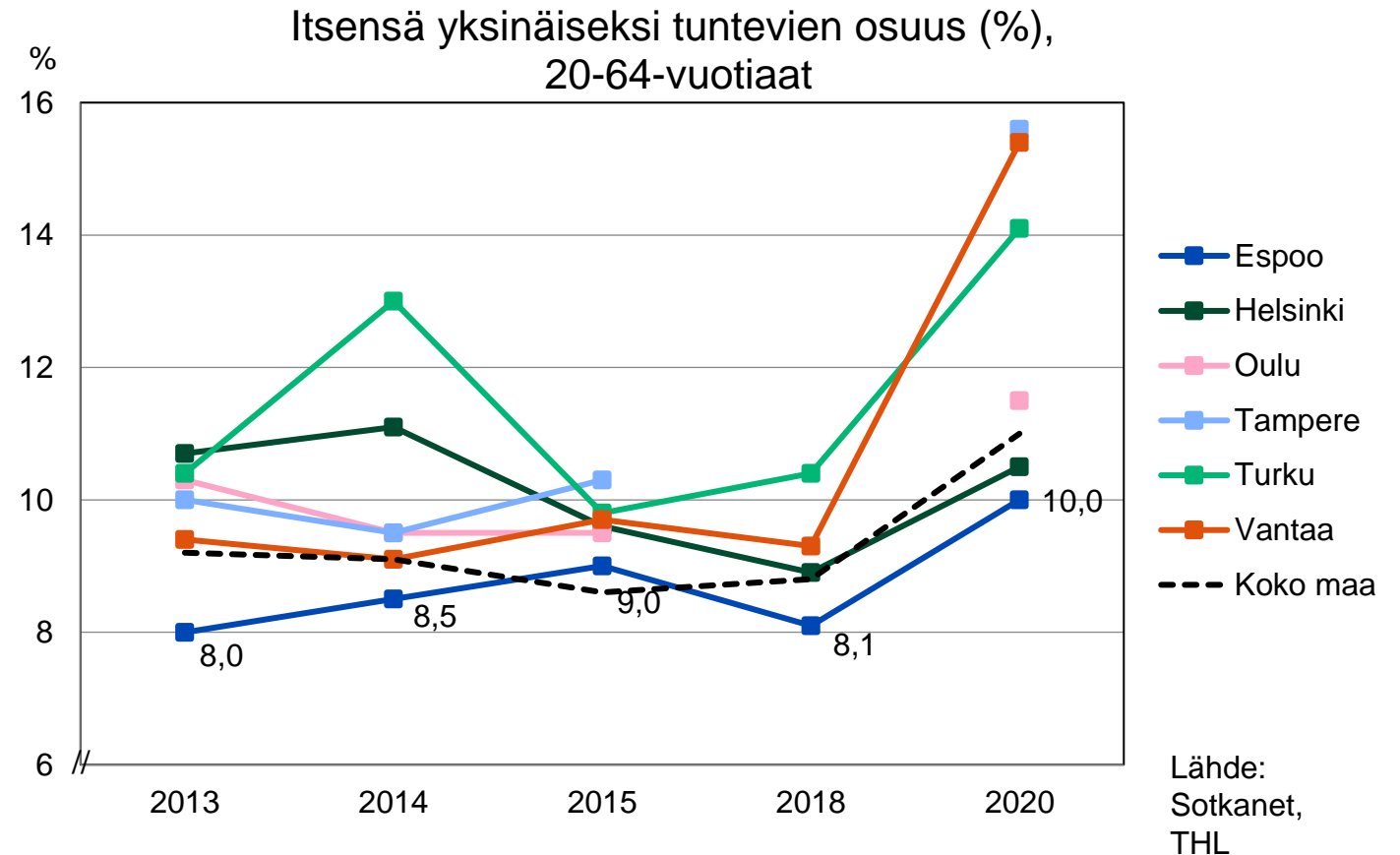
Aiempaa useampi kokee terveytensä keskitasoiseksi tai heikoksi. Koulutustasolla ja koetulla terveydellä on selvä yhteys.

- Espoossa 29 % työkäisistä kokee terveytensä keskitasoiseksi tai heikoksi, mikä on aiempaa selvästi suurempi osuus (v. 2018, 23 %). (Sotkanet, THL)
- Pääkaupunkiseudulla perus- ja keskiasteen koulutuksen suorittaneista yli 20-vuotiaista terveytensä keskitasoiseksi tai heikoksi kokee jopa 40–45 %, mutta korkea-asteen tutkinnon suorittaneista vain vajaa 25 %. (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

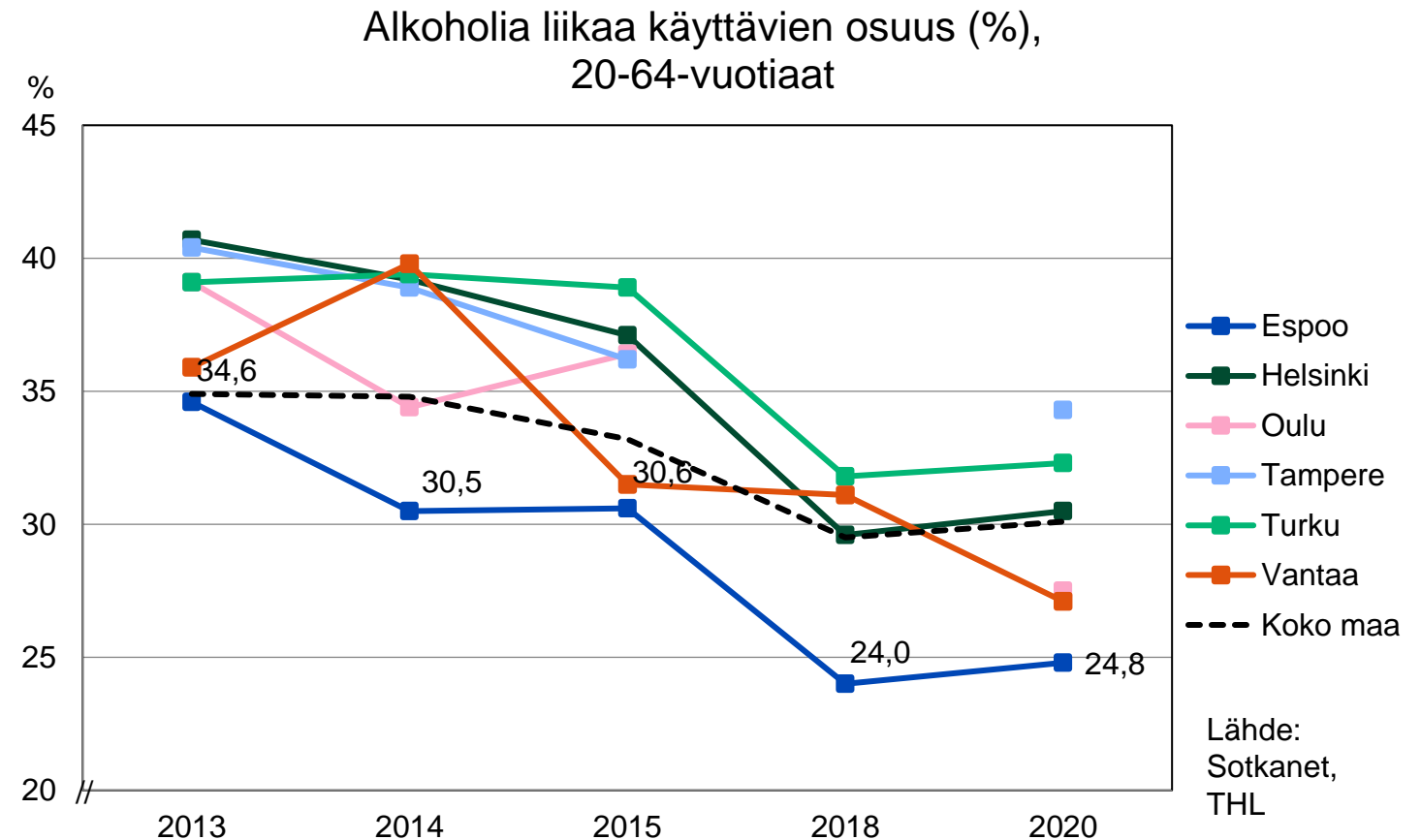
Yksinäisyys on lisääntynyt. Osallisuuden kokemus on lähellä pääkaupunkiseudun keskiarvoa.

- Yksinäiseksi itsensä tuntee 10 % 20–64-vuotiaista espoolaisista, joka on enemmän kuin vuonna 2018 (8 %). Kuusikkokunnista yksinäisyys on lisääntynyt eniten Turussa, Tampereella ja Vantaalla. (Sotkanet, THL)
- Espoolaisilla yli 20-vuotiailla osallisuuden kokemus on 75,7 pistettä osallisuusindikaattorin asteikolla 0–100. Keskiarvo on lähellä pääkaupunkiseudun keskiarvoa (74,9). Espoolaisten naisten ja miesten osallisuuden kokemisella ei ole merkitsevää eroa. (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

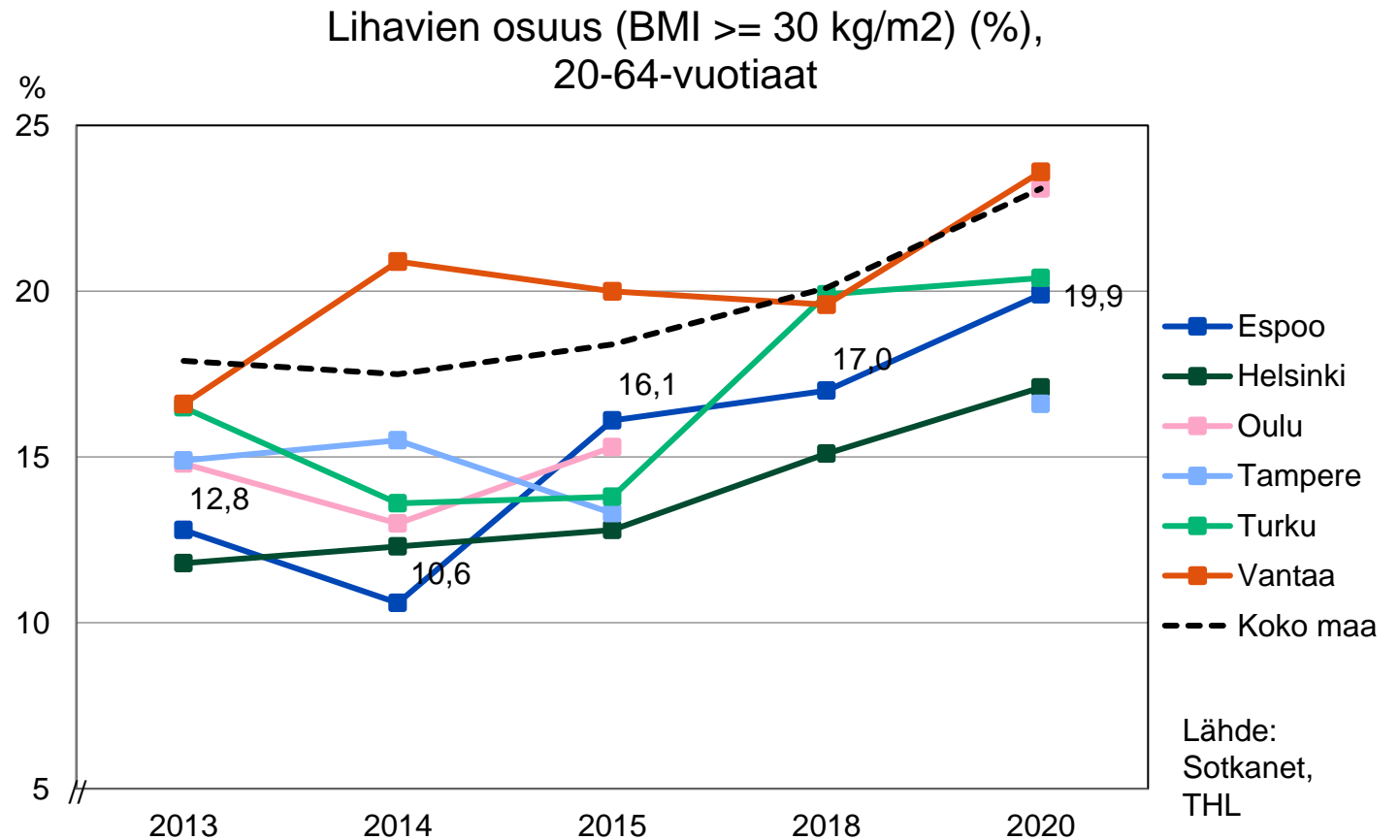
Miehet käyttävät alkoholia liikaa useammin kuin naiset. Koulutustasojen välillä on eroja.

- Neljäsosa espoolaisista käyttää liikaa alkoholia. Osuus on kuitenkin koko maata pienempi ja kuusikkokuntien matalin. (Sotkanet, THL)
- Miehet käyttävät alkoholia liikaa huomattavasti useammin kuin naiset ja juovat myös useammin humalahakuisesti. Pääkaupunkiseudun kunnissa korkeasti koulutetut käyttävät muita harvemmin alkoholia liikaa. (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

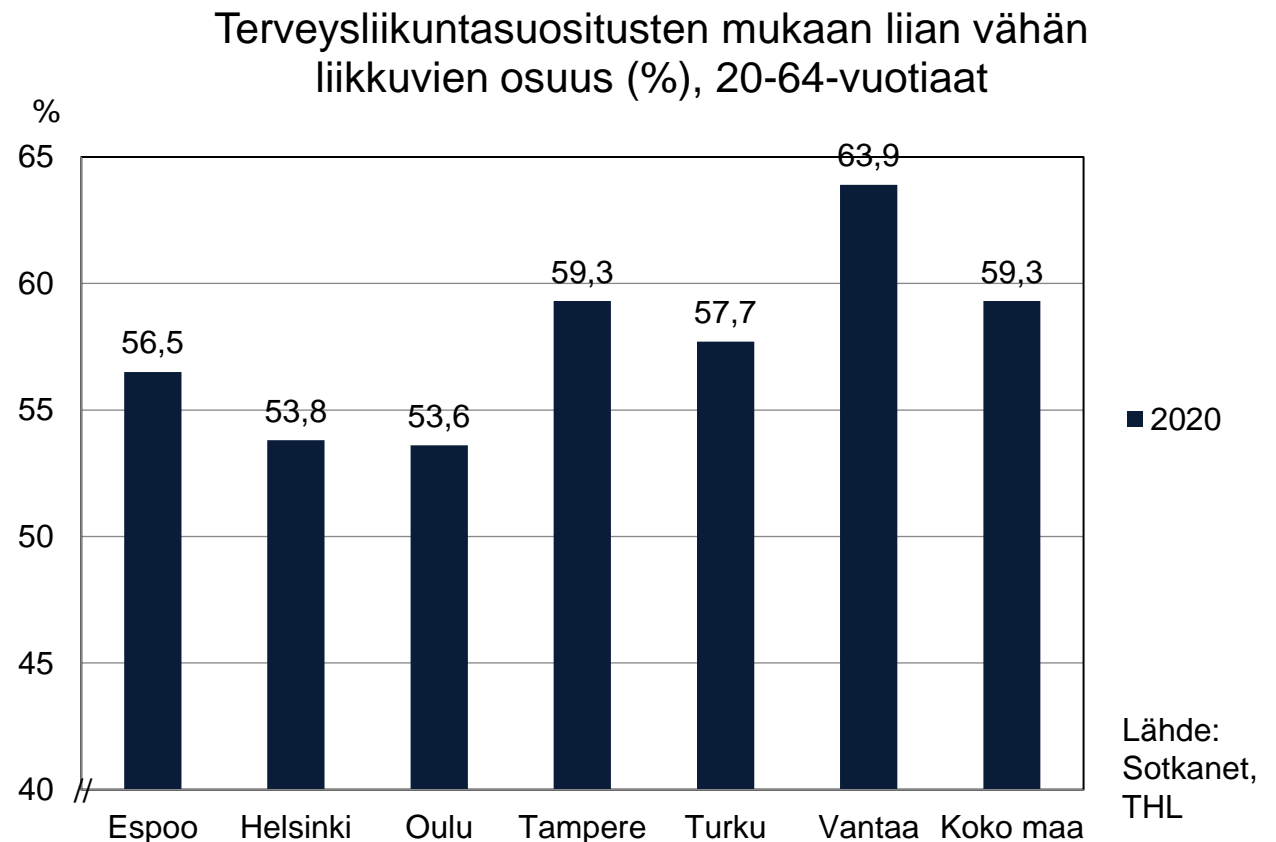
Lihavuus on yleistynyt Espoossa ja muissa kuusikkokunnissa

- Lihavuus on yleistynyt, sillä vuonna 2020 lihavien osuus oli 20 %, kun se vuonna 2018 oli 17 %. Lihavuus on lisääntynyt muissakin kuusikkokunnissa ja koko maassa.
- Naisten ja miesten välillä ei ole merkittävää eroa lihavuudessa pääkaupunkiseudun kunnissa. (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

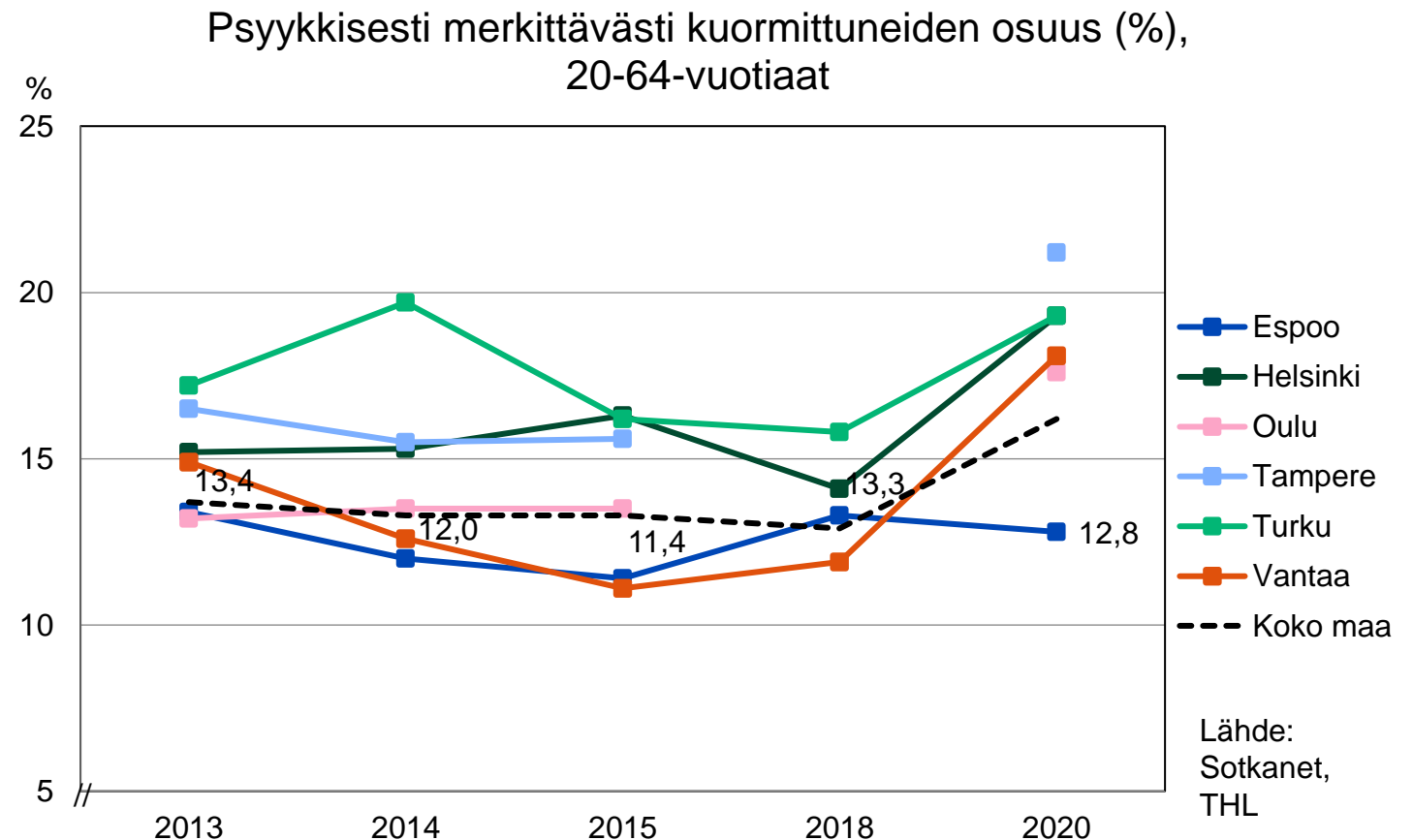
Yli puolet espoolaisista työkäisistä liikkuu liian vähän

- Terveysliikuntasuositusten mukaisesti liian vähän liikkuvien osuus on Espoossa 56,5 %. Myös muissa kuusikkokunnissa enemmistö työkäisistä liikkuu liian vähän. (Sotkanet, THL)
- Matala koulutus on yhteydessä vähäiseen liikkumiseen. (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

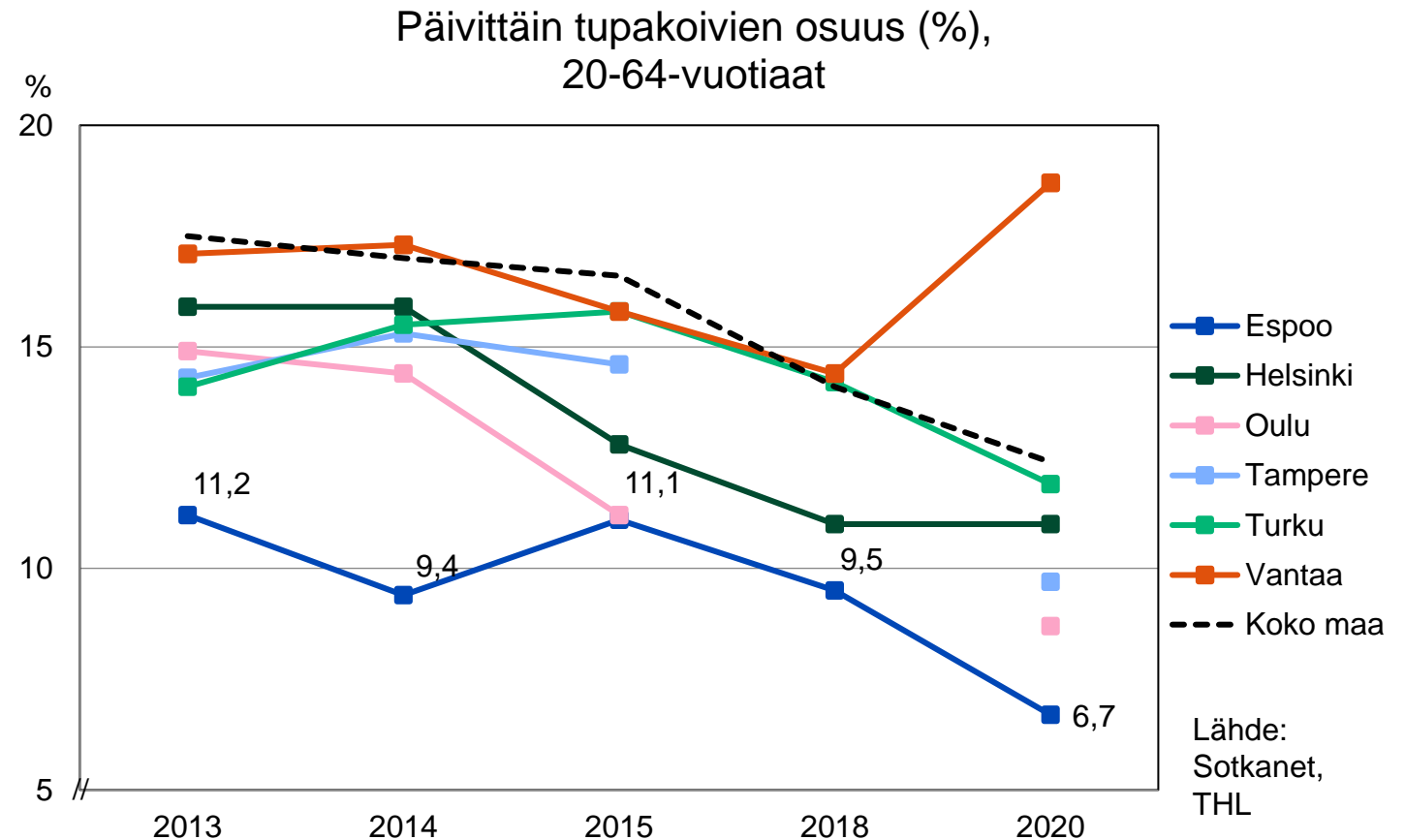
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on edelleen suuri

- Espoossa psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (12,8 %, v. 2020) on pysynyt samalla tasolla verrattuna vuoteen 2018 (Sotkanet, THL).
- Muissa kuusikkokunnissa ja koko maassa psyykkisesti kuormittuneiden osuus on kasvanut (Sotkanet, THL).
- Pääkaupunkiseudun hyvinvointikyselyssä 2021 (yli 20-vuotiaat) psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus Espoossa oli 15,1 %, Helsingissä 16,2 %, Vantaalla 17,2 % ja Kauniaisissa 10,8 %.
20-54-vuotiailla espoolaisilla osuus oli 18,0 %.

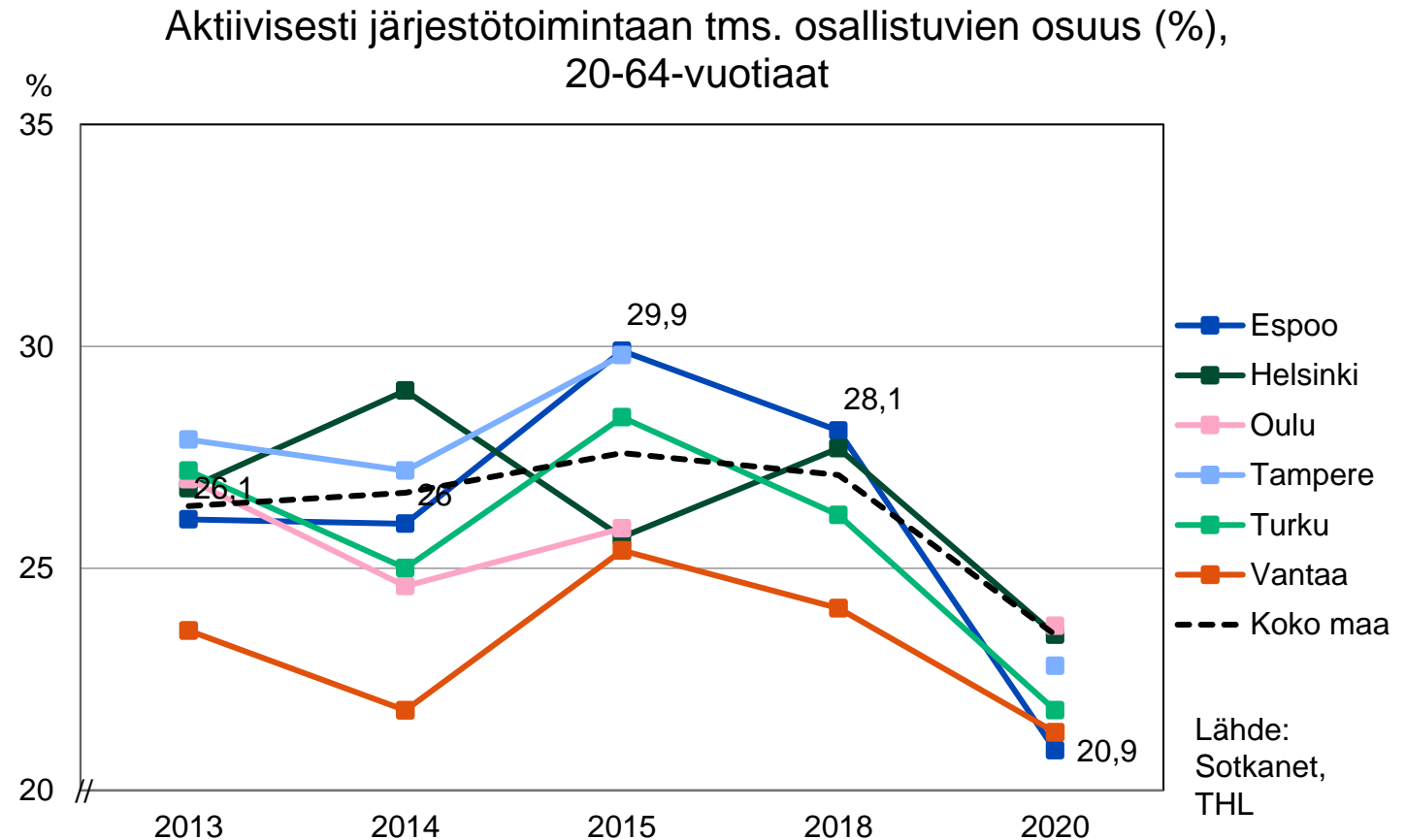
Tupakoivien osuus on pienentynyt, mutta sukupuolten ja koulutusryhmien välillä on selkeitä eroja.

- Päivittäin tupakoivien työkäisten osuus on pienentynyt (Sotkanet, THL)
- Yli 20-vuotiaiden miesten ja naisten välillä on selkeä ero tupakoinnissa (miehet: 8 %, naiset: 5 %). (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)
- Pääkaupunkiseudun kunnissa yleisintä päivittäinen tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeiden käyttö on perusasteen koulutuksen käyneillä (miehet: 25 %, naiset: 20 %), toiseksi yleisintä keskiasteen koulutuksen käyneillä (miehet: 18 %, naiset: 12 %) ja vähäisintä korkeakoulutetuilla (miehet: 8 %, naiset: 4 %). (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)

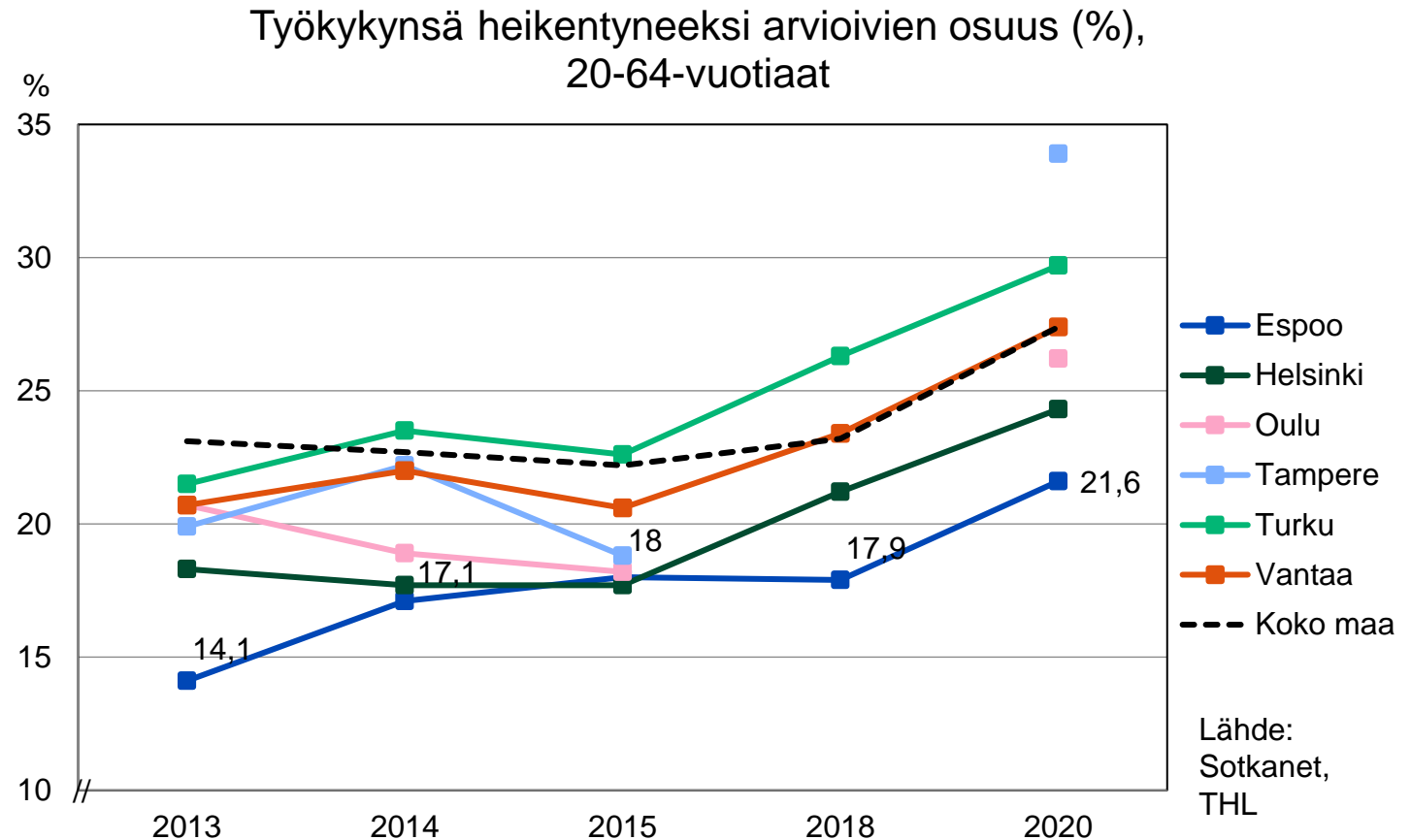
Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuneiden osuus on laskenut koronan vuoksi

- Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuneiden (esim. järjestö, urheiluseura, asukastoiminta, puolue, kuoro, seurakunta) osuus on laskenut jyrkästi koronarajoitusten vuoksi.
- Mittarin seuranta on tärkeää, jotta pystytään seuraamaan asukkaiden paluuta järjestötoiminnan tai vastaavan pariin.

Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus on kasvanut

- Työkykynsä heikentyneeksi arvioi noin 22 % vuonna 2020, kun vuonna 2018 vastaava luku oli noin 18 %.
- Osuus on kasvanut kaikissa kuusikkokunnissa, joista Espoon osuus on edelleen pienin.

Koronapandemian vaikutuksia aikuisten hyvinvointiin

- Espoolaista 22 % kokee taloudellisen tilanteensa heikentyneen. Helsingissä ja Vantaalla osuus on 26 % ja Kauniaisissa 18 %.
- Työttömyys (helmikuun 2023 lopussa 8,4 %), on pienentynyt hieman vuodentakaisesta, mutta on edelleen korkeampi kuin ennen koronarajoituksia.
- Naisista 51 % ja miehistä 41 % kokee yksinäisyyden lisääntyneen.
- Espoolaisista 36 % kokee toiveikkuuden tulevaisuuden suhteen vähentyneen.
- Lähes puolet espoolaisista (49 %) on kokenut uupumuksen tunteen lisääntyneen. Etätöitä tekevillä uupumisen kokeminen on yleisempää (todennäköisyys on 1,7-kertainen) verrattuna muihin.
- Etätöiden tekemistä on lisännyt 52 % espoolaisista. Miehistä useampi (57 %) on lisännyt etätöitä kuin naisista (48 %).
- Suurempi osa on vähentänyt kuin lisännyt alkoholinkäyttöä koronan aikana. Alkoholinkäyttöä on vähentänyt espoolaisista miehistä 16 % ja naisista 12 % ja lisännyt 9 % miehistä ja 6 % naisista.
- Viidesosa espoolaisista on lisännyt liikuntaa, mutta yli 40 % on vähentänyt. Pääkaupunkiseudun kunnissa korkeakoulutetusta peräti 46 %:lla liikunta on vähentynyt ja perusasteen suorittaneista 30 %:lla.
- Univaikeudet ja painajaisunet ovat lisääntyneet 16 %:lla espoolaisista.

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021 (aikuiset 20 vuotta täyttäneet)

Ikääntyneet

Maria Rysti, Sanna Jaatinen, Veli-Matti Piira

[Sisällysluettelo](#)

Yhteenvetoa ikääntyneiden hyvinvoinnista

- Suurin osa ikääntyneistä elää itsenäistä ja aktiivista elämää. Vain pieni osa tarvitsee vanhuspalveluja.
- Yksinasuvien 65 vuotta täyttäneiden osuus on Espoossa pienempi kuin muissa kuusikkokunnissa.
- Espoossa kotona asuu entistä useampi 75 vuotta täyttänyt, mikä kertoo ikääntyneiden toimintakyvystä ja toisaalta kotiin vietävien palvelujen kehittymisestä.
- 65 vuotta täyttäneiden kuolleisuus on kuusikkokuntien alhaisimpia.
- 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa voimakkaasti. 65 vuotta täyttäneitä oli 2022 lopussa 46 230 henkeä eli 15 prosenttia väestöstä. Pitkänajan väestöennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneitä on vuoden 2034 lopussa 62 600.

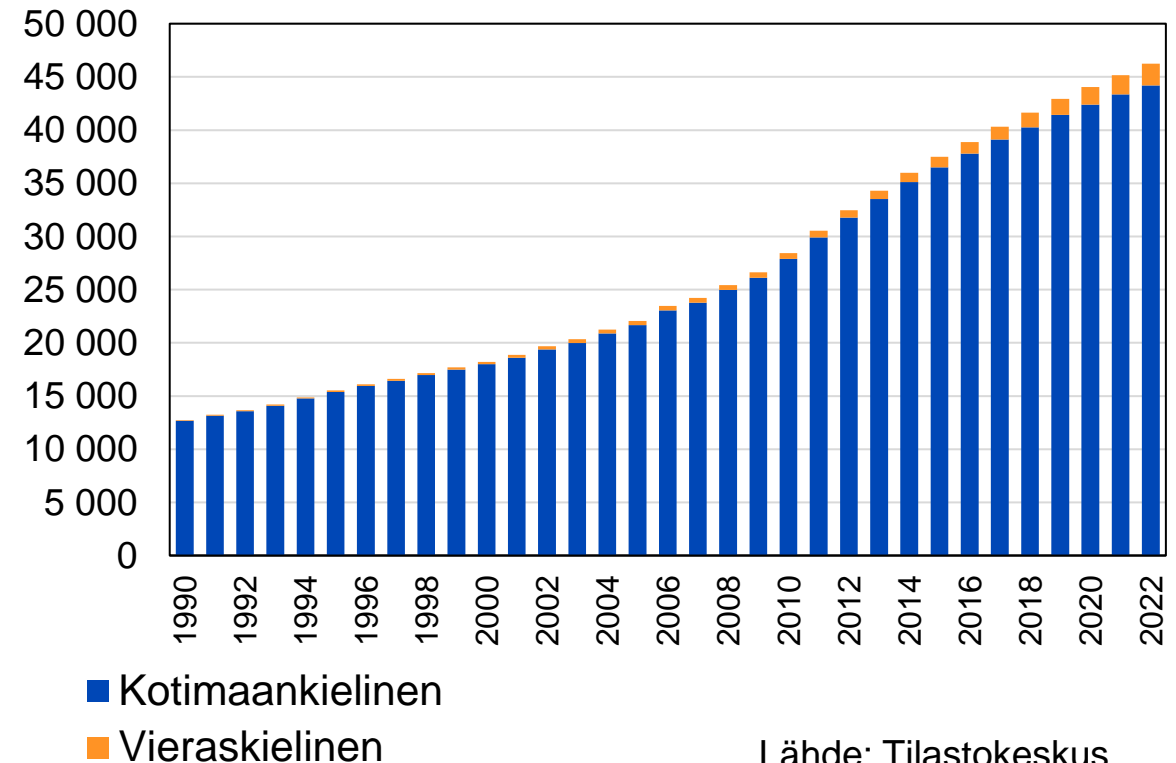
Koettu terveys, hyvinvointi ja osallisuus

- Kaksi kolmesta tuntee elämänlaatunsa ja terveytensä hyväksi
- Noin joka kymmenes kokee 500 metrin matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia.
- Itsensä yksinäiseksi tuntevia on harvempi kuin joka kymmenes.
- Alkoholia liikaa käyttäviä on hieman useampi kuin joka kolmas.
- Lihavia on vain joka kahdeksas.
- Merkittävä psyykinen kuormittuneisuus on matalin suhteessa koko maan keskiarvoon ja muihin kuusikkokuntiin.
- Päivittäin tupakoivien osuus (8 %) on Espoossa kuusikkokuntien korkeimpia ja korkeampi kuin koko maassa.
- Aktiivisesti järjestötoimintaan tai vastaavaan osallistuvien osuus on samalla tasolla kuin muissa kuusikkokunnissa.

65 täyttäneiden määrä kasvaa voimakkaasti

- 65 vuotta täyttäneitä oli 31.12.2022 Espoossa 46 230 henkeä eli 15 prosenttia väestöstä.
- 65 vuotta täyttäneiden määrä alkoi 2010-luvun alussa kasvaa aiempaa enemmän suurten ikäluokkien tultua eläkeikään.
- Espoon pitkänajan väestöennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneitä on vuoden 2034 lopussa 62 600.

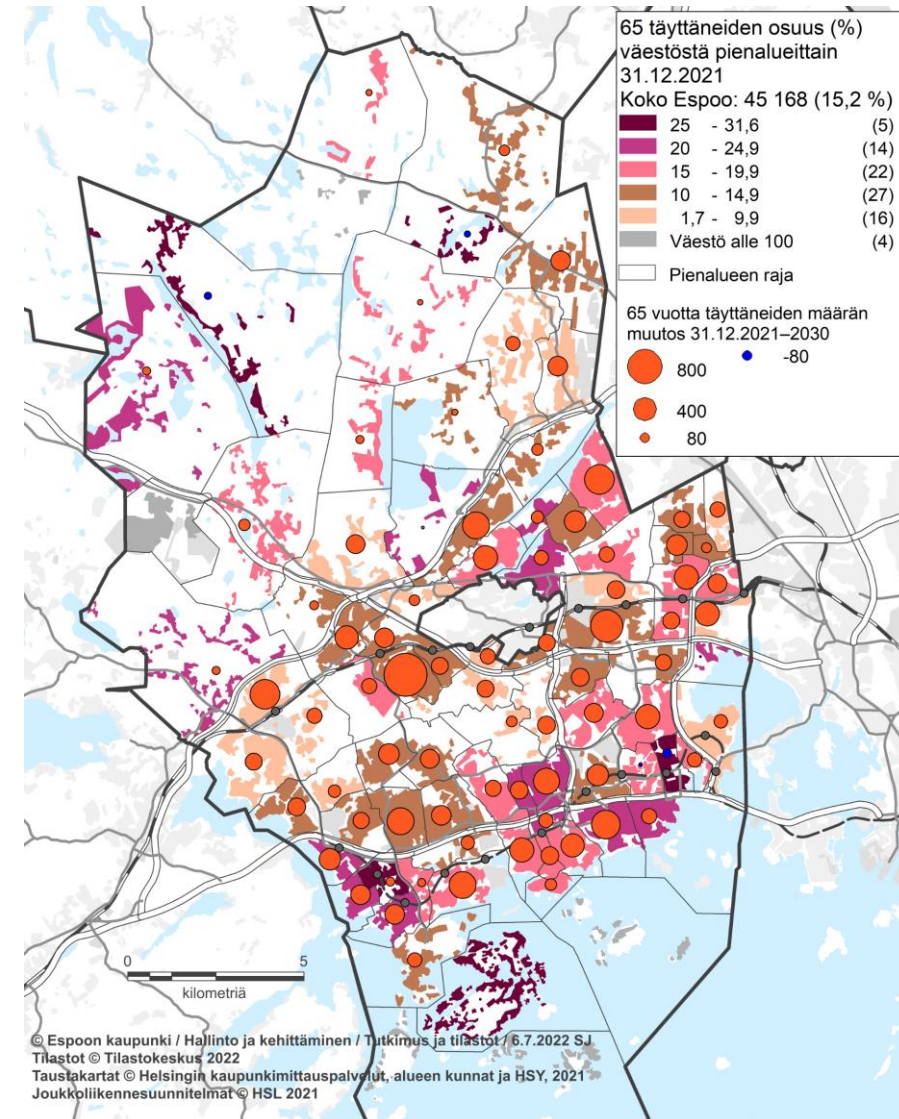
65 vuotta täyttäneiden määrä äidinkielen mukaan
31.12.1990–2022

Lähde: Tilastokeskus

65 vuotta täyttäneiden määrä tulee kasvamaan lähes kaikilla Espoon pienalueilla

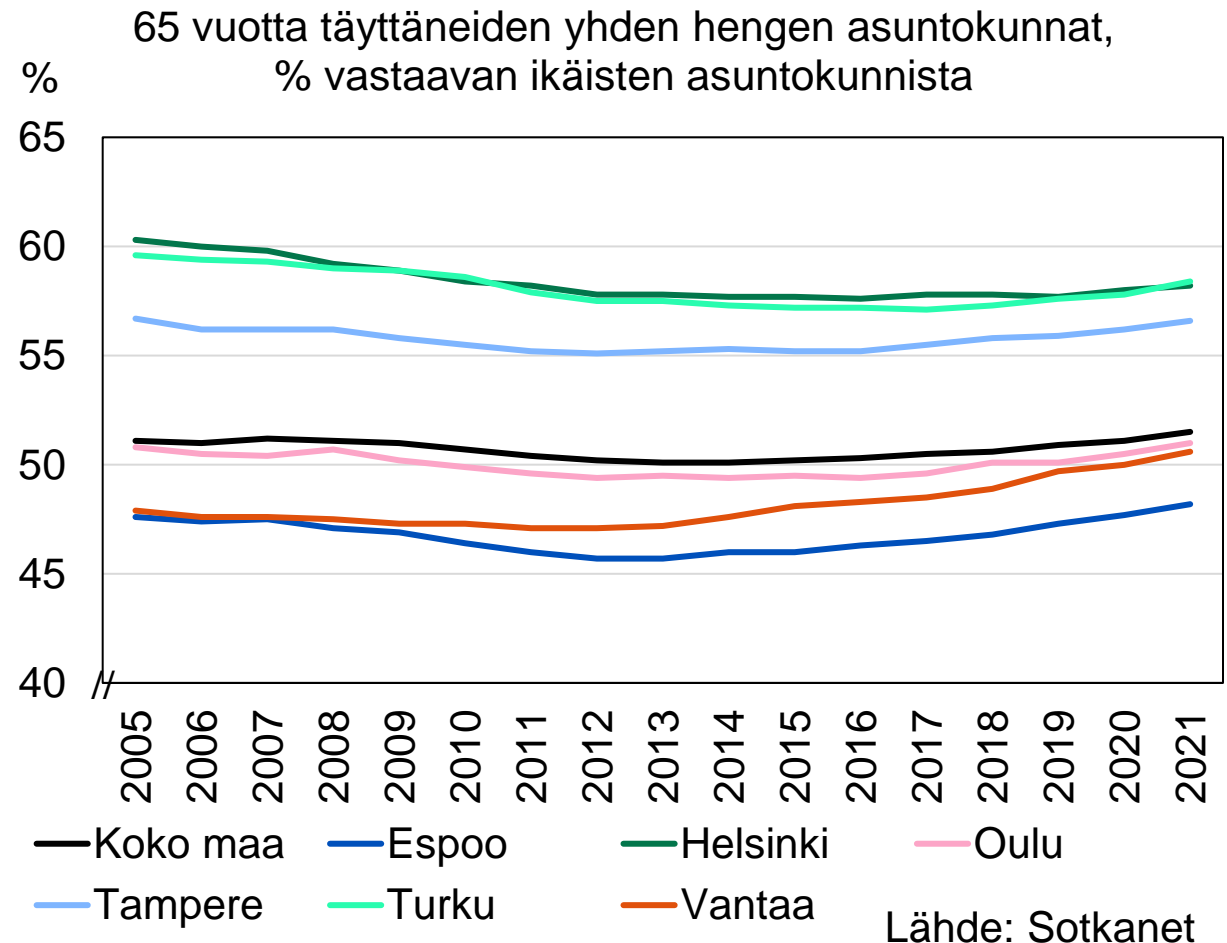
- 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä on korkein Tapiolan, Matinkylän ja Espoonlahden kaupunkikeskusten ympäristöissä sekä muutamilla Kehä III:n pohjoispuolisilla pienalueilla.

Lähde: Tilastokeskus; Espoon väestöennuste

Yksinasuvien 65 vuotta täyttäneiden osuus on Espoossa muita kuusikkokuntia alhaisempi

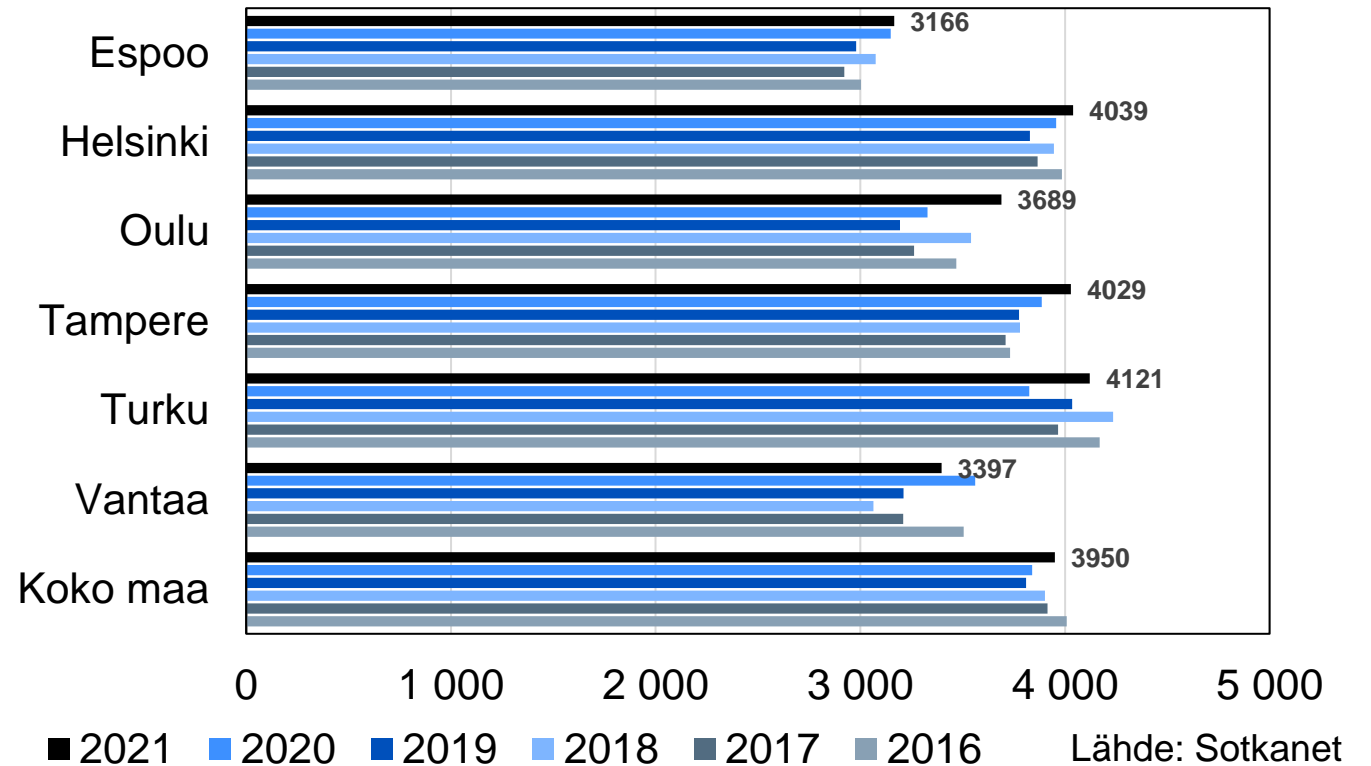
- Yksinasuvien 65 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisten asuntokunnista on kuusikkokunnissa ja koko maassa hieman kasvanut viime vuosina.
- Osuus on alhaisin Espoossa, noin 48 prosenttia vuonna 2021.

65 vuotta täyttäneiden kuolleisuus on Espoossa alhaisempi kuin muissa kuusikkokunnissa

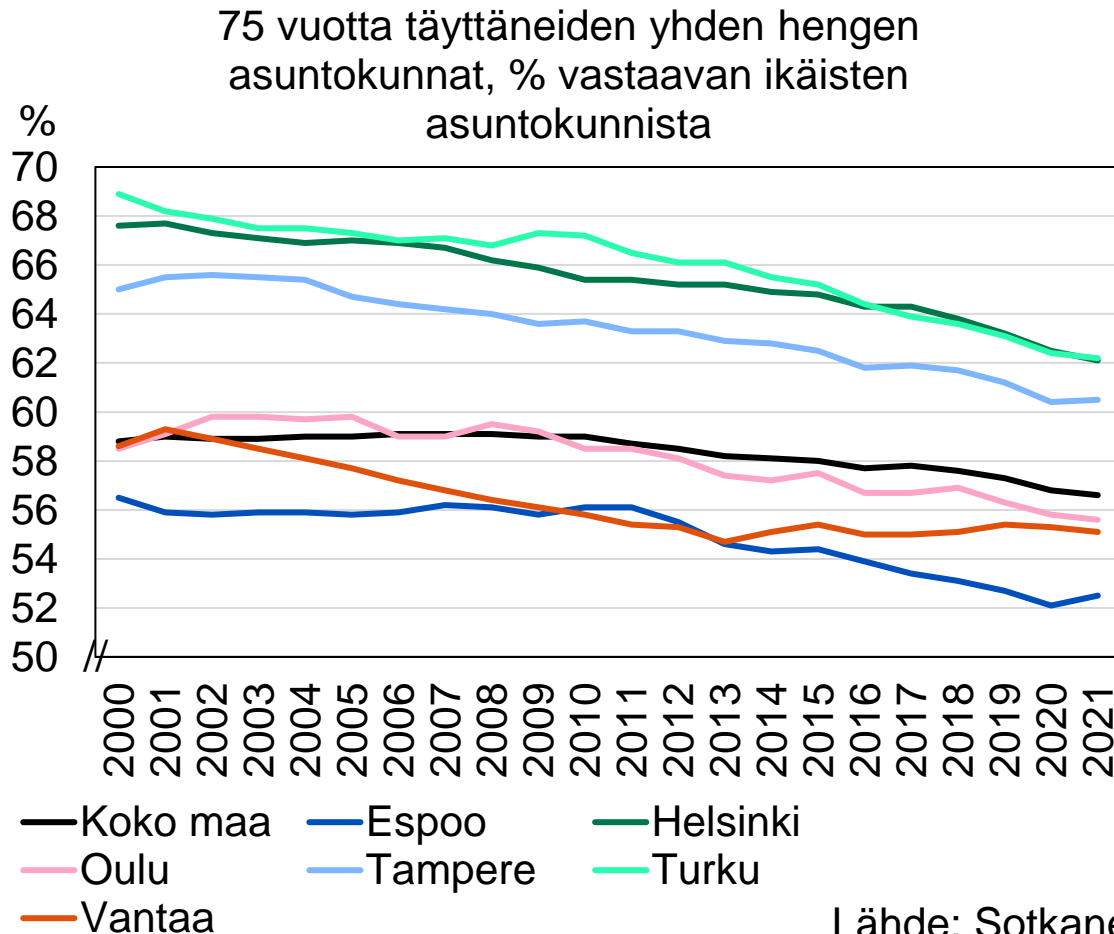
- 65 vuotta täyttäneiden kuolleisuus oli vuonna 2021 Espoossa 3 166 sataa tuhatta vastaavan ikäistä kohti.

Kuolleisuus 65 vuotta täyttäneillä / 100 000 vastaavan ikäistä

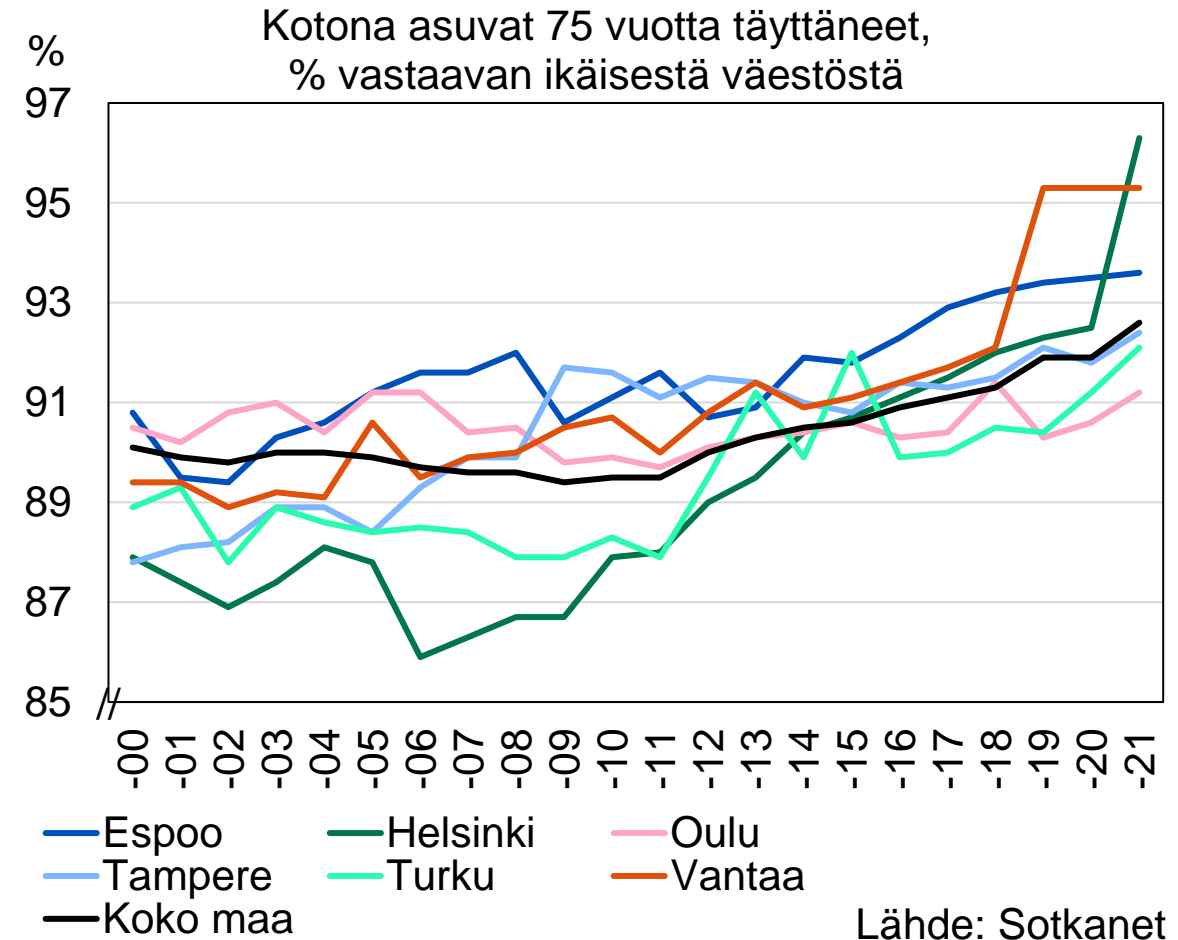

Espoossa yksin asuu harvempi ja kotona useampi 75 vuotta täyttänyt kuin muissa kuusikkokunnissa

75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntien osuus on 2000-luvulla pääosin pienentynyt

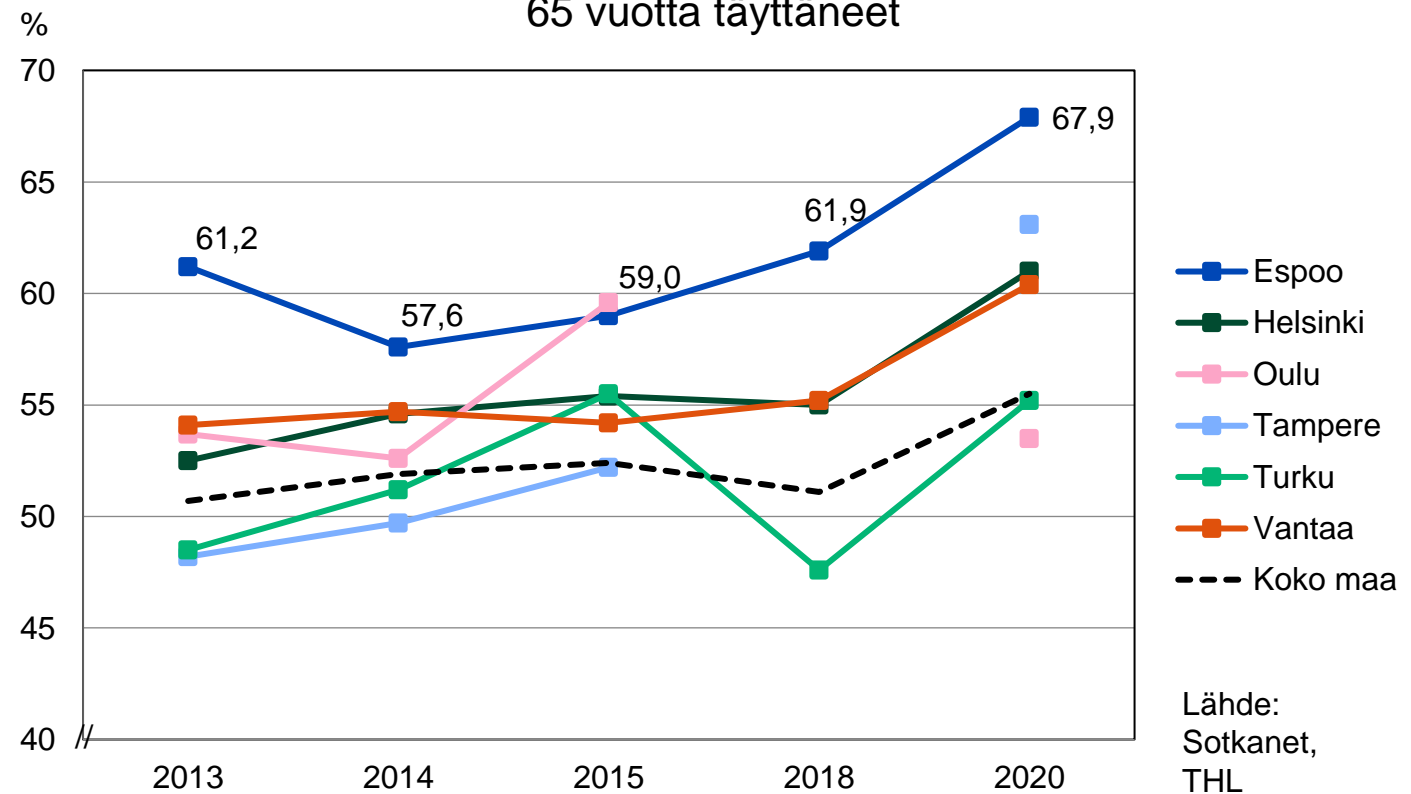
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on viime vuosina kasvanut

Espoolaisten ikääntyneiden kokemus omasta elämänlaadusta on korkealla tasolla

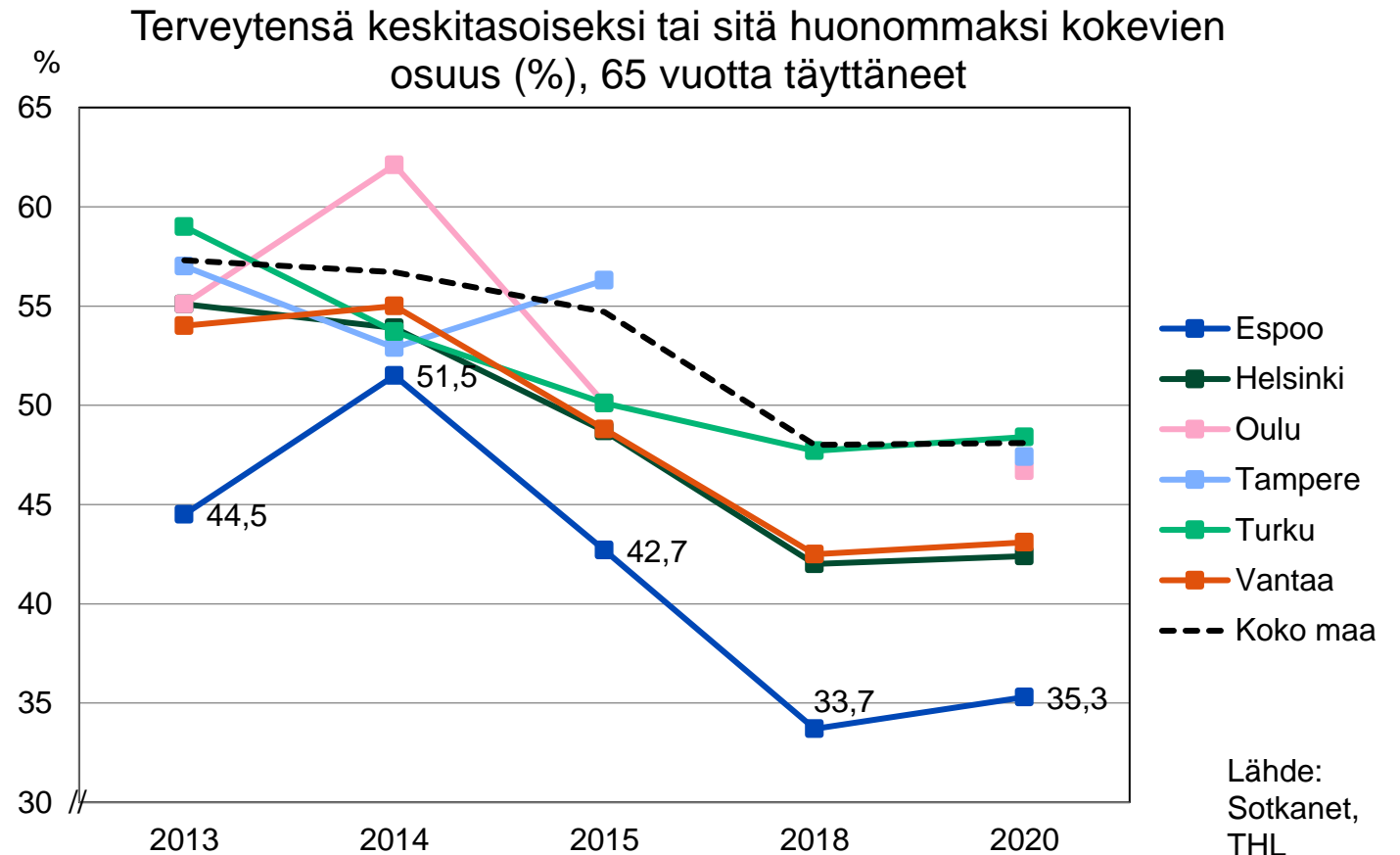
Kaksi kolmesta espoolaisesta 65 vuotta täyttäneestä tuntee elämänlaatunsa hyväksi. Osuus on suurempi kuin koko maassa tai muissa kuusikkokunnissa, ja se on kasvanut vuodesta 2018.

Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%),
65 vuotta täyttäneet

Lähes 2/3 ikääntyneistä kokee terveytensä hyväksi

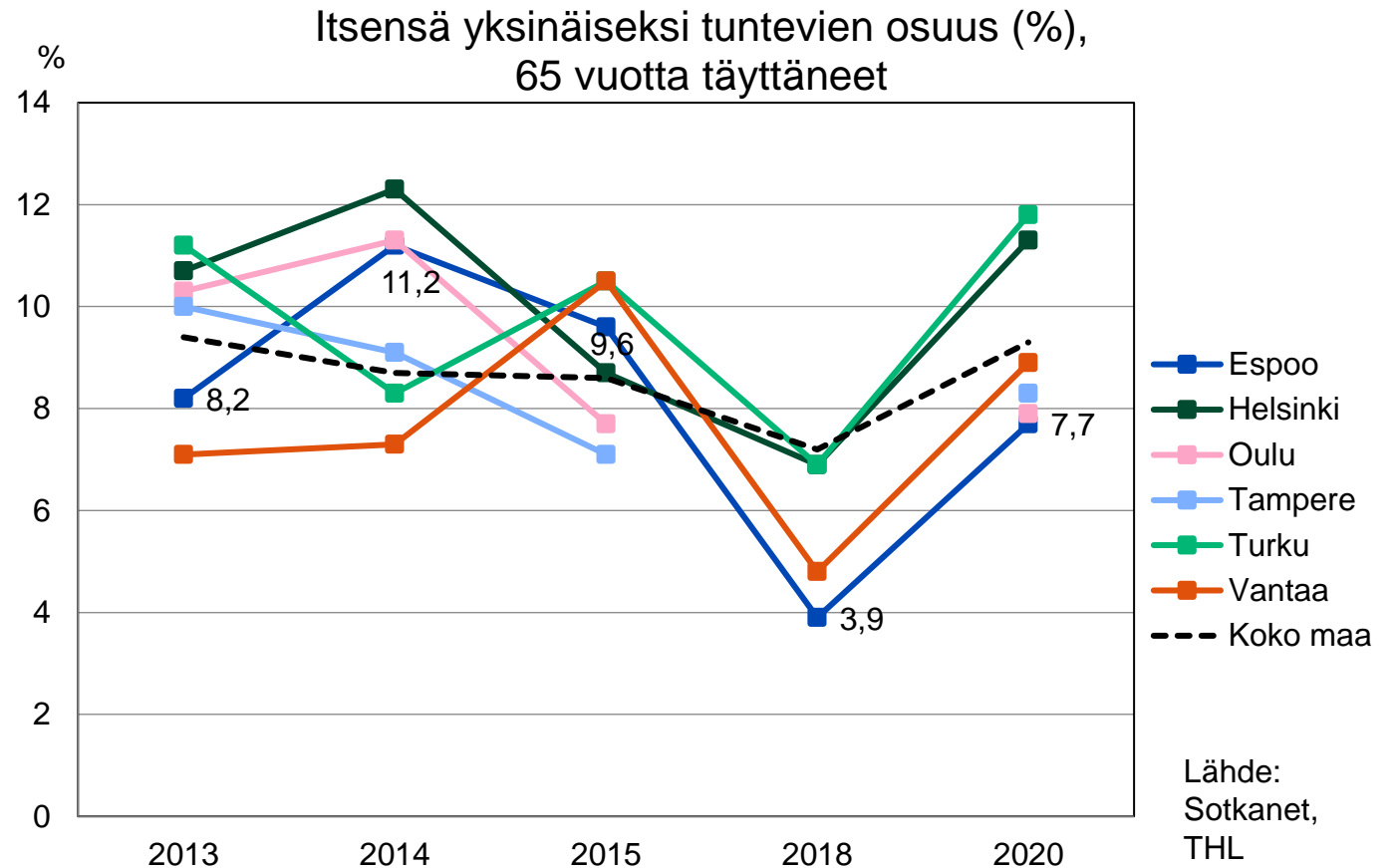
- Oman terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokee hieman yli kolmannes 65 vuotta täyttäneistä. Osuus on pienempi kuin muissa kuusikkokunnissa tai koko maassa.
- Osuus on hieman kasvanut vuodesta 2018, mutta on huomattavasti pienempi kuin sitä aiemmin.

Yksinäisyyden kokemus on kasvanut koronapandemian alettua, mutta on edelleen matalalla tasolla

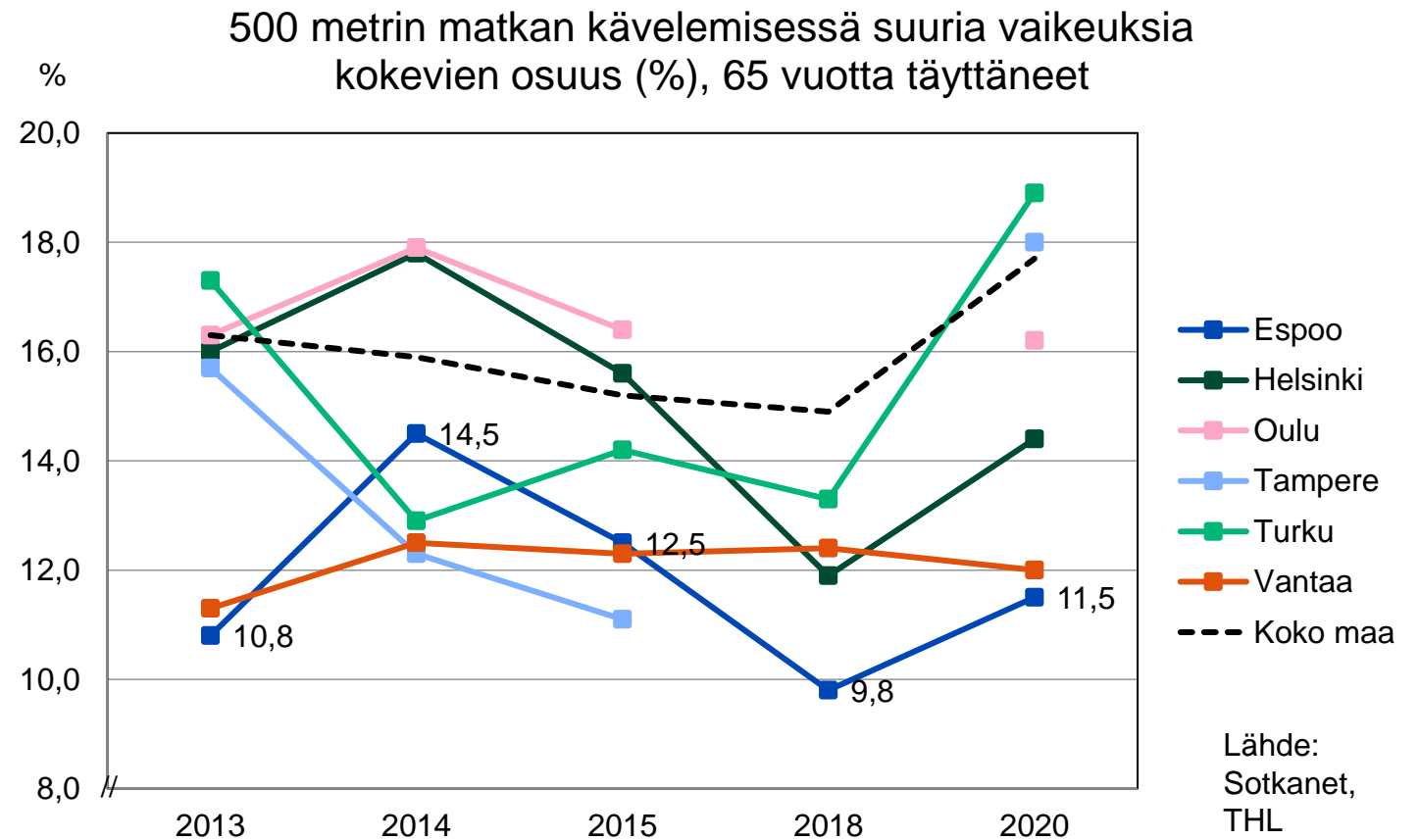
Itsensä yksinäiseksi tuntevia 65 vuotta täyttäneitä on Espoossa harvempi kuin joka kymmenes, vähemmän kuin koko maassa tai muissa kuusikkokunnissa, mutta koronapandemia on saattanut vaikuttaa osuuden kasvuun vuoteen 2018 verrattuna.

Yksinäisyyteen vaikuttavat useat ulkoiset tekijät, kuten puutteet sosiaalisissa suhteissa sekä oma toimintakyky. Vastaavasti yksinäisyys voi heikentää terveydentilaa ja olla riskitekijänä syrjäytymiselle.

Pienellä osalla 65 vuotta täyttäneistä on suuria vaikeuksia 500 metrin matkan kävelemisessä

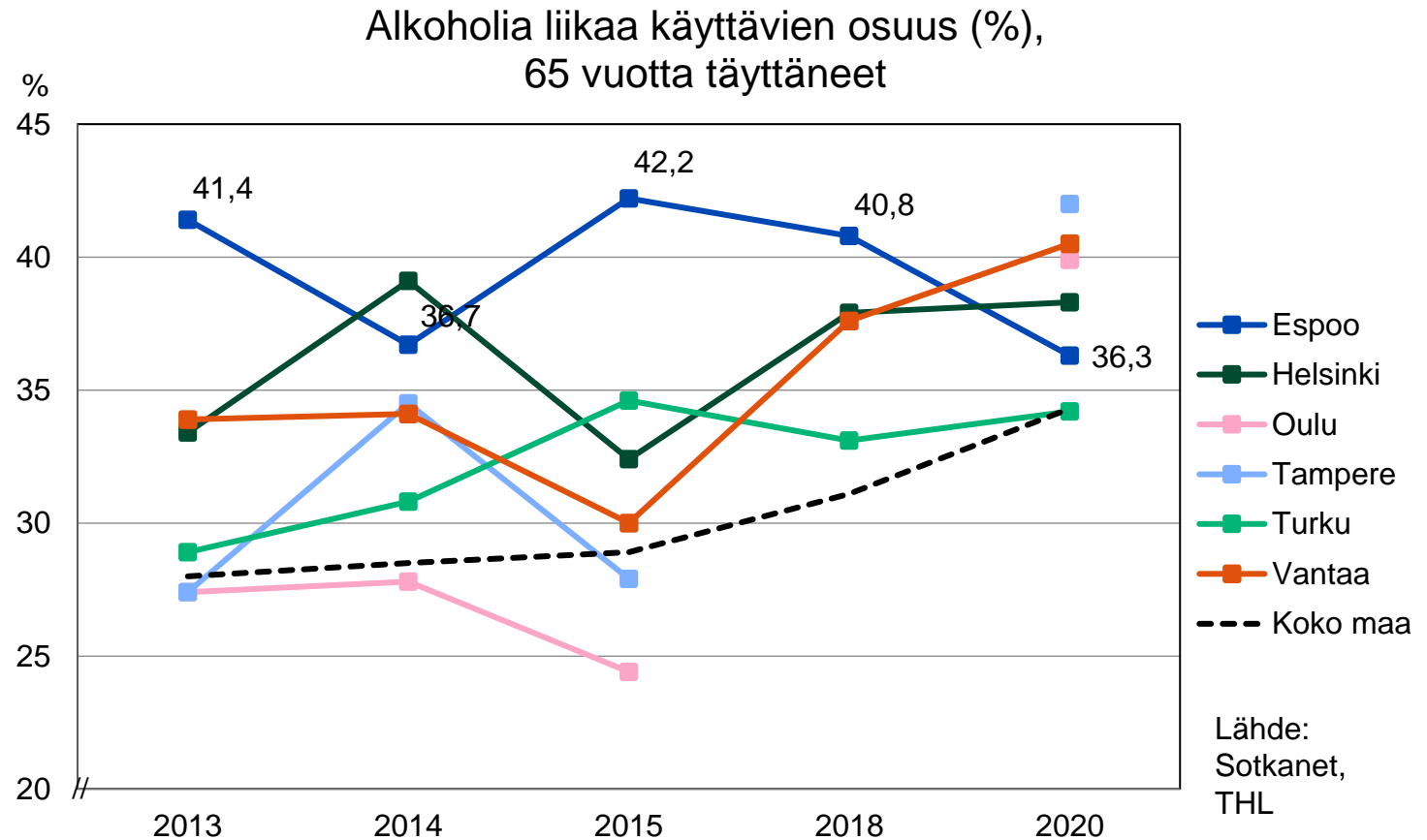
Reilu kymmenes 65 vuotta täyttäneistä kokee suuria vaikeuksia kävelyssä 500 metrin matkalla. Lähes kaikissa kuusikkokunnissa ja koko maassa keskimäärin tulos on huonontunut koronapandemian alkaessa. Espoossa osuus kohderyhmästä on pienin.

Ikääntyneiden alkoholin liikakäyttö on vähentynyt, mutta on edelleen korkea

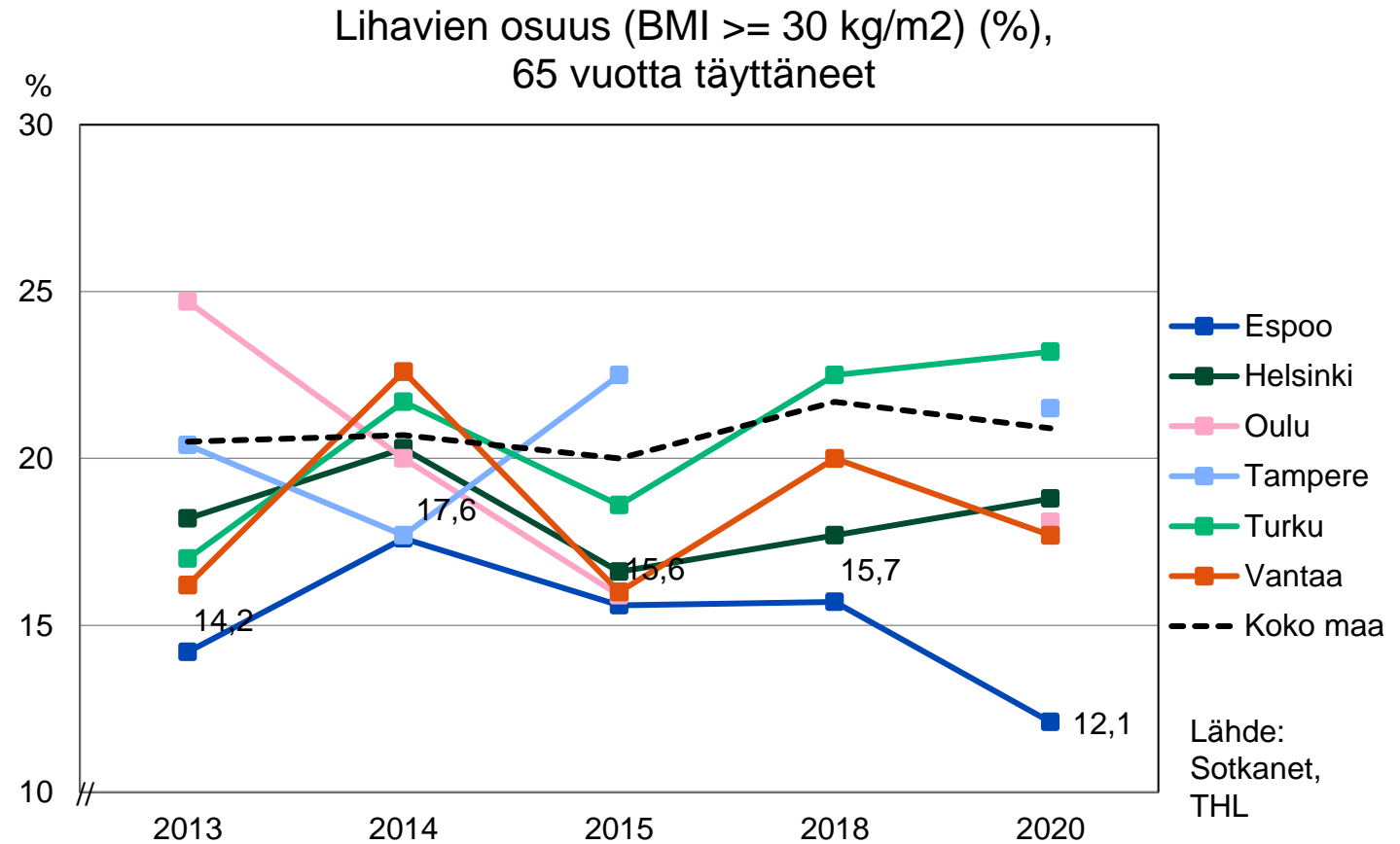
Alkoholia liikaa käyttäviä espoolaisista 65 vuotta täyttäneistä on hieman useampi kuin joka kolmas.

Osuus on kuusikkokuntien matalimpia, mutta hieman korkeampi kuin koko maassa. Osuus on pienentynyt vuodesta 2018.

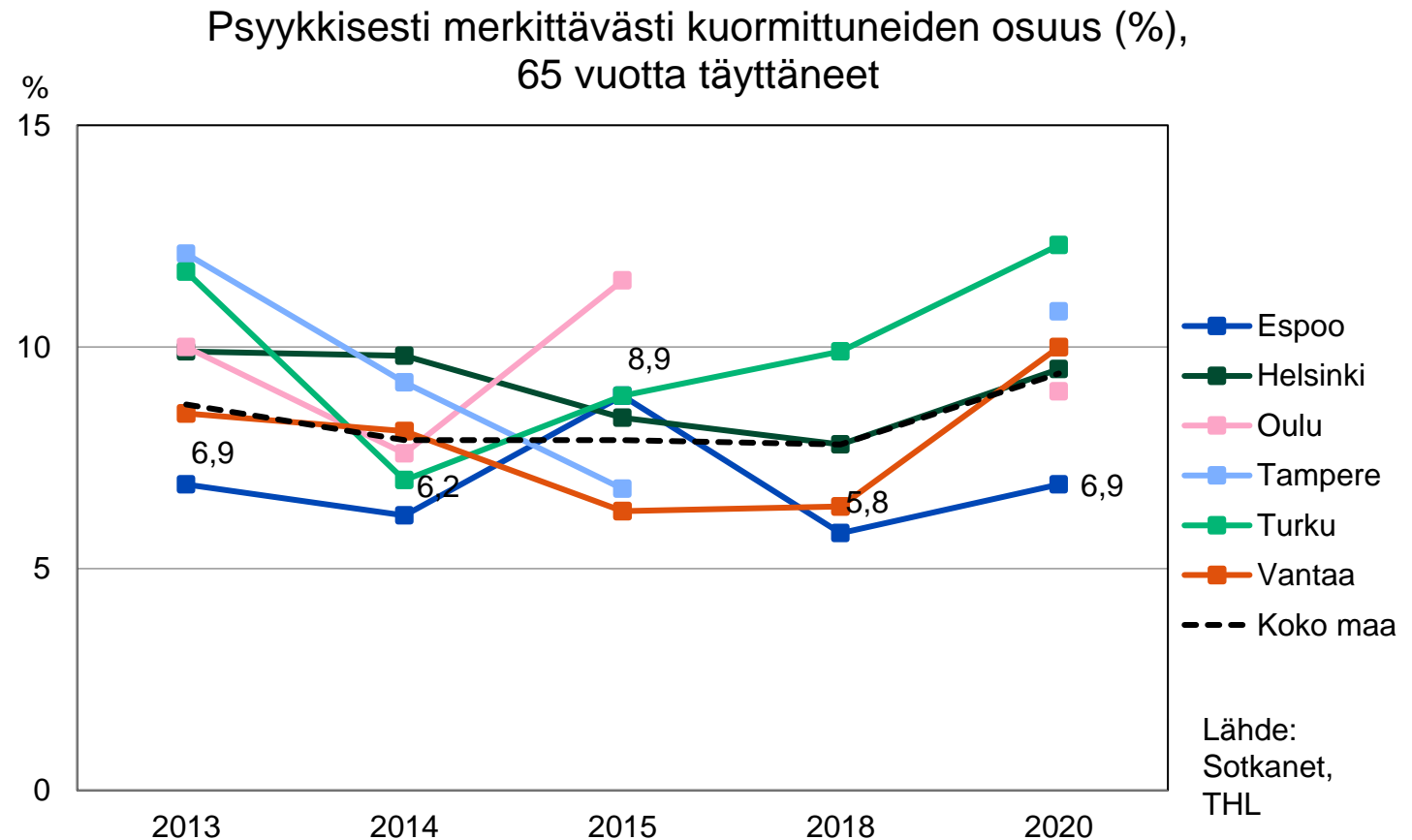
Vain pieni osa espoolaisista ikääntyneistä on lihavia

Espoolaisista 65 vuotta täyttäneistä lihavia on vain joka kahdeksas. Koko maassa ja muissa kuusikkokunnissa osuudet ovat korkeampia.

Ikääntyneillä on vähän merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta

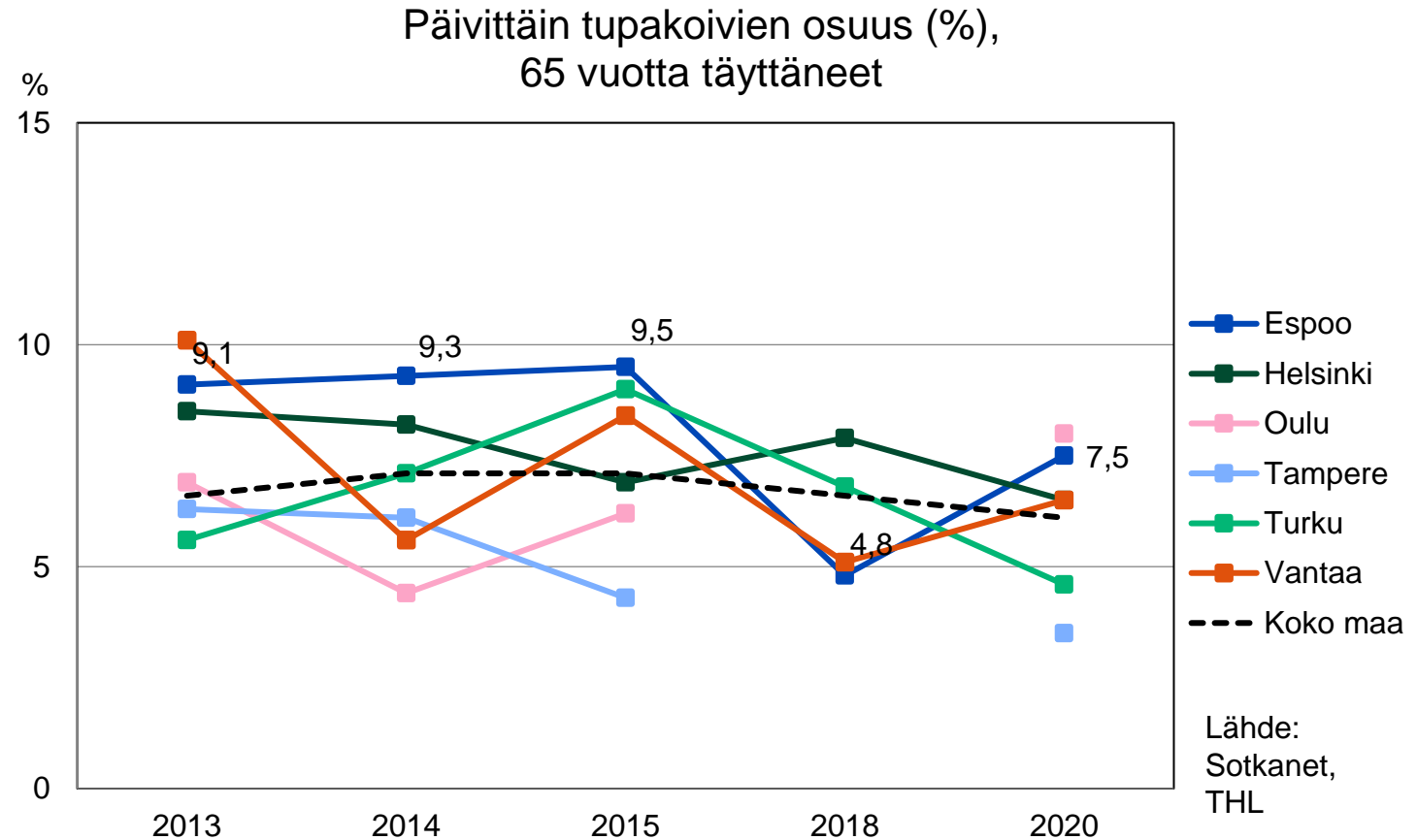
Espoolaisten 65 vuotta täyttäneiden merkittävä psyykinen kuormittuneisuus on matalin suhteessa koko maan keskiarvoon ja muihin kuusikkokuntiin. Vain noin joka 14. espoolainen ikääntynyt koki merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta.

Päivittäin tupakoivien ikääntyneiden osuus on kasvanut

Päivittäin tupakoivien 65 vuotta täyttäneiden osuus (8 %) on Espoossa kuusikkokuntien korkeimpia ja korkeampi kuin koko maassa. Osuus on kasvanut vuodesta 2018.

Kasvuun voi vaikuttaa nuorempien ja tupakointiin tottuneiden sukupolvien siirtyminen ikäryhmään.

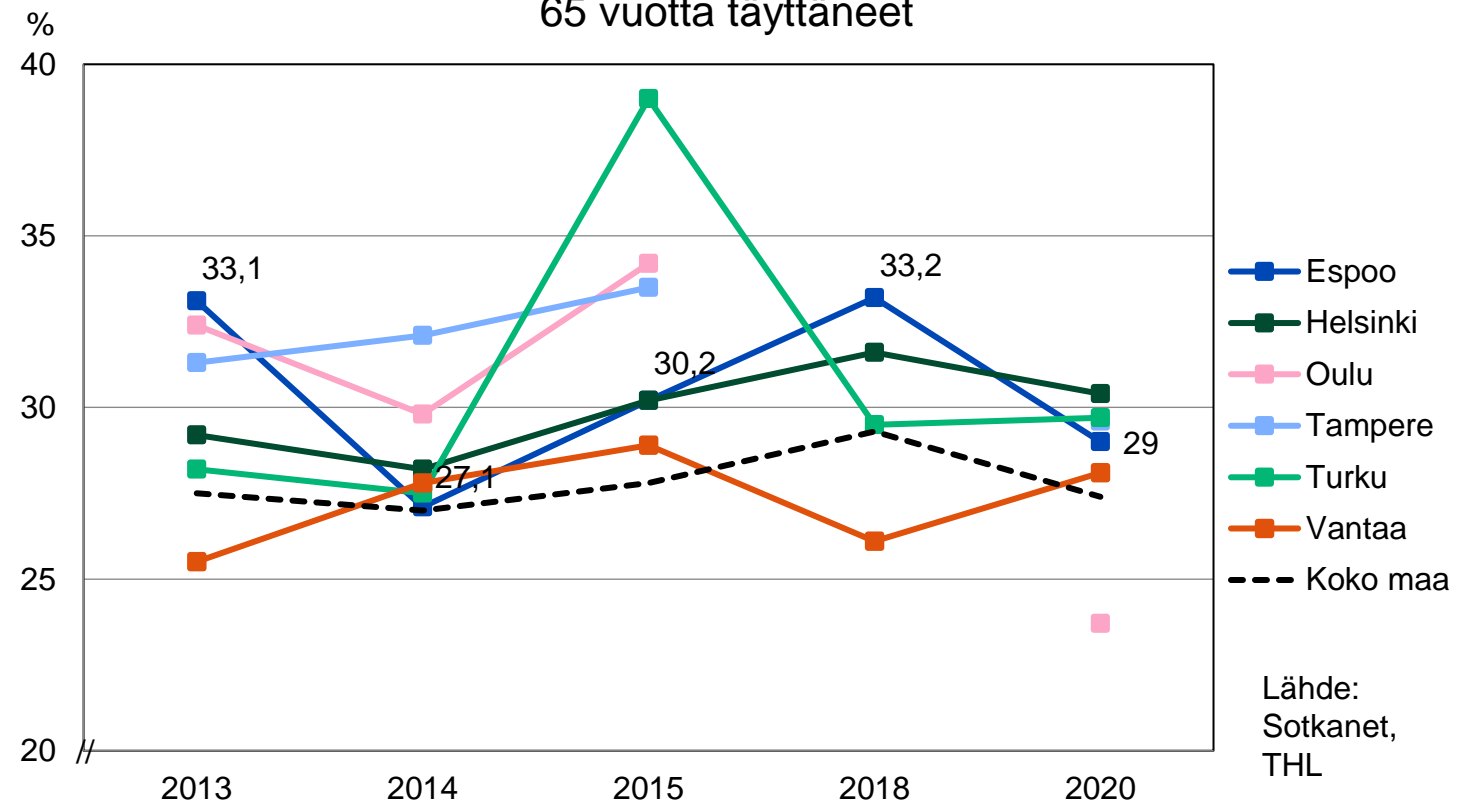

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvia on vajaa kolmannes

Aktiivisesti järjestötoimintaan tai vastaavaan (kuten kerhon, yhdistyksen tai harrastusryhmän toimintaan) osallistuvien osuus espoolaisista 65 vuotta täyttäneistä on 29 prosenttia. Osuus on hieman pienentynyt vuodesta 2018.

Espoon ikääntyneiden palvelukeskuksissa oli vuonna 2019 noin 78 500 käyntiä. Korona-pandemian aikana palvelukeskukset olivat pääosin suljettuina.

Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (%),
65 vuotta täyttäneet

Lähde:
Sotkanet,
THL

Koronapandemian vaikutuksia ikääntyneiden hyvinvointiin

- Korona-ajan rajoitukset vaikuttivat ikääntyneille suunnattuun toimintaan erityisesti vielä vuoden 2022 alkupuolella. Palvelukeskukset ja päivätoiminta olivat suljettuna vuoden alusta, mutta toimintaa ja tiloja päästiin käynnistämään maaliskuussa. Ryhmätoimintaa ja järjestöjen toimintaa toteutettiin tilasulkujen aikana etänä mahdollisuuksien mukaan.
- Korona-ajan vaikutukset näkyivät ikääntyneessä väestössä mm. toimintaan osallistumisen vähenemisenä. Ikääntyneitä kannustettiin palaamaan liikuntatoimintaan mm. lähettämällä ”Kutsukirje liikuntaan” kaikille yli 75-vuotiaille. Liikunnan ystävätoiminnasta tiedotettiin tehostetusti kauden käynnistyessä syksyllä. Korona-aikana toiminnasta pudonneita pyritään löytämään myös vuoden aikana käynnistyneen Voimaa Vanhuuteen -ohjelman yhteisillä toimenpiteillä. Vuonna 2022 ohjelmassa tehtiin alkukartoituskyselyt senioreille ja ikääntyneiden kanssa toimiville ammattilaisille ja valmisteltiin ohjelman toimintasuunnitelma.
- Pitkäaikaishoidon yksiköissä ei ollut enää vierailukieltoja ja omaiset ja läheiset saivat vierailla yksiköissä normaaliin tapaan. Asukkaiden virkistykseksi järjestettiin monipuolista ohjelmaa, muun muassa musiikkiesityksiä. Vuoden merkkipaaluja oli muun muassa Kaukalahden elä ja asu -seniorikeskuksen 10-vuotisjuhlat. Yksiköiden vaihtelevan koronatilanteen vuoksi suosittiin kuitenkin tapahtumien järjestämistä ulkona.

Esimerkkejä kulttuuri- ja liikuntapalveluista

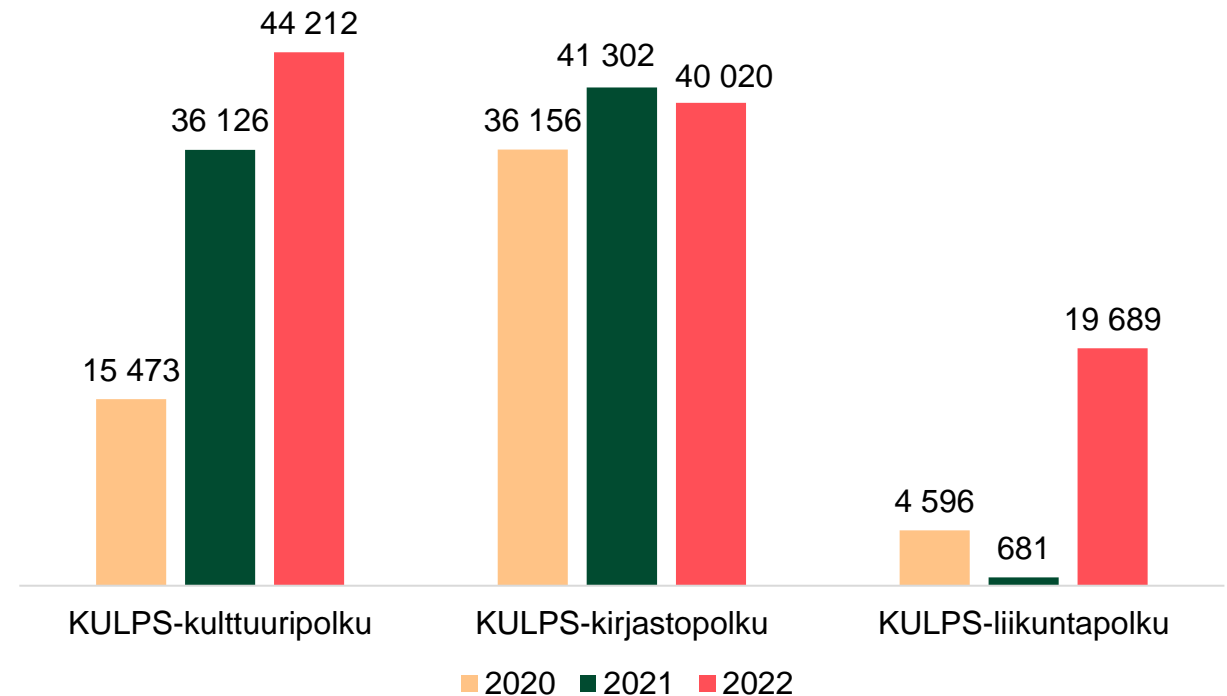
Elina Pulli, Annika Kaarnalehto,
Virpi Mikama

[Sisällysluettelon](#)

Kulttuuri- ja liikuntakasvatusmalli KULPS: Opetussuunnitelmaan linkittyviä sisältöjä esi- ja peruskoulun lapsille ja oppilaille

- KULPS toimii opettajan työkaluna opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisessa tarjoten erilaisia oppimisympäristöjä koulupäivään, kuten:
 - opastuksia museoissa
 - eri taiteenlajien työpajoja
 - teatteria ja sirkusta
 - musiikkia
 - arkkitehtuuria
 - konsertteja
- Toiminta on kouluille maksutonta, kohderyhmänä ovat esiopetusryhmät sekä peruskoulun oppilaat ml. erityisryhmät ja valmentavat luokat.
- KULPS koostuu kolmesta polusta (kulttuuri, liikunta, kirjasto).

KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolun käyntimäärät

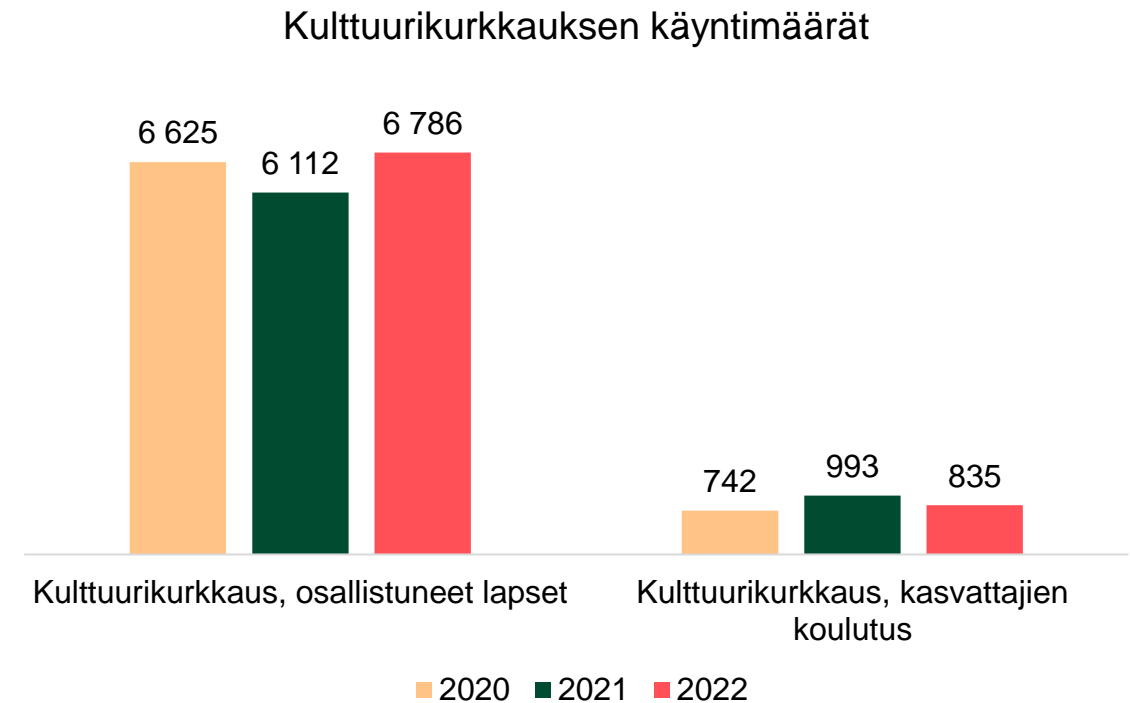

Lähde: Kulttuurin tulosityksikön tilastot 2020-2022
*KULPS-liikuntapolun tilastot puutteelliset 2020-2021

Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusmalli

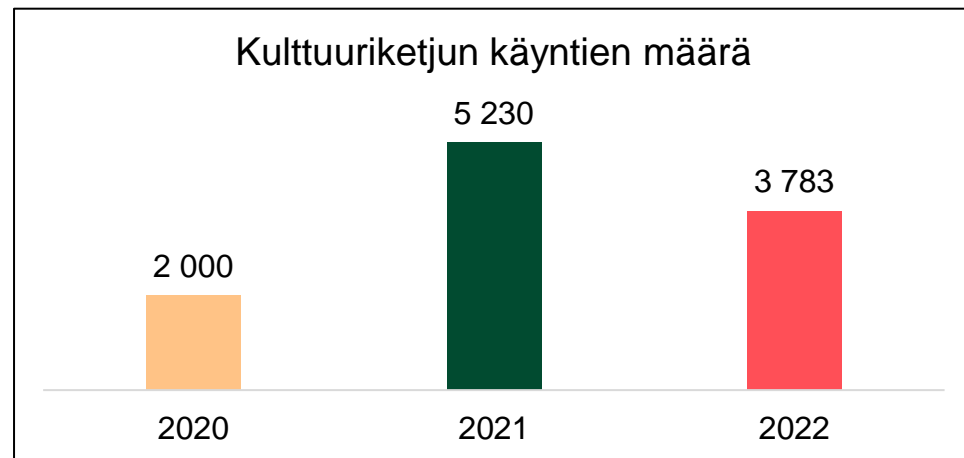
Kulttuurikurkkaus tuo taidekasvatuksen tasapuolisesti kaikkien lasten saataville

- Kulttuurikurkkaukseen sisältöjä tuottavat 24 ammatillisita kulttuuritoimijaa, jotka edustavat laaja-alaisesti eri taiteenlajeja: nykytaide, sirkus, musiikki, sanataide, animaatio, tanssi, historia, jne.
- Jokaisessa Espoon kunnallisessa päiväkodissa (170 kpl) tarjotaan työpajasisältö 3-5-vuotiaille lapsille sekä koulutussisältö kasvattajille.
- Toimintamalli on osa Espoon varhaiskasvatussuunnitelmaa.
- Vuoden 2023 aikana tavoitteena on saada mukaan toimintamalliin myös ostopalvelu- ja yksityiset päiväkodit.

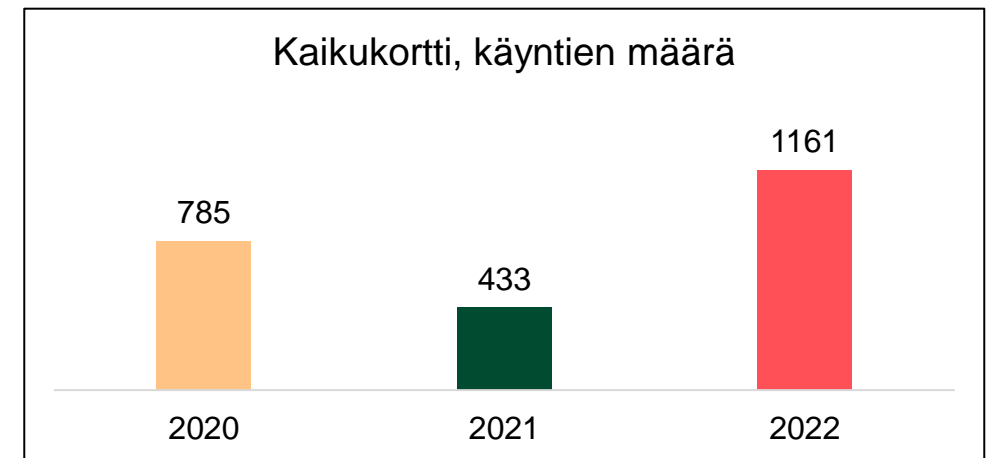
Kohdennettuja kulttuuripalveluja ikäihmisille ja tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville

Kulttuuriketju välittää taide- ja kulttuurielämyksiä espoolaisille vanhuksille ja hoitohenkilökunnalle hoivakodeissa, palvelutaloissa ja -keskuksissa.

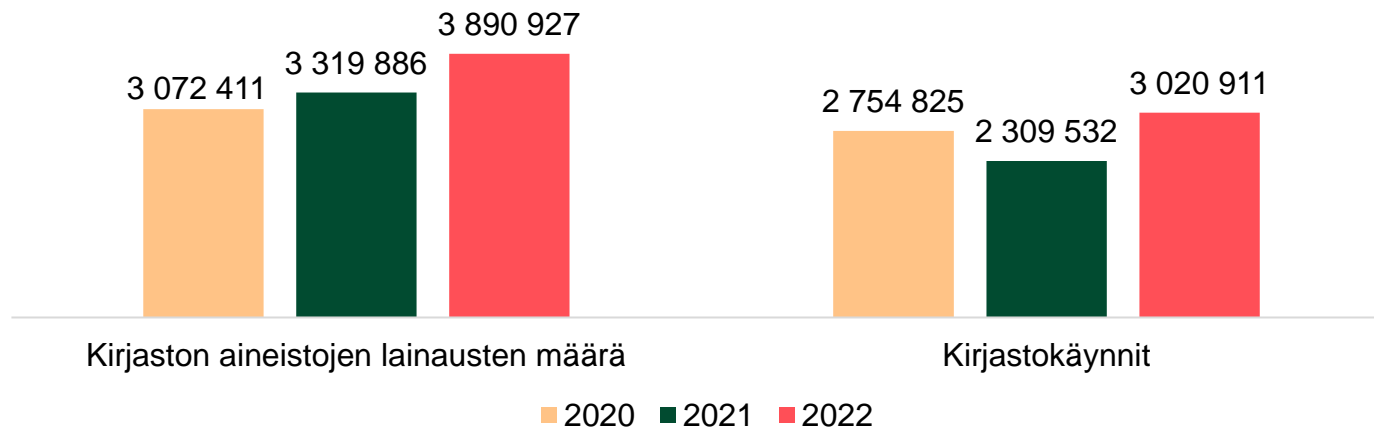
Uuden Senioripaku-toimintamallin avulla vietiin kulttuuri- ja liikuntapalveluja sekä seniori-infoa haja-asutusalueille. **Senioripaku** tavoitti 975 asiakasta.

Kaikukortti on tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville henkilöille myönnettävä kortti, joka oikeuttaa maksuttomiin käynteihin kulttuurikohteissa. Vuoden 2022 aikana jaettiin yli tuhat uutta korttia.

Kirjastojen palvelut vuonna 2022

Kirjastojen käynnit ja aineistojen lainausten määrät

Lähde: Kulttuurin tulosityksikön tilastot 2020-2022

Paluu poikkeusaikojen jälkeiseen normaaliin on ollut hidasta

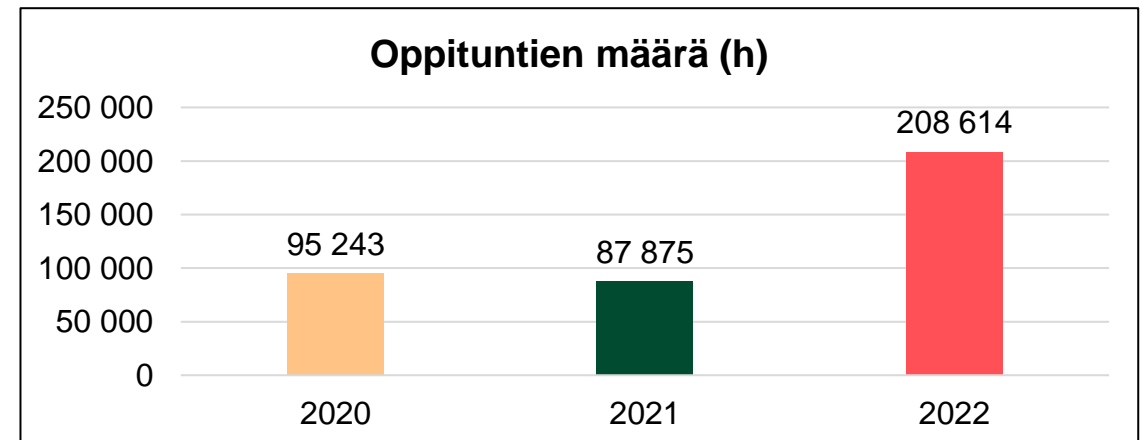
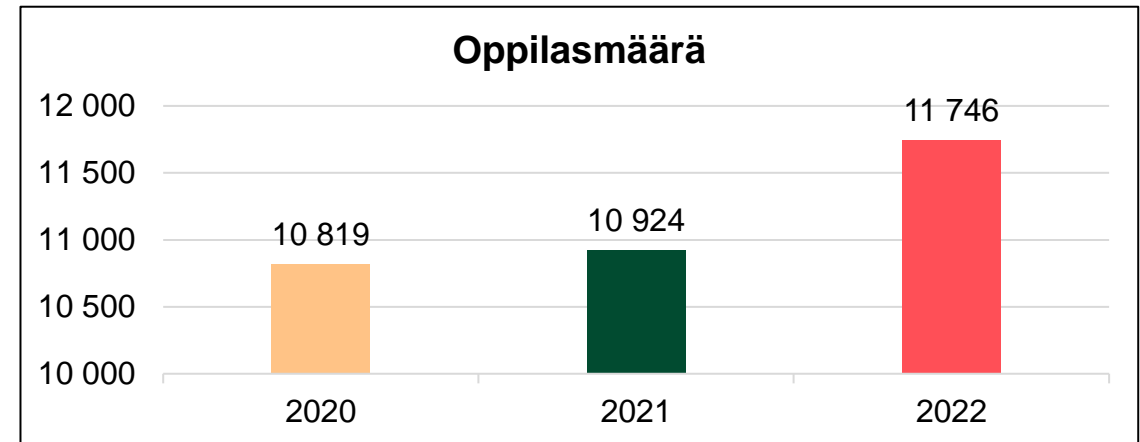
- Fyysisten kirjastokäyntien määrä on noussut vaikka vielä emme ole poikkeusaikaa edeltävällä tasolla.
- Hitaimmin ovat palautuneet isot kauppakeskuskirjastot.
- Lastenkirjallisuuden lainausosuus on noussut yli aikuistenaineiston. Vuonna 2021 se oli 47 % ja vuonna 2022 52 %.

Muuttuvia kirjastopalveluita

- Kirjastoautojen säännöllisistä iltareiteistä luovuttiin.
- Toinen kirjastoauto jatkaa edelleen koulu- ja päiväkotivierailuilla, sekä muuntuu tapahtuma-autoksi myös muille Espoon kaupungin palveluille.
- Soukan kirjasto jouduttiin sulkemaan rakennuksen purun alta.
- Poikkeusajan palveluista kouluille ja päiväkodeille luodut kirjavinkkaus- ja satutuntistriimit ovat jääneet palveluvalikoimaan suuren kysynnän vuoksi.
- Aukkaiden kanssa yhteistyössä suunniteltu Lippulaivan kirjasto avattiin ja vastaanotto on ollut positiivinen.
- Lippulaivassa on ollut kävijöitä yli tuplaten enemmän kuin Soukan ja Pikkulaivan kirjastoissa yhteensä.

Taiteen perusopetus lapsille ja nuorille – tavoitteellista taideharrastamista

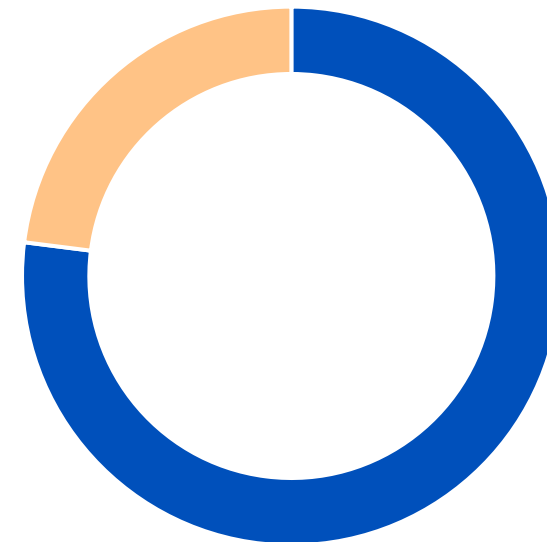
- Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetus antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään taiteen avulla ja myös jatkaa opintojaan harrastamansa taiteenalan ammatillisessa koulutuksessa.
- Taiteen perusopetusta antaa Espoossa 19 oppilaitosta, joista yksi antaa opetusta ruotsinkielellä ja yksi englanninkielellä.
- Espoossa voi opiskella ja harrastaa taiteen perusopetuksessa kaikkia niitä yhdeksää taidelajia, joihin on Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteet: arkkitehtuuri, kuvataide, käsityöt, mediataide, musiikki, sanataide, sirkus, tanssi ja teatteri.
- Kulttuurin tulosityksikön tilaama selvitys "Taide mukana kasvussa – selvitys lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen tilasta Espoossa vuonna 2022" tarkasteli Espoon kaupungin alueella toimivan taiteen perusopetuksen tilannetta, kuulumisia ja tulevaisuuden odotuksia.
- Taiteen perusopetus toimii kulttuurin, koulutuksen, harrastamisen ja taidekasvatuksen rajapinnassa.

Espoon Harrastuspolku - Hobbystigen i Esbo

- Harrastamisen Suomen mallia toteuttavan Espoon Harrastuspolun tavoitteena on purkaa harrastamattomuuden esteitä poikkihallinnollisen yhteistyön juurruttamisella.
- Espoon Harrastuspolulla oli syyslukukaudella 2022 käynnissä 172 viikoittaista harrastusryhmää kouluilla, lisäksi käynnissä oli 5 harrastusryhmää muissa kuin koulujen tiloissa ja 7 harrastusryhmää etänä. Yhteensä 185 harrastusryhmää. 1 548 osallistujaa.
- Lukuvuoden 2022–2023 palveluntuottajat valittiin hankintalain mukaisella kilpailutuksella. Syyskaudella 2022 harrastuspalveluja tuotti yhteensä 23 eri toimijaa.

185 harrastusryhmää

- osallistujilla myös muita harrastuksia
- 23% osallistujilla ei muita ohjattuja harrastuksia

Kirjaston käyttö Espoossa vuosina 2022 ja 2021

2022

Kirjastokäynnit / asukas	Kokonaislainaus / asukas	Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä / 1000 asukasta
10,65	12,75	182,38

2021

Kirjastokäynnit / asukas	Kokonaislainaus / asukas	Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä / 1000 asukasta
7,90	11,34	240,2

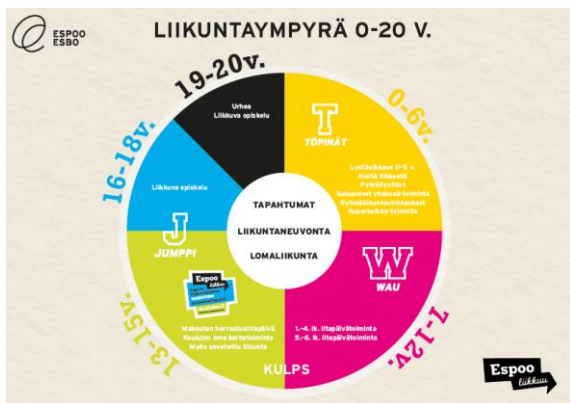
Vuonna 2022 Espooseen perustettiin kaksi uutta kirjastoa: Viherlaakson kirjasto, joka joutui väistymään vanhoista tiloista uuteen, sekä uusi Lippulaivan kirjasto. Kirjastoissa toteutettiin tapahtumia etä- ja lähitapahtumina sekä niiden yhdistelminä.

Verkkokirjaston käyttö ja elektronisten aineistojen käyttö on edelleen kasvanut. Kirjasto toteutti lukutaidon edistämisen ja aktiivisen kansalaisuuden tukemisen tavoitteitaan tarjoamalla kouluysteistyötä, digitukea ja tapahtumia etäpalveluina.

Lähde: Espoon kaupunginkirjaston tilastot

Matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia oli tarjolla 0-20 -vuotiaille monessa muodossa - kävijämäärät nousseet hieman pandemiavuosista

	2020	2021	2022
Töpinät-toiminta	3 165	1 269	2 564
Wau-toiminta (7-12v)	19 988	10 623	19 459
Alakoululaisten kerhotoiminta	1 025	810	140
Jumppi-toiminta (13-18v)	2 168	835	1 519
Yläkoululaisten iltapäiväharrastustoiminta (sis. myös seuratoiminnassa olleet)	18 294	12 723	24 500
Lomaliikunta	5 155	5 368	4 592
KULPS-liikuntapolku	8 691	8 511	8 820

Lisäksi alakoululaisille järjestettiin monilajileirit Leppävaarassa ja Espoonlahdessa (ei maksuttomia, ilmoittautuminen)

- Osallistujia oli vuonna 2022 yhteensä 500 (220 Leppävaarassa ja 280 Espoonlahdessa)

Liikuntaympyrässä on kuvattu 0-20-vuotiaiden liikuntaryhmät ja -toiminnot, joita liikuntapalvelut järjestää kumppanuuksin

Lähde: Liikunta ja urheilu

Uimahallikäynnit +68 Sporttirannekkeilla vuosina 2019-2022

Espoossa 68 vuotta täyttävät ja sitä vanhemmat pääsevät maksutta uimaan, kuntosaleille, saaristoveneliikenteeseen ja ohjatun liikunnan liikuntaryhmiin.

Uimahallikäynnit (uinti ja kuntosali) +68 Sporttirannekkeilla:

2019	2020	2021	2022
191 589	120 649	77 638	155 153

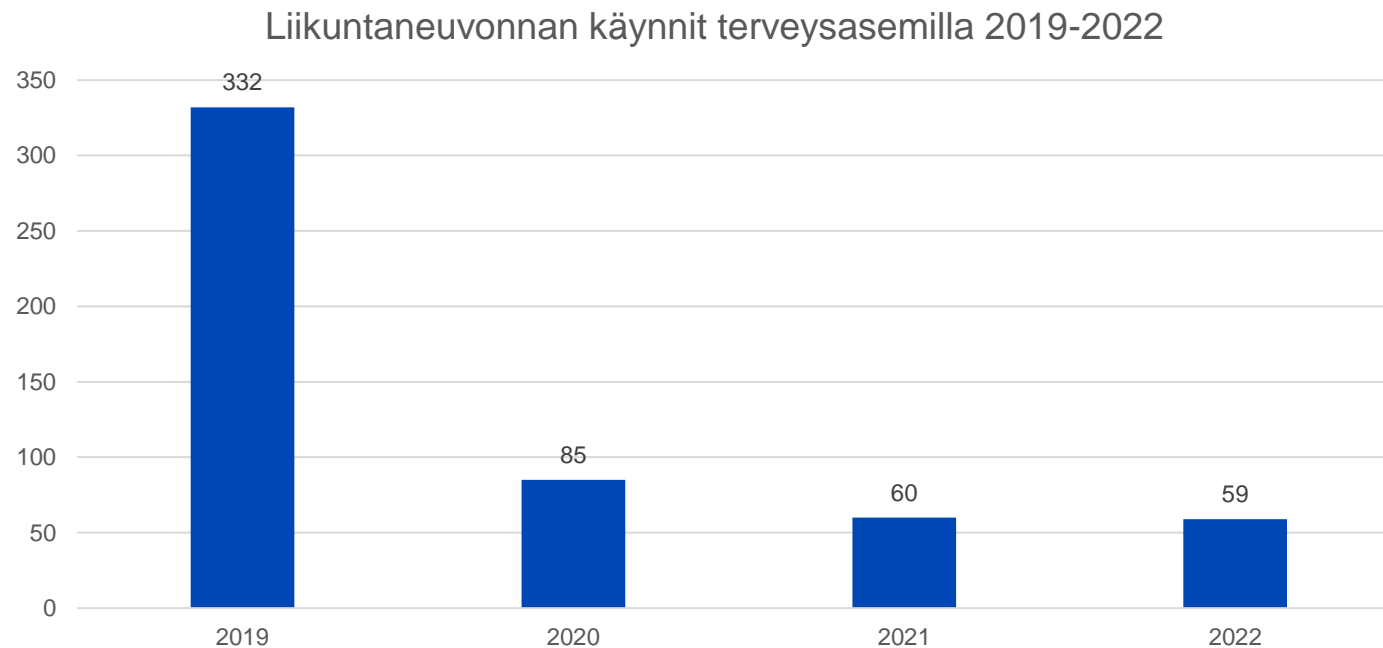
Koronan vaikutukset näkyivät selvästi uimahalli- ja kuntosalikäyntien vähenemisenä vuosina 2021-2022 johtuen sisäliikuntatiloihin kohdistuneista rajoitustoimenpiteistä.

Ikäihmisten liikunta-aktiivisuuden lisäämiseksi tehdään tiivistä ja monipuolista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Viestinnällä on merkittävä rooli asiakkaiden tavoittamisessa.

Lähde: Liikunta ja urheilu

Liikuntaneuvonnan käyntimäärät terveysasemilla eivät ole palautuneet koronavuosiä edeltävälle tasolle

Liikuntapalveluiden liikunnanohjaajat toteuttavat henkilökohtaista liikuntaneuvontaa Espoon terveysasemilla.

Lähde: Liikunta ja urheilu

Järjestöt osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Espoossa

Sanna Ahonen
Jussi Sorsimo (HyTe ry)

[Sisällysluettelo](#)

Järjestöjen ylläpitämät kohtaamispaikat tarjoavat erilaisille kohderyhmille monipuolisia vertais- ja harrasteryhmiä

89 451

Kävijämäärä alla mainituissa kohtaamispaikoissa 2022

Espoon Ankkuri (Samaria rf)
Espoon Tyttöjen talo (Loisto Settlementti ry)
Kansalaistoiminnakeskus Tapiola (Hyte ry)
Lilla Karyll, Meriemy ja Valoemy (EMY ry)
Manna-talo (Manna-Apu ry)
Me-talo Espoo (Nicehearts ry)
Naapuruustalo Matinkylä ja Askel (Kalliolan Settlementti ry)
Kansainvälinen olohuoneTrapesa (Filoksenia ry)
Raitin pysäkki (SPR Kehä-Espoon osasto)

Koronan vuoksi kävijöitä oli aiempaa vähemmän kohtaamispaikoissa ja ryhmissä.

Lähde: Hyte ry:n kysely kohtaamispaikoille

6943

Ryhmätapaamisia ja tilaisuuksia kohtaamispaikoissa

393 600

Jaetut kertakäyttömasketit kohtaamispaikoissa (Espoon Ankkuri, Kansalaistoiminnakeskus Tapiola, Manna-Talo, Raitin pysäkki)

Järjestötoimintaan kohdennetaan huomattava määrä julkista rahaa

4 695 595 €

Kaupungin myöntämät avustukset järjestötoimintaan vuonna 2022

Sote 2 180 020 €

Kulttuuri 316 500 €

Nuoriso 623 344 €

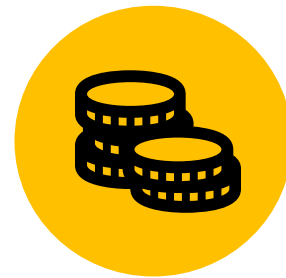
Liikunta 1 575 731 €

+ vuokra-avustukset 2 380 000 €

+ korona-lisätuki seuroille 478 099 €

Liikunnan vuokra-avustuksia ei ole laskettu avustusten yhteissummaan.

Lähde: Espoon kaupunki

26 854 618 €

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) vuonna 2022 myöntämät tuet Espoon alueella tapahtuvaan toimintaan.

Lähde: STEA